

WIJ **W**ILLEM **A**ALEXANDER,
BIJ DE GRATIE GODS,
KONING DER NEDERLANDEN,
PRINS VAN ORANJE-NASSAU,
ENZ. ENZ. ENZ.

**Wet van ...
tot wijziging van wetten op met name het terrein van onderwijs,
cultuur en media in verband met hoofdzakelijk wetstechnische en
redactionele verbeteringen (Verzamelwet OCW 20##)**

Voorstel van wet

Allen, die deze zullen zien of horen lezen, saluut! doen te weten:

Alzo Wij in overweging genomen hebben, dat het wenselijk is om op gebundelde wijze diverse vooral wetstechnische en redactionele wijzigingen aan te brengen in met name de wetten die onder de verantwoordelijkheid vallen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

Zo is het, dat Wij, de Afdeling advisering van de Raad van State gehoord, en met gemeen overleg der Staten-Generaal, hebben goedgevonden en verstaan, gelijk Wij goedvinden en verstaan bij deze:

ARTIKEL I. ALGEMENE KINDERBIJSLAGWET

In artikel 7, tiende lid, onderdeel b, van de Algemene Kinderbijslagwet vervalt «, onderdeel b,».

ARTIKEL II. AMBTENARENWET 2017

In artikel 2, tweede lid, onderdeel c, van de Ambtenarenwet 2017 vervalt «, onderdeel c,».

ARTIKEL III. BURGERLIJK WETBOEK

In artikel 274d, tweede lid, van Boek 7 van het Burgerlijk Wetboek vervalt «, onderdeel b,».

ARTIKEL IV. ELEKTRICITEITSWET 1998

In artikel 1, vierde lid, onderdeel a, van de Elektriciteitswet 1998 vervalt «, onderdeel b,».

ARTIKEL V. GASWET

In artikel 1, vierde lid, onderdeel a, van de Gaswet vervalt «, onderdeel b,».

ARTIKEL Va. INVOERINGS- EN AANPASSINGSWET WVO 2020

In de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020 wordt na artikel LXXXI een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel LXXXIa. Wijziging Tabaks- en rookwarenwet

In artikel 10, lid 2a, van de Tabaks- en rookwarenwet wordt «de Wet op het voortgezet onderwijs» vervangen door «de Wet voortgezet onderwijs 2020».

ARTIKEL VI. LEERPLICHTWET 1969

In artikel 1, onderdeel c, subonderdeel 1, van de Leerplichtwet 1969 vervalt «, onderdeel b,».

ARTIKEL VII. LES- EN CURSUSGELDWET

De Les- en cursusgeldwet wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1, onderdeel e, en onderdeel f, subonderdeel 4°, vervalt «, onderdeel b,».

B

Artikel 5, eerste lid, komt te luiden:

1. Zodra de student zich heeft ingeschreven ontstaat van rechtswege de verplichting tot betaling van het wettelijk lesgeld.

ARTIKEL VIII. MEDEDINGINGSWET

In artikel 25h, eerste lid, onderdeel b, van de Mededingingswet vervalt «, onder c,».

ARTIKEL IX. MEDIAWET 2008

De Mediawet 2008¹ wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 2.65 wordt als volgt gewijzigd:

---

¹ Uitgaande van de tekst zoals aangepast in overeenstemming met Stb. 2020, 517. Deze wijzigingen treden in werking per 1 juli 2021 (Stb. 2020, 527).

1. In het eerste lid wordt na «Een aanwijzing» ingevoegd «als regionale publieke media-instelling» en wordt «van rechtswege na afloop van deze periode» vervangen door «daarna van rechtswege».
2. Onder vernummering van het tweede lid tot derde lid wordt een lid ingevoegd, luidend:
  2. Een aanwijzing als lokale publieke media-instelling geschiedt op aanvraag, geldt voor vijf jaar en vervalt van rechtswege na afloop van deze periode.

B

In artikel 3.29c, vierde lid, wordt «het derde lid» vervangen door «deze leden».

C

In artikel 9.14f wordt na «een aanwijzing» ingevoegd «als regionale publieke media-instelling».

ARTIKEL X. WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

De Wet educatie en beroepsonderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1.1 komt te luiden:

Artikel 1.1.1. Begripsbepalingen

In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
agrarijch opleidingscentrum: agrarijch opleidingscentrum als bedoeld in artikel 1.3.3;

basisgegevens: gegevens als bedoeld in artikel 4.4.6, eerste lid, onderdelen a tot en met d;

beroepsonderwijs: onderwijs als bedoeld in artikel 1.2.1, tweede lid;

beroepsopleiding: opleiding als bedoeld in artikel 7.1.2, tweede lid;

beroepsopleiding in de beroepsbegeleidende leerweg: beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.7, vierde lid;

beroepsopleiding in de beroepsopleidende leerweg: beroepsopleiding als bedoeld in artikel 7.2.7, derde lid;

beroepspraktijkvorming: onderricht in de praktijk van het beroep als bedoeld in artikel 7.2.8, eerste lid;

bevoegd gezag:

a. wat een openbare instelling betreft: het college van burgemeester en wethouders, voor zover de raad niet anders bepaalt, en, indien de raad dit wenselijk oordeelt, met inachtneming van door hem te stellen regels dan wel het krachtens de desbetreffende gemeenschappelijke regeling bevoegde orgaan;

b. wat een bijzondere instelling betreft: het college van bestuur, of indien artikel 9.1.8 is toegepast, het bestuur van de rechtspersoon waarvan de instelling uitgaat;

c. wat een instelling als bedoeld in de artikelen 1.4.1 dan wel 1.4a.1 betreft: het bestuur van de rechtspersoon waarvan de instelling uitgaat, dan wel de natuurlijke persoon die de instelling in stand houdt;

d. wat een exameninstelling als bedoeld in artikel 1.6.1 betreft: het bestuur van de rechtspersoon waarvan de instelling uitgaat;

bijzondere instelling: instelling die uitgaat van een rechtspersoon met volledige rechtsbevoegdheid niet zijnde een rechtspersoon als bedoeld in artikel 1 van

Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;

burgerservicenummer: burgerservicenummer als bedoeld in artikel 1, onderdeel b, van de Wet algemene bepalingen burgerservicenummer;

centraal examen: examen of examenonderdeel bestaande uit door het College voor toetsen en examens, genoemd in artikel 2, eerste lid, van de Wet College voor toetsen en examens, vastgestelde toetsen die door of in opdracht van de instelling worden afgenomen;

Centraal register: Centraal register beroepsonderwijs, genoemd in artikel 6.4.1, eerste lid;

college van bestuur: orgaan van de bijzondere instelling dat als zodanig in de statuten is aangewezen;

deelnemer: degene die een opleiding educatie volgt, met uitzondering van een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs;

doorlopende leerroute vmbo-mbo: route als bedoeld in artikel 8.5a.2, tweede lid;

educatie: onderwijs bestemd voor volwassenen als bedoeld in artikel 1.2.1, eerste lid;

eindtermen: eindtermen als bedoeld in artikel 7.3.3;

exameninstelling: instelling als bedoeld in artikel 1.6.1;

examinering: het nemen van een beslissing over de inhoud en het niveau van een examen, procedures en voorwaarden waaronder een examen wordt afgenomen, alsmede het vaststellen van de uitslag van een examen;

ho-student: degene die hoger onderwijs volgt, als bedoeld in artikel 1.1, onderdeel b, van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek;

inspectie: Inspectie van het onderwijs als bedoeld in de Wet op het onderwijstoezicht;

instelling: regionaal opleidingscentrum, vakinstelling of agrarisch opleidingscentrum;

instellingsexamen: examen of examenonderdeel, bestaande uit toetsen die zijn vastgesteld en worden afgenomen door of in opdracht van de instelling;

keuzedeel: keuzedeel als bedoeld in artikel 7.1.3, tweede lid;

kwalificatie: kwalificatie als bedoeld in artikel 7.1.3, eerste lid;

kwalificatiedossier: document waarin een of meer kwalificaties zijn beschreven;

leerweg: leerweg als bedoeld in artikel 7.2.2, tweede lid, tenzij anders bepaald;

lerarenregister: register als bedoeld in artikel 4.4.1;

ondernemingsraad: ondernemingsraad als bedoeld in de Wet op de ondernemingsraden;

onderwijs: educatie en beroepsonderwijs;

Onze Minister: Onze Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap;

openbare instelling: instelling in stand gehouden door een gemeente dan wel door een openbaar lichaam, ingesteld bij een gemeenschappelijke regeling als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen, waarin deelnemen een of meer gemeenten, al dan niet tezamen met een of meer privaatrechtelijke rechtspersonen met volledige rechtsbevoegdheid;

opleiding educatie: opleiding als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid;

opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs: opleiding educatie als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a;

opleidingsdomein: samenhangend geheel van kwalificatiedossiers die zijn gericht op en van belang zijn voor eenzelfde bedrijfstak of groep van bedrijfstakken;

personeel:

- a. benoemde docenten en overig personeel dat is benoemd aan de instelling;
- b. onder a bedoeld personeel dat zonder benoeming is tewerkgesteld aan de instelling, tenzij het betreft de toepassing van de artikelen 4.1.1, 4.1.2 en 4.1.3, en de toepassing van daarmee verband houdende wettelijke bepalingen;

persoonsgebonden nummer: burgerservicenummer dan wel door Onze Minister uitgegeven onderwijsnummer als bedoeld in artikel 8.1.1a, vierde lid;
regionaal opleidingscentrum: regionaal opleidingscentrum als bedoeld in artikel 1.3.1;
register onderwijsdeelnemers: register onderwijsdeelnemers als bedoeld in artikel 4 van de Wet register onderwijsdeelnemers;
registervoorportaal: registervoorportaal als bedoeld in artikel 4.4.14;
samenwerkingscollege: samenwerkingsverband tussen instellingen dat ertoe strekt onder gezamenlijke verantwoordelijkheid een of meer beroepsopleidingen of opleidingen voortgezet algemeen volwassenenonderwijs te verzorgen, niet zijnde een fusie als bedoeld in artikel 2.1.8;
Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven: rechtspersoon, aangewezen op grond van artikel 1.5.1, eerste lid;
student: degene die beroepsonderwijs volgt;
studiejaar: tijdvak dat aanvangt op 1 augustus en eindigt op 31 juli van het daarop volgend jaar;
vakinstelling: vakinstelling als bedoeld in artikel 1.3.2a;
vavo-student: degene die een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs volgt;
volwassene: in Nederland woonachtige van 18 jaren of ouder;
waarborgfonds: fonds als bedoeld in artikel 2.8.1.

B

Artikel 1.4.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt «, onder b,».
2. In lid 1a, laatste volzin, wordt «elfde lid» vervangen door «tiende lid».
3. In lid 1b vervalt «, onder b,».
4. In het tiende lid vervalt «, onderdeel b,».

C

In artikel 1.4.2, eerste lid, vervalt «, onderdeel b,».

D

Artikel 1.4a.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In artikel 1.4a.1, eerste lid, wordt «de artikelen 7.4.4 en 7.4.7» vervangen door «de artikelen 7.4.4, 7.4.5, achtste lid, en 7.4.7».²
2. In het tweede lid vervalt «, onder b,».
3. In het zevende lid vervalt «, onder b».
4. In het achtste lid vervalt «, onderdeel b,».

E

Artikel 1.5.1, tweede lid, vervalt, onder vernummering van het derde tot en met vijfde lid tot tweede tot en met vierde lid.

F

In artikel 2.1.2, eerste lid, wordt «een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onder b1°», vervangen door «een regionaal opleidingscentrum».

G

---

² Geformuleerd alsof de reeds gepubliceerde Wet inburgering 2021 al in werking is getreden. Deze treedt per 1 januari 2022 in werking.

In artikel 6.1.1, tweede lid, vervalt «, onderdeel b,».

H

In artikel 6.2.2, eerste lid, onderdeel b, wordt «artikel 1.4.1, zesde lid, onderdelen a tot en met c,» vervangen door «artikel 1.4.1, tiende lid, onderdelen a tot en met c,».

I

In artikel 7.4.4a, eerste lid, vervalt «, onder b,».

J

Artikel 7.4.6a, eerste lid, komt te luiden:

1. Een student die ten minste één waardering voor een onderdeel of voor een deel daarvan van de opleiding heeft behaald waarvoor geen diploma als bedoeld in artikel 7.4.6, eerste lid, of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3, eerste lid, kan worden uitgereikt, ontvangt op zijn verzoek, een door de examencommissie af te geven verklaring.

K

In artikel 7.4.8a, derde lid, vervalt «, onder w,».

L

In artikel 8.1.1, tweede lid, eerste volzin, wordt «een opleiding educatie» vervangen door «een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs».

M

Het vierde lid van artikel 8.1.1c komt te luiden:

4. Het bevoegd gezag van een regionaal opleidingscentrum biedt een betrokkene de mogelijkheid zich te laten inschrijven aan een opleiding aan de instelling waarvoor de inschrijving wel mogelijk is, rekening houdend met diens voorkeuren, indien:

a. de betrokkene niet wordt ingeschreven op grond van het tweede lid;
b. de betrokkene niet wordt ingeschreven omdat hij niet voldoet aan de voor die opleiding krachtens artikel 8.2.2a gestelde eisen; of
c. paragraaf 2a van de Leerplichtwet 1969 op hem van toepassing is, en de betrokkene niet wordt ingeschreven:

1°. omdat hij zich niet uiterlijk op de datum, genoemd in artikel 8.0.1, eerste lid, heeft aangemeld, voor zover het een opleiding betreft die start bij de aanvang van het op die datum volgende studiejaar, en voor zover het derde lid van dat artikel niet van toepassing is; of

2°. omdat ten behoeve van hem geen studiekeuzeadvies is uitgebracht als bedoeld in artikel 8.0.4, voor zover het bevoegd gezag daartoe voor diegene verplichte intakeactiviteiten organiseert.

N

In artikel 8.1.7, tweede lid, vervalt «, eerste lid».

ARTIKEL XI. WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS BES

De Wet educatie en beroepsonderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.4.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «een diploma of certificaat als bedoeld in artikel 7.4.8» vervangen door «een diploma als bedoeld in artikel 7.4.8 of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3».
2. In het zevende lid, tweede volzin, wordt «het aantal uitgereikte certificaten en diploma's, bedoeld in artikel 7.4.8» vervangen door «het aantal uitgereikte certificaten en diploma's, bedoeld in artikel 7.4.8 respectievelijk 7.2.3».

B

Artikel 1.4.2 wordt als volgt gewijzigd:

1. in het tweede lid wordt «een diploma of certificaat als bedoeld in artikel 7.4.8» vervangen door «een diploma als bedoeld in artikel 7.4.8 of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3».
2. In het derde lid, onderdeel b, wordt toegevoegd «met uitzondering van artikel 7.4.7, achtste lid,».

C

In artikel 6.2.1, derde lid, onderdeel b, wordt «geen diploma of certificaat als bedoeld in artikel 7.4.8» vervangen door «geen diploma als bedoeld in artikel 7.4.8 of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3».

D

In artikel 6.2.2, derde lid, wordt «geen diploma of certificaat als bedoeld in artikel 7.4.8» vervangen door «geen diploma als bedoeld in artikel 7.4.8 of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3».

E

Artikel 7.4.8a, eerste lid, komt te luiden:

1. Een student die ten minste één waardering voor een onderdeel of voor een deel daarvan van de opleiding heeft behaald waarvoor geen diploma als bedoeld in artikel 7.4.8, eerste lid, of certificaat als bedoeld in artikel 7.2.3, eerste lid, kan worden uitgereikt, ontvangt op zijn verzoek, een door de examencommissie af te geven verklaring.

ARTIKEL XII. WET NORMERING TOPINKOMENS

In bijlage 1 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel d, van de Wet normering topinkomens wordt «de artikelen 1.1.1, onderdeel b, 12.3.8 en 12.3.9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs» vervangen door «de artikelen 1.1.1, 12.3.8 en 12.3.9 van de Wet educatie en beroepsonderwijs».

ARTIKEL XIII. WET OP DE EXPERTISECENTRA

De Wet op de expertisecentra wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsbepaling van «mbo-student» vervalt «, onderdeel n2,».
2. In de begripsbepaling van «vavo-student» vervalt «, onderdeel n4,».

B

Artikel 114, zesde lid, komt te luiden:

6. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks de bedragen, bedoeld in het tweede en vierde lid, vastgesteld, worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de hoogte van de bekostiging wordt berekend en worden regels gesteld over de termijnen van de betaling daarvan.

ARTIKEL XIV. WET OP DE STUDIEFINANCIERING

De Wet op de studiefinanciering wordt ingetrokken.

ARTIKEL XV. WET OP HET HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

De Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.7a, zesde lid, vervalt «, onderdeel b,».

B

In artikel 1.8, tweede lid, wordt «onder a, c, h en j» vervangen door «onder a, h en j».

C

In artikel 2.9, lid 1a, vervalt «, onderdeel b,».

D

In artikel 6.5, tweede lid, wordt «Artikel 5.21, eerste en tweede lid,» vervangen door «Artikel 5.21, eerste, tweede en derde lid,».

E

In artikel 7.8a, eerste lid, vervalt «, onderdeel b,».

F

In artikel 7.25, vierde lid, vervalt «, onderdeel b,».

G

In artikel 7.34, vierde lid, vervalt «, onderdeel b,».

H

In artikel 9.40, eerste lid, onderdeel b, wordt «de artikelen 9.30a, 9.18, 9.32, 9.33, 9.33a, eerste, tweede lid en derde lid, onder b, 9.34, 9.35, 9.36, 9.38 en 9.38a» vervangen door «de artikelen 9.18, 9.30a, 9.32, 9.33, 9.33a, eerste, tweede en derde lid, onder b, 9.34, 9.35, 9.36, 9.38 en 9.38a».

I

In artikel 9.46, eerste lid, vervalt de tweede volzin.

J

In artikel 10.17, achtste lid, vervalt «, onderdeel b,».

ARTIKEL XVI. WET OP HET ONDERWIJSTOEZICHT

Artikel 1 van de Wet op het Onderwijstoezicht wordt als volgt gewijzigd:

1. In lid I1 vervalt «, onderdeel n2,».
2. In lid I3 vervalt «, onderdeel n4,».

ARTIKEL XVII. WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

De Wet op het primair onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1 komt de begripsomschrijving van «instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs» te luiden: «instelling voor speciaal en voortgezet speciaal onderwijs als bedoeld in artikel 8, eerste lid, tweede en derde volzin, van de Wet op de expertisecentra;».

B

In artikel 9, veertiende lid, wordt «artikel 8, zevende lid» vervangen door «artikel 8, negende lid».

C

Artikel 10a wordt als volgt gewijzigd.

1. In het tweede lid wordt «de in het vierde lid bedoelde normering» vervangen door «de in het vijfde lid bedoelde normering».
2. In het vijfde lid vervalt in de tweede volzin «onderdeel a,».

D

In artikel 74, tweede lid, onderdeel b, onder 3°, komt «zesde tot en met achtste lid» te luiden «zesde en zevende lid».

E

Artikel 75 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het zesde lid wordt «in het tweede kalenderjaar» vervangen door «in het kalenderjaar», en vervalt de derde volzin.
2. Aan het zevende lid wordt toegevoegd: De aanspraak op bekostiging vervalt in dat geval, indien uiterlijk op de eerste schooldag na 1 augustus in het tweede kalenderjaar na het in het zesde lid bedoelde besluit, geen onderwijs wordt gegeven.

F

Aan artikel 84a, eerste lid, wordt aan het slot toegevoegd:
In afwijking van artikel 75, derde lid, vangt de bekostiging aan op 1 augustus volgend op het besluit van Onze Minister. Artikel 75, zesde en zevende lid, is van overeenkomstige toepassing.

G

Artikel 116, zesde lid, komt te luiden:
6. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks de bedragen, bedoeld in het tweede en vierde lid, vastgesteld, worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de hoogte van de bekostiging wordt berekend en worden regels gesteld over de termijnen van de betaling daarvan.

ARTIKEL XVIII. WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS

De Wet op het voortgezet onderwijs wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1 wordt als volgt gewijzigd:

1. In de begripsbepaling van «mbo-student» vervalt «, onderdeel n2,».
2. In de begripsbepaling van «vavo-student» vervalt «, onderdeel n4,».
3. In de begripsbepaling van «instelling voor beroepsonderwijs» vervalt «, onderdeel b,».
4. In de begripsbepaling van «opleidingsdomein» vervalt «, onderdeel t2,».

B

In artikel 10b16, tweede lid, vervalt «, onderdeel r,».

C

In artikel 27a1, eerste lid, vervalt de tweede volzin.

D

In artikel 64, derde lid, onderdeel b, onder 3°, wordt «het voor de desbetreffende schoolsoort geldende aantal leerlingen» vervangen door «het voor de desbetreffende schoolsoort in het eerste lid bedoelde aantal leerlingen».

E

Artikel 64a, eerste lid, onderdeel a, wordt als volgt gewijzigd:

1. In subonderdeel 4° vervalt «met 1 profiel als bedoeld in artikel 10b, derde lid» en wordt aan het slot toegevoegd «of».

2. De subonderdelen 5° en 6° vervallen.
3. Een subonderdeel wordt toegevoegd, luidend:
5°. 120 leerlingen voor praktijkonderwijs;

F

In artikel 68, derde lid, onderdelen a en b, wordt bij de indicator w «in de leeftijd van 12 en 13 jaar» vervangen door «in de leeftijd van 12 jaar en in de leeftijd van 13 jaar».

G

Artikel 69 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «in het tweede kalenderjaar» vervangen door «in het kalenderjaar», en vervalt de tweede volzin.
2. Aan het derde lid wordt toegevoegd: «De aanspraak op bekostiging vervalt in dat geval, indien uiterlijk op de eerste schooldag na 1 augustus in het tweede kalenderjaar na het in het tweede lid bedoelde besluit geen onderwijs wordt gegeven.».

H

Artikel 73b, vierde lid, komt te luiden:

4. Op een nevenvestiging van een scholengemeenschap kan in elk geval onderwijs worden verzorgd in de in het tweede of derde lid genoemde leerjaren van de schoolsoort die ingevolge artikel 64a, eerste of tweede lid, voor bekostiging in aanmerking is gebracht.

I

In artikel 108, vierde lid, tweede volzin, wordt «van de scholengemeenschap» vervangen door «van de school die deel uitmaakt van de scholengemeenschap» en «elk van de samenstellende scholen» door «de desbetreffende school».

J

Artikel 118ff komt als volgt te luiden:

1. Op aanvragen die voor 1 november 2020 zijn ingediend op grond van de artikelen 67, eerste lid, en 74b, eerste lid, onderdelen b en c, blijft Titel III, zoals die titel luidde op 31 oktober 2020 van toepassing.
2. Op besluiten tot bekostiging waarvan de aanvraag voor 1 november 2020 is ingediend op grond van artikel 67, eerste lid, blijft artikel 108 zoals dat artikel luidde op 31 oktober 2020 van toepassing.

ARTIKEL XIX. WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

De Wet primair onderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 72 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vierde lid, onderdeel h, wordt «de Wet medezeggenschap op scholen» vervangen door: «de medezeggenschap in de school».
2. In het zesde lid vervalt «, bij omzetting van een bekostigde bijzondere school in een bekostigde bijzondere school van een andere richting bij uitbreiding van

het onderwijs aan een school met onderwijs van een of meer richtingen, en bij de totstandkoming van een samenwerkingschool».

B

Artikel 73 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «dienen burgemeester en wethouders» vervangen door «dient het bestuurscollege».
2. In het derde lid wordt «burgemeester en wethouders» vervangen door «het bestuurscollege».

C

Artikel 75 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het vijfde lid wordt «in het tweede kalenderjaar» vervangen door «in het kalenderjaar», en vervalt de derde volzin.
2. Aan het zesde lid wordt toegevoegd: De aanspraak op bekostiging vervalt in dat geval indien uiterlijk op de eerste schooldag na 1 augustus in het tweede kalenderjaar na het in het vijfde lid bedoelde besluit geen onderwijs wordt gegeven.

D

Artikel 100, vijfde lid, komt te luiden:

5. Bij ministeriële regeling worden jaarlijks de bedragen, bedoeld in het tweede en derde lid, vastgesteld, worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de hoogte van de bekostiging wordt berekend en worden regels gesteld over de termijnen van de betaling daarvan.

ARTIKEL XX. WET STELSEL OPENBARE BIBLIOTHEEKVOORZIENINGEN

Artikel 13 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen komt te luiden:

Artikel 13. Contributievrijstelling jeugd lokale bibliotheken

1. Voor het uitlenen van gedrukte werken of overige werken door lokale bibliotheken aan personen beneden de leeftijd van achttien jaar wordt geen contributie of andere geldelijke bijdrage geheven.
2. Voor personen beneden de leeftijd van achttien jaar wordt geen tarief als bedoeld in artikel 14, contributie of geldelijke bijdrage vastgesteld voor de toegang tot door de Koninklijke Bibliotheek aangewezen digitale werken.

ARTIKEL XXI. WET STUDIEFINANCIERING 2000

De Wet studiefinanciering 2000 wordt als volgt gewijzigd:

A

Artikel 1.1, eerste lid, wordt als volgt gewijzigd:

1. In de alfabetische rangschikking wordt een begripsbepaling ingevoegd, luidende:
ouder zonder partner: ouder zonder partner als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Wet op het kindgebonden budget,

2. In de begripsomschrijvingen van «afsluitend examen», «beroepsonderwijs», «opleiding niveau 1 of 2», «opleiding niveau 3 of 4» en «specialistenopleiding» wordt «van de Wet educatie en beroepsonderwijs» telkens vervangen door «WEB».
3. In de begripsomschrijvingen van «afsluitend examen», «studiepunt» en «wettelijk collegegeld» wordt «van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek» telkens vervangen door «WHW».
4. In de begripsomschrijvingen van «hoger beroepsonderwijs», «voltijdse opleiding» en «wetenschappelijk onderwijs» wordt «in de zin van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek» telkens vervangen door «in de zin van de WHW».
5. In de begripsomschrijvingen van «associate degree-opleiding», «bacheloropleiding» en «masteropleiding» wordt «van de WHW» telkens vervangen door «WHW».

B

Artikel 1.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid, onderdeel c, wordt «teneinde» vervangen door «om».
2. In het eerste lid, onderdelen b en c, en het tweede lid, wordt «voorzoover» vervangen door «voor zover».

C

In artikel 2.4, onderdeel a, vervalt «, onderdeel b,».

D

In artikel 2.4, onderdelen a en b, wordt «van de WEB» vervangen door «WEB».

E

Artikel 2.7a wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.
2. De onderdelen c en d worden aangeduid als tweede en derde lid.
3. In het eerste lid (nieuw) wordt «studiefinanciering beroepsonderwijs» vervangen door «studiefinanciering voor beroepsonderwijs».
4. In het tweede en derde lid (nieuw) wordt «In afwijking van onderdeel b» vervangen door «In afwijking van het eerste lid, onderdeel b,» en wordt «genoemd in onderdeel b» vervangen door «genoemd in het eerste lid, onderdeel b».

F

Artikel 2.8 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het opschrift komt te luiden:

Artikel 2.8. Voltijdse opleidingen hoger onderwijs in Nederland

2. In het eerste lid wordt «artikel 1.1 van de WHW» vervangen door «artikel 1.1 WHW».

3. Het tweede lid komt te luiden:

2. Indien de accreditatie van een opleiding wordt geweigerd, beëindigd of ingetrokken of aan een opleiding het recht op bekostiging of graadverlening,

genoemd in artikel 1.9, eerste en tweede lid, WHW, wordt ontnomen, is het eerste lid van overeenkomstige toepassing gedurende de termijn waarin de student de betreffende opleiding op grond van artikel 5.21, derde en zesde lid, 5.32 of 6.5, tweede lid, WHW, mag vervolgen.

G

In artikel 2.12, onderdelen b, c en d, aanhef en subonderdelen 2 en 3, wordt «van de WHW» vervangen door «WHW».

H

Artikel 2.13a wordt als volgt gewijzigd:

1. Onder vernummering van het eerste tot en met derde lid tot tweede tot en met vierde lid, wordt een lid ingevoegd, luidende:
  1. Dit artikel is niet van toepassing op het levenlanglerenkrediet en op mbo-studenten die op grond van artikel 2.2, tweede lid, slechts een tegemoetkoming in de kosten van de toegang tot het onderwijs ontvangen.
  2. In het tweede lid (nieuw) vervalt «, met uitzondering van het levenlanglerenkrediet,».
  3. In het derde lid (nieuw) wordt «bedoeld in het eerste lid» vervangen door «bedoeld in het tweede lid».
  4. Het vierde lid (nieuw) vervalt.

I

In artikel 2.16, tweede lid, wordt «studiefinanciering beroepsonderwijs» vervangen door «studiefinanciering voor beroepsonderwijs».

J

In artikel 2.17, eerste lid, wordt «Een mbo-student die voor ten minste één maand rechtens zijn vrijheid is ontnomen» vervangen door «Een mbo-student wiens vrijheid voor ten minste een maand rechtens is ontnomen».

K

In artikel 3.2, derde lid, wordt «eentwaalfde deel» vervangen door «een twaalfde deel» en wordt «vastgestelde of herziene bedrag» vervangen door «geldende bedrag».

L

Artikel 3.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
  2. Voor studenten die aanspraak hebben op studiefinanciering voor het volgen van een opleiding buiten Nederland bestaat de reisvoorziening uit het bedrag, bedoeld in artikel 4.8, eerste lid, onderscheidenlijk artikel 5.3, eerste lid, tenzij in plaats daarvan als reisvoorziening een reisrecht wordt aangevraagd.
2. In het vijfde lid wordt «alsmede regels» vervangen door «, en».

M

Artikel 3.8 komt te luiden:

Artikel 3.8. Hoogte aanvullende beurs

De hoogte van de aanvullende beurs is het maximumbedrag van de aanvullende beurs, genoemd in artikel 3.18, minus de veronderstelde ouderlijke bijdrage die wordt berekend ingevolge de artikelen 3.9 tot en met 3.13.

N

In artikel 3.9, tweede lid, vervalt «als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Wet op het kindgebonden budget».

O

In artikel 3.12 wordt «Indien het na het peiljaar een ouder zonder partner betreft als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Wet op het kindgebonden budget» vervangen door «Indien een ouder na het peiljaar een ouder zonder partner wordt».

P

Artikel 3.13 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het tweede lid komt te luiden:
2. Indien de veronderstelde ouderlijke bijdrage negatief is, wordt deze vastgesteld op nihil.
2. Het derde lid wordt vervangen door twee leden, luidende:
3. Bij de berekening van de veronderstelde ouderlijke bijdrage per studierend kind wordt de bijdrage verdeeld over de studerende kinderen van een ouder indien:
  - a. meer dan een van deze kinderen voor de betreffende maand aanspraak heeft op studiefinanciering; en
  - b. de kinderen voor de betreffende maand een aanvullende beurs hebben aangevraagd.
4. Bij de verdeling van de veronderstelde ouderlijke bijdrage, bedoeld in het derde lid, wordt een kind dat tevens onder de reikwijdte van artikel 3.9, vierde lid, onderdeel b, valt, buiten beschouwing gelaten.

Q

In de artikelen 3.16a, tweede lid, 3.16b, tweede lid, onderdeel b, 3.16c, tweede lid, onderdelen a en b, en 3.16d, eerste lid, onderdeel a, wordt «van de WHW» telkens vervangen door «WHW».

R

In artikel 3.17, achtste lid, wordt «waarop de beschikking terzake is gegeven» vervangen door «waarop Onze Minister een vordering wegens meerinkomen heeft vastgesteld».

S

In artikel 3.20 wordt «Indien» vervangen door «Zolang».

T

In de artikelen 4.3, derde lid, en 4.5, tweede lid, onderdeel a, wordt «van de WEB» telkens vervangen door «WEB».

U

In artikel 4.11 wordt «en hij in dat studiejaar ophoudt studiefinanciering te genieten vóór 1 februari, en hij» vervangen door «, in dat studiejaar ophoudt studiefinanciering te genieten vóór 1 februari, en».

V

In artikel 4.21, tweede lid, wordt «voorzover» vervangen door «voor zover».

W

In de artikelen 5.2, eerste lid, onderdelen a en b, 5.2c, eerste lid, onderdelen a, b en c, en derde lid, onderdeel b, 5.7, tweede en vierde lid en 5.9, eerste en tweede lid, wordt «van de WHW» telkens vervangen door «WHW».

X

In de artikelen 6.10, tweede lid, onderdeel b, en 6.13 vervalt «als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Wet op het kindgebonden budget».

Y

In artikel 9.5, tweede lid, wordt «van de WHW» vervangen door «WHW».

Z

In artikel 10a.3 wordt na «6.8» ingevoegd «, 6.9a».

AA

In de artikelen 10a.8, tweede lid, en 10a.9 vervalt «als bedoeld in artikel 2, zesde lid, van de Wet op het kindgebonden budget».

BB

In artikel 11.1, eerste lid, vervalt de zinsnede «met uitzondering van de maximale aanvullende beurs,».

CC

Voor paragraaf 12.1 wordt een paragraaf ingevoegd, luidende:

Paragraaf 12.0. Overgangsbepalingen intrekking Wet op de studiefinanciering

Artikel 12.0a. Begripsbepalingen Wet op de studiefinanciering

In afwijking van artikel 1.1 wordt voor de begrippen in deze paragraaf de begripsomschrijving gelezen in artikel 1 van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luidde op 31 augustus 2000.

Artikel 12.0b. Aanvang terugbetaling renteloze voorschotten (141 Wsf)

1. In geval de verplichting tot terugbetaling van renteloze voorschotten, verstrekt door Onze Minister met betrekking tot de lasten, verbonden aan het bezoeken van een school voor voortgezet onderwijs dan wel een instelling van wetenschappelijk onderwijs nog niet is aangevangen op 1 oktober 1986, vangt deze terugbetaling niet eerder aan dan op het tijdstip waarop op grond van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luidde op 31 augustus 2000, de verplichting tot terugbetaling van de rentedragende lening begint.

2. De artikelen 40, eerste en derde lid, 41 tot en met 50, 107, 121 tot en met 127, 130 en 132 van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luiden op 31 augustus 2000, zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 12.0c. Samenloop terugbetalingen (142 Wsf)

1. In geval van samenloop van terugbetalingen van renteloze voorschotten, verstrekt door Onze Minister met betrekking tot de lasten, verbonden aan het bezoeken van een school voor voortgezet onderwijs dan wel een instelling van wetenschappelijk onderwijs en terugbetaling van rentedragende lening, wordt het door de debiteur op jaarbasis te betalen bedrag gevormd door de som van het op jaarbasis vastgestelde terug te betalen bedrag aan renteloze voorschotten en van het jaarbedrag aan termijnen, waarin de rente en aflossing van de rentedragende lening ingevolge artikel 41 van de Wet op de studiefinanciering, zoals dat luidde op 31 augustus 2000, vervallen.

2. De artikelen 40, eerste en derde lid, 41 tot en met 48, 50, 107, 121 tot en met 127, 130 en 132 van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luiden op 31 augustus 2000, zijn van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat indien de draagkracht van de debiteur lager is dan de te betalen termijn, de terugbetaling allereerst strekt ter voldoening van de oudste openstaande schuld.

Artikel 12.0d. Gevolgen voor samenstelling minimum terugbetalingsbedrag (143 Wsf)

In geval van samenloop van terugbetalingen als bedoeld in artikel 12.0c, wordt, zolang het renteloos voorschot nog niet is afgelost, voor de betrokkene artikel 41, derde lid, van de Wet op de studiefinanciering, zoals dat luidde op 31 augustus 2000, zo toegepast dat het minimumbedrag van f 1200,- wordt verminderd met het in het desbetreffende jaar terug te betalen bedrag aan renteloos voorschot.

Artikel 12.0e. Nieuwe vaststelling termijn (144 Wsf)

Op 1 januari volgend op het tijdstip waarop de in artikel 12.0c bedoelde voorschotten volledig moeten zijn terugbetaald, wordt de termijn, bedoeld in artikel 41 van de Wet op de studiefinanciering, zoals dat luidde op 31 augustus 2000, opnieuw vastgesteld.

Artikel 12.0f. Terugbetaling renteloze voorschotten (145 Wsf)

1. Ingeval de verplichting tot terugbetaling van renteloze voorschotten verstrekt door Onze Minister met betrekking tot de lasten, verbonden aan het bezoeken van een school voor voortgezet onderwijs dan wel een instelling van wetenschappelijk onderwijs is aangevangen voor dan wel op 1 oktober 1986, zijn de artikelen 40, eerste en derde lid, 42 tot en met 48, 50, 107, 121 tot en met 127, 130 en 132 van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luiden op 31 augustus 2000, van overeenkomstige toepassing.

2. Voor de toepassing van de artikelen 42 tot en met 50 van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luiden op 31 augustus 2000, wordt de aflofsfase gesteld op 15 jaar en vangt de aflofsfase aan op 1 januari 1987.

Artikel 12.0g. Overgangsbepaling rijksstudietoelage (147 Wsf)

Op een studerende van 18 jaren of ouder aan wie tot 1 oktober 1986 op grond van een onderwijswet een rijksstudietoelage werd toegekend voor het volgen van wetenschappelijk onderwijs of hoger beroepsonderwijs dan wel op een studerende van 21 jaren of ouder aan wie een soortgelijke rijksstudietoelage werd toegekend voor het volgen van overig voortgezet onderwijs, is met ingang van 1 oktober 1986 hoofdstuk II met uitzondering van artikel 8 van de Wet op de studiefinanciering, zoals dat luidde op 31 augustus 2000, van overeenkomstige toepassing tot het moment waarop hij de voor 1 oktober 1986 aangevangen studie heeft voltooid dan wel gestaakt.

Artikel 12.0h. Overgangsbepaling studerende die ouderonafhankelijk is (148 Wsf)

Op een studerende aan wie tot 1 oktober 1986 op grond van een onderwijswet een rijksstudietoelage werd toegekend onafhankelijk van het inkomen van de ouders of een van hen, is met ingang van 1 oktober 1986 hoofdstuk II uitgezonderd paragraaf 2 van titel 3 van de Wet op de studiefinanciering, zoals dat luidde op 31 augustus 2000, van overeenkomstige toepassing tot het moment waarop hij de voor 1 oktober 1986 aangevangen studie heeft voltooid dan wel gestaakt.

DD

Artikel 12.1 wordt als volgt gewijzigd:

1. Het zesde en zevende lid worden vernummerd tot het eerste en tweede lid.
2. In het eerste en tweede lid (nieuw) wordt «van de WHW» vervangen door «WHW».

EE

Artikel 12.1a vervalt.

FF

Artikel 12.1a0 vervalt.

GG

In artikel 12.1b, eerste, tweede en derde lid, wordt «van de WHW» telkens vervangen door «WHW».

HH

Artikel 12.1ba vervalt.

II

Artikel 12.1d komt te luiden:

In afwijking van de artikelen 3.9, tweede lid, vijfde volzin, 3.12, 6.10, tweede lid, onderdeel b, 6.13, 10a.8, tweede lid, en 10a.9 wordt tot en met peiljaar 2014 bepaald of voor de ouder onderscheidenlijk de debiteur in het

desbetreffende jaar de alleenstaande-ouderkorting, bedoeld in artikel 8.15 van de Wet inkomstenbelasting 2001, zoals dat artikel in het betreffende jaar luidde, van toepassing is.

JJ

In artikel 12.10, eerste lid, onderdelen a, b en c, tweede lid, derde lid, onderdelen a en b, en vierde lid, onderdeel b, wordt «van de WHW» telkens vervangen door «WHW».

KK

De artikelen 12.10a1, 12.11 en 12.13 vervallen.

LL

Artikel 12.14 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste en vijfde lid wordt «van de WHW» vervangen door «WHW».
2. In het vierde lid wordt «artikel 6.1, eerste lid» vervangen door «artikel 6.1, tweede lid».

MM

In artikel 12.15, tweede lid, onderdeel c, wordt na «associate degree»- een komma ingevoegd en wordt «van de WHW» telkens vervangen door «WHW».

NN

In artikel 12.23 wordt «vóór het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet invoering associate degree-opleiding» telkens vervangen door «op 31 december 2017» en wordt «van de WHW» vervangen door «WHW».

OO

Artikel 12.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. De zinsnede «Tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip» wordt vervangen door «Tot 1 juni 2019».
2. De zinsnede «voor het tijdstip van inwerkingtreding van de Wet invoering associate degree-opleiding» wordt vervangen door «op 31 december 2017».

PP

In artikel 12.25 wordt «Tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip» vervangen door «Tot 1 juni 2019».

QQ

In artikel 12.26 wordt «tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip» vervangen door «tot 1 september 2019» en wordt «van de WHW» telkens vervangen door «WHW».

RR

Artikel 12.27 komt te luiden:

Artikel 12.27

1. Artikel 3.27, zoals dat artikel luidde op 31 december 2018, blijft van toepassing op de bedragen die op 31 december 2018 reeds op grond van artikel 3.27, tweede lid, verschuldigd waren.
2. De persoon die op 31 december 2018 reeds op grond van artikel 3.27, tweede lid, een bedrag verschuldigd was, wordt voor de berekening van de hoogte van het bedrag dat hij vanaf 1 januari 2019, op grond van artikel 3.27, tweede lid, verschuldigd is, gelijkgesteld met de student wiens aanspraak op reisrecht is beëindigd op 1 januari 2019.

SS

In artikel 12.28 worden de zinsneden «onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip waarop artikel I, onderdeel A, van de Wet houdende wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 met het oog op het wijzigen van de criteria voor de toekenning van meeneembare studiefinanciering (Stb. 2019, 20) in werking is getreden» en «onmiddellijk voorafgaand aan het genoemde tijdstip van inwerkingtreding» vervangen door «op 23 juli 2019».

TT

In artikel 12.29 wordt «zoals deze luidden onmiddellijk voorafgaand aan het tijdstip waarop artikel XXX, onderdeel E, van de Wet tot wijziging van de verschillende wetten op met name het terrein van onderwijs, cultuur en media in verband met voornamelijk wetstechnische en redactionele verbeteringen (Verzamelwet OCW 2020)(Stb. 2020, 76) in werking is getreden» vervangen door «zoals deze luidden op 31 maart 2020».

ARTIKEL XXII. WET TEGEMOETKOMING ONDERWIJSBIJDRAGE EN SCHOOLKOSTEN

De Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten wordt als volgt gewijzigd:

A

Aan artikel 2.9 wordt onder vervanging van «; of» aan het slot van onderdeel c door een puntkomma en onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel d door «; of» een onderdeel toegevoegd, luidende:
e. voor bij ministeriële regeling aangewezen onderwijs, vergelijkbaar met de onderdelen a tot en met d.

B

In artikel 2.10 vervalst «, onderdeel b,».

C

In artikel 2.13, onderdeel a, vervalst «, onderdeel b,».

ARTIKEL XXIII. WET VOORTGEZET ONDERWIJS 2020

De Wet voortgezet onderwijs 2020 wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1.1. wordt in de alfabetische volgorde van de begripsbepalingen het volgende ingevoegd:

examencommissie: examencommissie bedoeld in artikel 2.60.d;
examencommissie Vavo: in artikel 7.4.11, tweede lid, juncto artikel 7.4.5 van de WEB bedoelde examencommissie voor een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, onderdeel a, van de WEB;
examenprogramma: examenprogramma bedoeld in artikel 2.54;
examensecretaris: examensecretaris bedoeld in artikel 2.51.a;

B

In artikel 2.30, tweede lid, aanhef, wordt na «Het bevoegd gezag kan» ingevoegd «bij het samenwerkingsverband».

C

In artikel 2.43, derde lid, wordt «Artikel 2.30, vierde lid, onderdelen a en b, en vijfde de lid,» vervangen door «Artikel 2.30, tweede lid, onderdelen a en b, derde lid en vijfde lid,».

D

In artikel 2.51, derde lid, vervalt de laatste volzin.

E

Na artikel 2.51 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.51a. De examensecretaris

1. De rector of directeur wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.
2. De rector of directeur en de examensecretaris verrichten gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.55a, 2.57, tweede lid, en 2.58, vierde lid.
3. De examensecretaris heeft de taak om de rector of directeur te ondersteunen bij:
  - a. het organiseren en afnemen van het eindexamen;
  - b. de uitvoering van het examenreglement, bedoeld in artikel 2.60, eerste lid;
  - c. de uitvoering van het programma van toetsing en afsluiting, bedoeld in artikel 2.60.a, eerste lid; en
  - d. de verstrekking van een overzicht van de onderdelen en beoordeling van de schoolexamens, bedoeld in artikel 2.55.a.
4. De rector of directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede en derde lid worden opgenomen.
5. De rector of directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.
6. De rector of directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd

F

Na artikel 2.55 wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2.55a. Verstrekking overzicht onderdelen en beoordeling schoolexamen

1. Voor de aanvang van het eerste tijdvak van het centraal examen verstrekt de rector of directeur respectievelijk de examencommissie vavo aan de examenkandidaat, voor zover van toepassing:
  - a. een overzicht van behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier, bedoeld in artikel 2.60.c,
  - b. een overzicht van de cijfers die de examenkandidaat heeft behaald voor het schoolexamen;
  - c. de beoordeling voor de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld; en
  - d. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.
2. De rector of directeur, de examensecretaris dan wel de examencommissie vavo tekenen voor verstrekking van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen aan de examenkandidaat.
3. De examenkandidaat tekent voor ontvangst van de in het eerste lid genoemde overzichten en beoordelingen.

G

In artikel 2.57, tweede lid, wordt «de secretaris van het eindexamen» vervangen door: «de examensecretaris».

H

In artikel 2.58 wordt onder vernummering van het vierde en vijfde lid tot het vijfde en zesde lid een lid ingevoegd, luidende:

4. De rector of directeur en de examensecretaris ondertekenen cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten, bedoeld in het eerste tot en met derde lid.

I

Artikel 2.60. wordt vervangen door zes artikelen, luidende:

Artikel 2.60. Examenreglement: inhoud en vaststelling

1. Het bevoegd gezag van een school respectievelijk de examencommissie vavo stelt een examenreglement vast, dat in elk geval bevat:
  - a. regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen;
  - b. informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 2.61, eerste lid;
  - c. inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen, waarbij in ieder geval wordt voorzien in een inhaalmogelijkheid voor de examenkandidaat die door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid niet in staat is geweest aan een of meer toetsen van het schoolexamen deel te nemen; en
  - d. in het geval van een school, de samenstelling en het adres van de in artikel 2.63 bedoelde commissie van beroep.
2. Het bevoegd gezag van een school kijkt bij de vaststelling van het examenreglement slechts af van het voorstel, bedoeld in artikel 2.60e, eerste lid, onderdeel a, nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.

3. Het bevoegd gezag van een school zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
4. Het bevoegd gezag van een school hoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de medezeggenschapsraad van de school voor voortgezet onderwijs, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wet medezeggenschap op scholen.
5. De examencommissie vavo behoeft voor het vaststellen van het examenreglement de instemming van de studentenraad van de instelling voor educatie en beroepsonderwijs, bedoeld in artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, van de Wet educatie en beroepsonderwijs.
6. Het bevoegd gezag van een school respectievelijk de examencommissie vavo zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie.

Artikel 2.60a. Programma van toetsing en afsluiting: de inhoud

1. Het bevoegd gezag van een school respectievelijk de examencommissie vavo stelt jaarlijks voor 1 oktober een programma van toetsing en afsluiting vast voor het desbetreffende schooljaar.
2. Het programma van toetsing en afsluiting vermeldt in ieder geval:
  - a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
  - b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
  - c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
  - d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
  - e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo draagt er zorg voor dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:
  - a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
  - b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
  - c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.

Artikel 2.60b. Programma van toetsing en afsluiting: de vaststelling

1. Het bevoegd gezag van een school wijkt bij de vaststelling van het programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60a, eerste lid, slechts af van het voorstel van de examencommissie, bedoeld in artikel 2.60e, eerste lid, onderdeel b, nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
2. Het bevoegd gezag van een school zendt de schriftelijke motivering, bedoeld in het tweede lid, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad.
3. Het bevoegd gezag van een school behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de medezeggenschapsraad van de school, bedoeld in artikel 10, eerste lid, onder b, van de Wet medezeggenschap op scholen.

4. De examencommissie vavo behoeft voor het vaststellen van het programma van toetsing en afsluiting de instemming van de studentenraad van de instelling voor educatie en beroepsonderwijs bedoeld in artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, van de Wet educatie en beroepsonderwijs.
5. Het bevoegd gezag van een school respectievelijk de examencommissie vavo zendt jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde programma van toetsing en afsluiting voor het desbetreffende schooljaar aan de kandidaten en de inspectie.

Artikel 2.60c. Programma van toetsing en afsluiting: wijziging

1. Het bevoegd gezag van een school respectievelijk de examencommissie vavo kan het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober slechts wijzigen:
  - a. in het geval van een bijzonder onvoorziene omstandigheid die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het programma van toetsing en afsluiting; of
  - b. ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of kennelijke onvolledigheid in het programma van toetsing en afsluiting.
2. De examencommissie van de school wordt vooraf in de gelegenheid gesteld om te adviseren over een wijziging als bedoeld in het eerste lid.
3. Het bevoegd gezag van een school wijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Het derde, vierde en vijfde lid van artikel 2.60b zijn van overeenkomstige toepassing op de vaststelling van de wijziging van het programma van toetsing en afsluiting na 1 oktober.

Artikel 2.60d. De benoeming en samenstelling van de examencommissie

1. Het bevoegd gezag:
  - a. stelt een of meer examencommissies in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering;
  - b. benoemt de leden van de examencommissie; en
  - c. draagt zorg voor het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie.
2. De examencommissie heeft een oneven aantal leden en ten minste drie leden.
3. Niet kunnen niet worden benoemd tot lid van de examencommissie:
  - a. leden van het bevoegd gezag;
  - b. de directeur van de school;
  - c. leden van de medezeggenschapsraad of de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van de school als bedoeld in de artikelen 3 en 4 van de Wet medezeggenschap op scholen;
  - d. leerlingen van de school of hun wettelijk vertegenwoordigers.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het bevoegd gezag er zorg voor dat de examencommissie deskundig is op het gebied van:
  - a. de desbetreffende schoolsoort;
  - b. de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs; en
  - c. de kwaliteit van examinering.
5. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het bevoegd gezag de overige leden van de examencommissie.

Artikel 2.60e. De taken en bevoegdheden van de examencommissie

1. De examencommissie heeft voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering de volgende taken en bevoegdheden:
  - a. het opstellen van een voorstel voor een examenreglement als bedoeld in artikel 2.60 voor het bevoegd gezag;

- b. het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een programma van toetsing en afsluiting als bedoeld in artikel 2.60a voor het bevoegd gezag;
  - c. het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
  - d. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen; en
  - e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.
2. De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.
  3. De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.
  4. De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.
  5. De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies, bedoeld in het tweede tot en met het vierde lid, aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school.

J

In artikel 2.82, wordt bij het vijfde lid de aanduiding «54.» vervangen door «5.».

K

In artikel 2.107j, vierde lid, wordt «de secretaris» vervangen door: «de examensecretaris».

L

In artikel 4.2, derde lid, onderdeel b, onder 3°, wordt «het voor de desbetreffende schoolsoort geldende aantal leerlingen» vervangen door «het voor de desbetreffende schoolsoort in het eerste lid bedoelde aantal leerlingen».

M

Artikel 4.2a, eerste lid, onderdeel a, wordt als volgt gewijzigd:

1. In subonderdeel 4° vervalt «met 1 profiel als bedoeld in artikel 2.26, tweede lid».
2. Subonderdeel 5° vervalt, onder vernummering van het zesde subonderdeel tot het vijfde subonderdeel en onder verplaatsing van «of» naar het slot van het vierde subonderdeel.
3. In subonderdeel 5° (nieuw) wordt «60 leerlingen» vervangen door «120 leerlingen».

N

In de artikelen 4.6, derde lid, onderdelen a en b, en 11.45b, derde lid, onderdelen a en b, wordt in de indicator w «in de leeftijd van 12 en 13 jaar» vervangen door «in de leeftijd van 12 jaar en in de leeftijd van 13 jaar».

O

Artikel 4.7 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «in het tweede kalenderjaar» vervangen door «in het kalenderjaar», en vervalt de tweede volzin.
2. Aan het derde lid wordt toegevoegd: De aanspraak op bekostiging vervalt in dat geval, indien uiterlijk op de eerste schooldag na 1 augustus in het tweede kalenderjaar na het in het tweede lid bedoelde besluit geen onderwijs wordt gegeven.

P

Artikel 4.14, vierde lid, komt te luiden:

4. Op een nevenvestiging van een scholengemeenschap kan in elk geval onderwijs worden verzorgd in de in het tweede of derde lid genoemde leerjaren van de schoolsoort die ingevolge artikel 4.2a, eerste of tweede lid, voor bekostiging in aanmerking is gebracht.

Q

In artikel 4.24, vijfde lid, wordt «eidigt» vervangen door «eindigt».

R

In artikel 4.25, derde lid, tweede volzin, wordt «van de scholengemeenschap» vervangen door «van de school die deel uitmaakt van de scholengemeenschap» en «elk van de samenstellende scholen» door «de desbetreffende school».

S

In artikel 5.15, eerste lid, wordt «als bedoeld in het tweede, derde en vierde lid» vervangen door «als bedoeld in het tweede, derde, respectievelijk vierde lid».

T

In artikel 7.14, tweede lid, wordt «verrvuld» vervangen door «vervuld».

U

In artikel 7.24, eerste lid, onderdeel a, wordt «de de» vervangen door «de»

V

In artikel 7.29, tweede lid, wordt «bestuurvan» vervangen door «bestuur van».

W

In artikel 7.43, eerste lid, onderdeel a, wordt «isdan» vervangen door «is dan».

X

Artikel 8.24 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het eerste lid vervalt de laatste volzin.
2. Het tweede tot en met het vierde lid worden vernummerd tot derde tot en met vijfde lid.
3. Na het eerste lid wordt een lid ingevoegd, luidende:
  2. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld over het berekenen en betalen van de uitkering, bedoeld in het eerste lid. De

berekening geschiedt in elk geval aan de hand van het aantal volwassen inwoners van de gemeenten in de regio op 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar van de uitkering, waarbij rekening wordt gehouden met het opleidingsniveau en met de etnische achtergrond van die inwoners. Bij de berekening van een deel van de uitkering kunnen de volwassen inwoners van gemeenten die op grond van een andere regeling reeds een vergoeding voor de bestrijding van voortijdig schoolverlaten ontvangen, buiten beschouwing worden gelaten. Onze Minister hanteert het aantal volwassen inwoners van de gemeenten in de regio dat blijkt uit de gegevens die het Centraal Bureau voor de Statistiek op verzoek van Onze Minister daarover verstrekt.

4. Het vierde lid (nieuw), eerste volzin, wordt vervangen door «Indien het college van burgemeester en wethouders van de contactgemeente het bepaalde bij of krachtens dit artikel, met uitzondering van het vierde lid, en de artikelen 8.22, 8.23, en 8.25 niet nakomt, kan Onze Minister de uitkering geheel of gedeeltelijk inhouden of opschorten.»

Y

Na artikel 11.6. wordt het volgende artikel ingevoegd:

Artikel 11.6a. Vaststelling en wijziging examenreglement en pta

De artikelen 2.60, vierde lid, 2.60.b., tweede en derde lid en 2.60.c, vijfde lid, zijn niet van toepassing.

Z

Artikel 12.42 wordt als volgt gewijzigd:

1. Voor de tekst wordt de aanduiding «1.» geplaatst.
2. Een lid wordt toegevoegd, luidend:
  2. Op besluiten tot bekostiging waarvan de aanvraag voor 1 november 2020 is ingediend op grond van artikel 67 van de Wet op het voortgezet onderwijs blijft artikel 108 van de Wet op het voortgezet onderwijs zoals dat artikel luidde op 31 oktober 2020 van toepassing.

ARTIKEL XXIV. WET VOORTGEZET ONDERWIJS BES

De Wet voortgezet onderwijs BES wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 124, vierde lid, onderdeel h, wordt «de Wet medezeggenschap op scholen» vervangen door: «de medezeggenschap in de school».

B

In artikel 124a, derde lid, onderdelen a en b, komt bij de indicator w «in de leeftijd van 12 en 13 jaar» te luiden: «in de leeftijd van 12 jaar en in de leeftijd van 13 jaar».

C

Artikel 125 wordt als volgt gewijzigd:

1. In het tweede lid wordt «in het tweede kalenderjaar » vervangen door «in het kalenderjaar».

2. Aan het derde lid wordt toegevoegd: De aanspraak op bekostiging vervalt in dat geval, indien uiterlijk op de eerste schooldag na 1 augustus in het tweede kalenderjaar na het in het tweede lid bedoelde besluit geen onderwijs wordt gegeven.

ARTIKEL XXV. SAMENLOOP 35625

A

Indien het bij koninklijke boodschap van 4 november 2020 ingediende voorstel van wet tot Wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs met het oog op de verbetering van de rechtsbescherming van mbo-studenten (35625) tot wet is of wordt verheven en artikel I, onderdeel W, van die wet:

a. eerder in werking treedt of is getreden dan artikel X, onderdeel M van deze wet, komt artikel X, onderdeel M van deze wet te luiden als volgt:

Het vierde lid van artikel 8.1.1c komt te luiden:

4. Het bevoegd gezag van een regionaal opleidingscentrum biedt een betrokkene de mogelijkheid zich te laten inschrijven aan een opleiding aan de instelling waarvoor de inschrijving wel mogelijk is, rekening houdend met diens voorkeuren, indien:

- a. de betrokkene niet wordt ingeschreven op grond van het tweede lid;
- b. de betrokkene niet wordt ingeschreven omdat hij niet voldoet aan de voor die opleiding krachtens artikel 8.2.2a gestelde eisen; of
- c. paragraaf 2a van de Leerplichtwet 1969 op hem van toepassing is, en de betrokkene niet wordt ingeschreven:
  - 1°. omdat hij zich niet uiterlijk op de datum, genoemd in artikel 8.0.1, eerste lid, heeft aangemeld, voor zover het een opleiding betreft die start bij de aanvang van het op die datum volgende studiejaar, en voor zover het derde lid van dat artikel niet van toepassing is;
  - 2°. omdat ten behoeve van hem geen studiekeuzeadvies is uitgebracht als bedoeld in artikel 8.0.4, voor zover het bevoegd gezag daartoe voor diegene verplichte intakeactiviteiten organiseert; of
  - 3°. op grond van het derde lid, onderdeel d.

b. later in werking treedt dan artikel X, onderdeel M van deze wet, komt artikel I, onderdeel W, subonderdeel 3, van die wet te luiden als volgt:

W

3. In het vierde lid, onderdeel c, wordt, onder vervanging van «; of» aan het slot van subonderdeel 1 door een puntkomma en onder vervanging van de punt aan het slot van subonderdeel 2 door «; of» een onderdeel toegevoegd, luidende:

3°. op grond van het derde lid, onderdeel d.

B

Indien het bij koninklijke boodschap van 4 november 2020 ingediende voorstel van wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs met het oog op de verbetering van de rechtsbescherming van mbo-studenten (35625) tot wet is of wordt verheven en artikel III, onderdeel C, van die wet:

a. eerder in werking treedt of is getreden artikel XI, onderdeel B (wijziging van artikel 1.4.2 WEB BES), van deze wet, komt artikel XI, onderdeel B als volgt te luiden:

B

In artikel 1.4.2, derde lid, onderdeel b, wordt «artikel 7.1.4» vervangen door «artikelen 7.1.4 en 7.4.7, achtste lid,».

b. later in werking treedt dan artikel XI, onderdeel B, van deze wet, komt artikel III, onderdeel C, van die wet als volgt te luiden:

C

In artikel 1.4.2, derde lid, onderdeel b, wordt «artikel 7.4.7, achtste lid,» vervangen door «artikelen 7.1.4 en 7.4.7, achtste lid,».

ARTIKEL XXVI. SAMENLOOP WET BESTUURLIJKE HARMONISATIE BEROEPSONDERWIJS

Indien het bij koninklijke boodschap van 15 oktober 2020 ingediende voorstel van wet tot wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en de Wet op het voortgezet onderwijs in verband met een vereenvoudiging van de bestuurlijke inrichting van het stelsel voor beroepsonderwijs door omvorming van het aoc tot verticale scholengemeenschap en een andere invulling van bevoegd gezag (Wet bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs) (35606) tot wet is of wordt verheven en artikel I, onderdeel CC, van die wet later in werking treedt dan artikel X, onderdeel M van deze wet, vervalt artikel I, onderdeel CC, van die wet.

ARTIKEL XXVII. INWERKINGTREDING

Deze wet treedt in werking op een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, dat voor de verschillende artikelen of onderdelen daarvan verschillend kan worden vastgesteld.

ARTIKEL XXVIII. CITEERTITEL

Deze wet wordt aangehaald als Verzamelwet OCW met vermelding van het jaartal van het Staatsblad waarin zij zal worden geplaatst.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Memorie van toelichting

I. Algemeen

1. Inleiding

Wetten moeten toegankelijk zijn, artikelen leesbaar en verwijzingen kloppend. Wetten of delen van wetten die materieel geen betekenis meer hebben, behoren te worden ingetrokken en wetstechnische gebreken moeten worden hersteld. Dat geldt uiteraard ook voor de wetgeving op de beleidsterreinen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Er is in het belang van de wetgevingskwaliteit continu aandacht nodig voor onderhoud aan de wetgeving. Een wetswijziging kan er soms toe leiden dat iets van de begrijpelijkheid en correctheid verloren gaat, soms ook wordt de achterliggende systematiek over het hoofd gezien of worden wetstechnische of redactionele onvolkomenheden veroorzaakt.

Met de publicatie van de Verzamelwet OCW 2020 (Stb2020, 76) is een begin gemaakt met een cyclus van jaarlijkse verzamelwetten voor de wetgeving op de beleidsterreinen van OCW. Deze wet vormt de derde verzamelwet in deze reeks. Door de jaarlijkse cyclus van verzamelwetten wordt niet alleen de wetgevingskwaliteit verhoogd, maar krijgen technische of beperkte wijzigingen van de wetgeving die op zichzelf geen zelfstandig wetstraject rechtvaardigen, gemakkelijker een «voertuig». Beleidsmatige wetsvoorstellen worden hierdoor inzichtelijker, omdat deze vrijwel geen aanpalende wijziging meer hoeven te bevatten.

2. Voorstel

Dit wetsvoorstel beoogt zeventien wetten te verbeteren op het terrein van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en daarnaast enkele wetten op het terrein van andere ministeries, voor zover die samenhang hebben met de voorgestelde technische aanpassingen van de OCW-wetgeving.

De wijzigingen in dit wetsvoorstel zijn niet omvangrijk of complex en zijn naar verwachting politiek niet omstreden.³ Het gaat om correcties van verschrijvingen, verwijzingen en andere wetstechnische omissies, wetstechnische verbetering en herformuleringen, alsmede het schrappen van «dode letters». Dat het gaat om kleine, louter technische wijzigingen blijkt hieruit dat de wijzigingen geen financiële gevolgen hebben, geen gevolgen hebben voor de regeldruk, geen of alleen positieve gevolgen hebben voor de doelgroep, en geen grote gevolgen voor de uitvoering. Verder bevat het voorstel noodzakelijke wijzigingen die aantoonbaar draagvlak hebben (*no regret*) of codificatie van een bestaande onomstreden (uitvoerings-)praktijk.

Het gros van de wijzigingen wordt in de artikelsgewijze toelichting beschreven. Hierna worden enkele onderwerpen beschreven die afzonderlijk vermeldenswaardig zijn (klein beleid) of die veelvuldig voorkomen en omwille van de beknoptheid slechts één keer worden toegelicht in het algemeen deel.

2.1. Wetgeving openbare bibliotheekvoorziening

Met dit voorstel wordt artikel 13 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) gewijzigd. Dit artikel 13 bepaalt nu dat jeugd onder de 18 jaar gratis lid kan worden van de openbare bibliotheek, tenzij het

---

³ Aanwijzing 6.4. van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

college van burgemeester en wethouders besluit een bijdrage te vragen. De contributie voor de jeugd mag dan maximaal de helft van het tarief voor volwassenen bedragen. De gedachte hierachter is dat de kosten voor de jeugd in principe geen drempel mogen zijn om van de bibliotheek gebruik te maken. Volgens een inventarisatie van de Koninklijke Bibliotheek uit januari 2021 maken twaalf gemeenten gebruik van de mogelijkheid jeugdcontributie te vragen. Het laagste tarief is € 12,50 en het hoogste € 42. In totaal gaat het om bijna 19.000 jeugdleden, die in totaal ruim € 290.000 aan contributie opbrengen.

Uit de evaluatie van de Wsob blijkt dat bibliotheken die jeugdcontributie heffen, een lager bereik onder de jeugd hebben dan bibliotheken die dat niet doen.⁴ Het heffen van jeugdcontributie verhoudt zich volgens de regering niet met de brede maatschappelijke wens en noodzaak het lezen onder de jeugd te stimuleren.⁵ De Tweede Kamer heeft bij motie van de leden Asscher en Ellemeet verzocht te onderzoeken of het mogelijk is jeugd in alle gevallen gratis toegang tot de bibliotheek te geven.⁶ Door het schrappen van de grondslag in artikel 13 van de Wsob om een jeugdtarief te heffen en krijgt jeugd voortaan altijd gratis toegang tot de collecties van de openbare bibliotheek, inclusief de digitale bibliotheek. Met de VNG is overeenstemming bereikt over het afschaffen van de mogelijkheid voor colleges van burgemeester en wethouders om jeugdcontributie te heffen, en over compensatie via het Gemeentefonds.

2.2. Wetgeving primair onderwijs

Met de toevoeging aan het zevende lid van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs - «De aanspraak op bekostiging vervalt in dat geval, indien uiterlijk op de eerste schooldag na 1 augustus in het tweede kalenderjaar na het in het zesde lid bedoelde besluit, geen onderwijs wordt gegeven» - wordt de procedure vanaf het besluit tot bekostiging aan de start van de school verhelderd in de wet. Vanaf het besluit van de minister om de nieuwe school voor bekostiging in aanmerking te brengen, is voor de voorbereiding van het onderwijs een jaar en twee maanden beschikbaar, dus tot 1 augustus van het daaropvolgende schooljaar (zie ook de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen, Kamerstukken II 2018/19, 35 050, nr. 3, p. 49 en 50). Mocht het niet lukken om binnen een jaar en twee maanden de school te starten, dan kan de initiatiefnemer in bijzondere gevallen een aanvraag indienen om de start nog een jaar uit te stellen. Dit geldt ook voor de gemeente. Slaagt het bevoegd gezag er niet in om in het tweede jaar na het besluit tot bekostiging met de nieuwe school van start te gaan, dan vervalt de aanspraak op bekostiging. Echter, in het huidige artikel 75 zijn deze stappen onvoldoende helder omschreven, waardoor de indruk kan ontstaan dat er ook aanspraak gemaakt kan worden op een start in het derde jaar na het besluit tot bekostiging. Dit is niet de bedoeling van de wetgever geweest, gezien de hierboven genoemde toelichting bij dat artikel.

Met de wijziging van artikel 84a van de Wet op het primair onderwijs wordt beoogd de procedure van verzelfstandiging van een dislocatie of nevenvestiging in het basisonderwijs in te korten, opdat de bekostiging van de dislocatie of nevenvestiging kan aanvangen in hetzelfde jaar als de stichtingsaanvraag. In de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen (Stb. 2020, 160) is de procedure voor verzelfstandiging van een dislocatie of nevenvestiging gelijkgesteld met de aanvraag voor een nieuwe school. Dit heeft tot gevolg dat de bekostiging van de dislocatie of nevenvestiging ruim een jaar na het besluit tot bekostiging door

⁴ Kamerstukken II 2019/20, 33846, nr. 56.

⁵ Kamerstukken II 2019/20, 33846, nr. 57.

⁶ Kamerstukken II 2018/19, 32820, nr. 313.

de minister aanvangt. Deze tijdspanne, passend bij de voorbereidingen voor het stichten van een nieuwe school, is bij nader inzien niet nodig voor een te verzelfstandigen dislocatie of nevenvestiging, waar reeds onderwijs wordt verzorgd.

2.3. Wetgeving voortgezet onderwijs

In de Wet voortgezet onderwijs 2020 wordt een deel van de bepalingen van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES opgenomen. Deze eindexamenbesluiten zijn echter inmiddels gewijzigd met ingang van 1 augustus 2021 met de inwerkingtreding van het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs».

De wijziging van 1 augustus 2021 zag op de invoering van een viertal maatregelen in de eindexamenbesluiten ter versterking van de schoolexaminering op scholen in het voortgezet onderwijs (vo), namelijk:

- a. het verduidelijken van de taken van de examensecretaris en het versterken van zijn positie,
- b. het aanvullen van de procedure van totstandkoming en van het examenreglement en het aanscherpen en aanvullen van de procedure van totstandkoming en van de vereisten van de inhoud van het programma van toetsing en afsluiting (pta),
- c. het aanscherpen van de eisen rondom het uitreiken van de schoolexamenresultaten door de school aan leerlingen ter afsluiting van het schoolexamen,
- d. het verplichten van een examencommissie voor vo-scholen voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering.

Deze maatregelen zien op vo-scholen, het volwassenenonderwijs (vavo), op scholen voor voortgezet speciaal onderwijs met een examenlicentie en op onbekostigde instellingen met een examenlicentie. Deze maatregelen zien ook op de vo-scholen in Caribisch Nederland.⁷

In het vavo zijn overigens slechts de voorgestelde maatregelen (b) en (c) van toepassing. Omdat in het vavo er al sprake is van een examencommissie, en de examenorganisatie anders is ingericht dan in het reguliere vo zijn de maatregelen (a) en (d) niet van toepassing in het vavo.

Deze wijziging van deze eindexamenbesluiten van 1 augustus 2021 moeten nog in de nieuwe WVO worden verwerkt. In dit voorstel wordt daartoe een wijziging van de Wet voortgezet onderwijs 2020 voorgesteld. Deze wijziging bevat geen nieuwe regels, maar ziet op het «omhoog halen» van de nieuwe bepalingen in de eindexamenbesluiten naar wetsniveau.

De Wet meer ruimte voor nieuwe scholen heeft in artikel 64a van de Wet op het voortgezet onderwijs stichtingsnormen voor nevenvestigingen geïntroduceerd, om een gelijk speelveld te creëren voor bestaande scholen en nieuwe initiatieven. De wijziging in dit voorstel strekt ertoe de stichtingsnorm voor nevenvestigingen in het voorbereidend beroepsonderwijs (vbo) te verduidelijken. Omdat de nevenvestiging primair de onderbouw betreft, en de onderbouw van het vbo niet is ingericht volgens profielen, zijn die dan ook niet van belang voor het bepalen van de belangstellingsmeting. Deze wijziging stelt de stichtingsnorm vast op twee vierde (oftewel de helft, omdat de onderbouw twee van de vier jaar van het vbo vormt) van de stichtingsnorm voor een categorale school voor vbo: 130 leerlingen voor een nevenvestiging in het vbo.

---

⁷ Momenteel is er geen vavo-opleiding op de BES-eilanden.

Verder wordt een subonderdeel toegevoegd aan artikel 64a van de Wet op het voortgezet onderwijs «120 leerlingen voor praktijkonderwijs» . Het uitgangspunt bij de vastgestelde stichtingsnormen is dat de nevenvestiging betrekking heeft op de onderbouw van de school. De stichtingsnorm voor het praktijkonderwijs (hierna: pro) is in deze lijn vastgesteld op de helft van de stichtingsnorm voor een categorale school: 60 leerlingen. Echter, het praktijkonderwijs kent geen onderbouw. De situatie kan zich daarom voordoen dat scholen op grond van deze verlaagde stichtingsnorm een nevenvestiging stichten met een compleet aanbod voor het pro, terwijl de stichtingsnorm voor een zelfstandige school voor het pro het dubbele bedraagt. De stichtingsnorm voor een nevenvestiging pro wordt derhalve met deze wijziging gelijkgesteld aan de stichtingsnorm voor een zelfstandige school voor het pro.

De voorgestelde wijziging van artikel 73b, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs beoogt een omissie te herstellen ten aanzien van de stichting van nevenvestigingen. Ingevolge artikel 73b, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs kan op een nevenvestiging onderwijs worden verzorgd voor alle schoolsoorten die de scholengemeenschap reeds omvat. Dit zou betekenen dat een scholengemeenschap die onderwijs aanbiedt in alle schoolsoorten, een nevenvestiging kan stichten op grond van de stichtingsnorm van één schoolsoort en daarna tevens onderwijs zou kunnen verzorgen in de andere schoolsoorten, zonder aan de stichtingsnormen voor die schoolsoorten te voldoen. Artikel 64a, tweede lid, onderdeel a, bepaalt al dat bij een scholengemeenschap geldt «dat het aantal leerlingen van elk van de samenstellende scholen ten minste drie kwart zal bedragen van het daarvoor in het eerste lid, onder a, genoemde aantal». Het gewijzigde artikel 73b, vierde lid, sluit daar nu volledig bij aan. De voorgestelde wijziging maakt een einde aan deze ongewenste mogelijkheid en brengt de aanvraagprocedure van een nevenvestiging in lijn met de aanvraagprocedure van een nieuwe school, bedoeld in de artikelen 67 en 67a van de Wet op het voortgezet onderwijs. Een nevenvestiging wordt in deze systematiek per schoolsoort aangevraagd, waarbij per schoolsoort voldoende belangstelling wordt aangetoond.

De voorgestelde wijziging van artikel 108, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs regelt dat slechts de bekostiging eindigt van de school die niet aan de «halverwegenorm» voldoet. Het huidige artikel 108, vierde lid bepaalt dat de bekostiging voor alle schoolsoorten van de scholengemeenschap eindigt, indien een van de schoolsoorten niet aan de «halverwegenorm» voldoet. Deze situatie is onwenselijk, aangezien de belangstelling wordt aangetoond per schoolsoort. Deze wijziging regelt daarom dat slechts de bekostiging eindigt van de schoolsoort die niet aan de «halverwegenorm» voldoet. De bekostiging voor de andere schoolsoorten, die wel aan de «halverwegenorm» voldoen, blijft in stand. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat van een scholengemeenschap van twee schoolsoorten, waarbij één van de schoolsoorten niet aan de «halverwegenorm» voldoet, er één schoolsoort overblijft.

De voorgestelde wijziging van artikel 118ff, tweede lid, dient als aanvulling op de overgangsregeling in artikel 118ff van de Wet op het voortgezet onderwijs. De wijziging regelt dat besluiten tot bekostiging die zijn genomen voor inwerkingtreding van de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen worden getoetst op basis van de geldende criteria op het moment van het besluit tot bekostiging. De «halverwegetoets», geïntroduceerd in artikel 108 van de Wet op het voortgezet onderwijs, geldt dientengevolge niet voor deze scholen.

2.4. Wetgeving middelbaar beroepsonderwijs

Artikel 1.1.1. van de WEB wordt in dit voorstel gewijzigd. Met deze voorgestelde wijziging worden de in dit artikel opgenomen begrippen in alfabetische volgorde geplaatst. Op deze manier is het in de toekomst mogelijk om begrippen toe te voegen zonder dat daardoor verlettering van de opsommingstekens nodig is. Dit betekent wel dat verwijzingen naar de specifieke onderdelen van artikel 1.1.1 van de WEB in de wet zelf en in andere wetten moeten worden aangepast. Deze wijziging werkt door in de volgende wetten: Algemene Kinderbijslagwet, Ambtenarenwet 2017, Burgerlijk Wetboek, Elektriciteitswet 1998, Gaswet, Leerplichtwet 1969, Les- en cursusgeldwet, Mededingingswet, Wet normering topinkomens, Wet op de expertisecentra, Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, Wet op het onderwijstoezicht, Wet op het voortgezet onderwijs, Wet studiefinanciering 2000 en de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten.

2.5. Studiefinanciering

De Wet op de studiefinanciering wordt in dit voorstel ingetrokken. In artikel 14.1 van de Wet studiefinanciering 2000 is de voorloper – de Wet op de studiefinanciering – grotendeels ingetrokken met uitzondering van enkele artikelen van die wet. Voor onderhavig wetsvoorstel is onderzocht welke bepalingen van de oude Wet op de studiefinanciering nog altijd relevant zouden (kunnen) zijn, en is geconcludeerd dat die wet inmiddels volledig kan worden ingetrokken. Voor zover bepalingen uit die wet nog van belang kunnen zijn voor de afwikkeling van overgangsregimes, zijn die overgeheveld naar de Wet studiefinanciering 2000. Verwezen wordt verder naar de toelichting bij de voorgestelde paragraaf 12.0 van de Wet studiefinanciering 2000.

3. Gevolgen

Het gros van de wijzigingen is puur wetstechnisch. Waar het wetsvoorstel gevolgen heeft voor de verschillende doelgroepen, is dat in de artikelsgewijze toelichting beschreven.

3.1. Gevolgen voor het doenvermogen

Door de gekozen afbakening – er worden met deze wetswijzigingen geen nieuwe handelingen beoogd – heeft geen van de onderhavige wijzigingsvoorstellen impact op het doen vermogen van burgers.

3.2. Financiële gevolgen

PM

3.3. Gevolgen voor de regeldruk

Het merendeel van onderhavig wetsvoorstel heeft geen kwantificeerbare gevolgen voor de regeldruk, aangezien het primair wetstechnische wijzigingen betreft. Wel kunnen verschillende wijzigingen bijdragen aan een vermindering van de ervaren regeldruk. Bijvoorbeeld het helderder formuleren van voorschriften, maar vooral ook het intrekken van oude bepalingen kan daar een bijdrage aan leveren.

PM Advies ATR

3.4. Gevolgen voor de uitvoering

PM DUO, ADR en IvhO

3.5. Gevolgen voor de privacy

PM

3.6. Gevolgen voor Caribisch Nederland

De gevolgen van dit wetsvoorstel voor Caribisch Nederland betreffen klein beleid en enkele wetstechnische wijzigingen van een aantal wetten die alleen van toepassing zijn in Caribisch Nederland. Het gaat om de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, de Wet primair onderwijs BES en de Wet voortgezet onderwijs BES.

PM Consultatie CN

4. Consultatie en advies

PM Internetconsultatie

5. Communicatie

PM

6. Inwerkingtredingsdatum

Het oogmerk is het wetsvoorstel zo spoedig na vaststelling in werking zal treden.

II. Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I. ALGEMENE KINDERBIJSLAGWET

(wijziging van artikel 7 van de Algemene Kinderbijslagwet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL II. AMBTENARENWET 2017

(wijziging van artikel 2 van de Ambtenarenwet 2017)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL III. BURGERLIJK WETBOEK

(wijziging van artikel 7:274d van het Burgerlijk Wetboek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL IV. ELEKTRICITEITSWET 1998

(wijziging van artikel 1 van de Elektriciteitswet 1998)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL V. GASWET

(wijziging van artikel 1 van de Gaswet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL Va. INVOERINGS- EN AANPASSINGSWET WVO 2020

(Wijziging van artikel LXXXIa Tabaks- en rookwarenwet)

Bij Wet van 26 april 2016 tot wijziging van de Tabakswet ter implementatie van Richtlijn 2014/40/EU, inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaks- en aanverwante producten (Stb. 2016, 175) is aan artikel 10 van de Tabaks- en rookwarenwet een lid 2a toegevoegd. Daarin wordt verwezen naar de Wet op het voortgezet onderwijs. Deze wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet is op 1 januari 2020 in werking getreden, maar is per abuis niet meegenomen in de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020. Door toevoeging van een artikel LXXXIa aan de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020 wordt de verwijzing naar de Wet op het voortgezet onderwijs in artikel 10, lid 2a, van de Tabaks- en rookwarenwet alsnog omgezet in een verwijzing naar de Wet voortgezet onderwijs 2020.

ARTIKEL VI. LEERPLICHTWET 1969

(wijziging van artikel 1 van de Leerplichtwet 1969)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL VII. LES- EN CURSUSGELDWET

A

(wijziging van artikel 1 van de Les- en cursusgeldwet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 5 van de LCW)

In het huidige artikel 5, eerste lid, staat dat niet tot inschrijving wordt overgegaan dan nadat het bewijs is overgelegd dat het lesgeld wordt voldaan aan Onze Minister. Dit klopt niet meer, nu de inschrijving bij de onderwijsinstelling en de betalingsverplichting reeds geruime tijd zijn losgekoppeld.

ARTIKEL VIII. MEDEDINGINGSWET

(wijziging van artikel 25h van de Mededingingswet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL IX. MEDIAWET 2008

A, C

(wijziging van artikelen 2.65 en 9.14f Mediawet 2008)

De wijzigingen van de artikelen 2.65 en 9.14f betreffen het herstel van een kennelijke fout. Bij de wet van 9 december 2020 tot wijziging van de Mediawet 2008 met het oog op de versterking van het toekomstperspectief van de publieke omroep (Stb. 2020, 517) is onder meer geregeld dat de concessie van de RPO en de aanwijzingen als regionale publieke media-instelling synchroon gaan lopen.⁸ Bij de desbetreffende wijziging van artikel 2.65, eerste lid, Mediawet 2008 zijn hierbij kennelijk onbedoeld ook de aanwijzingen als lokale publieke media-instelling betrokken; dit werkt door in de overgangsbepaling artikel 9.14f. Deze misslag wordt hier hersteld. Ook is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een grammaticale ongerechtigheid in artikel 2.65, eerste lid, te verbeteren.

B

(wijziging artikel 3.29c Mediawet 2008)

Met deze wijziging wordt de foutieve verwijzing naar het derde lid van artikel 3.29c vervangen door de beoogde verwijzing naar het eerste en tweede lid. Deze wijziging is nodig voor het correct functioneren van de uitzonderingsmogelijkheid van het vierde lid, ten aanzien van het opnemen en onder de aandacht brengen van Europese producties. Het artikel is door deze

---

⁸ Kamerstukken II 2020/21, 35554, nr. 10.

wijziging in lijn met artikel 2.115, vijfde lid, waarin een zelfde uitzonderingsmogelijkheid voor de publieke mediadienst is opgenomen.

ARTIKEL X. WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

A

(wijziging van artikel 1.1.1 van de WEB)

Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB

Met de wijziging van artikel 1.1.1 van de WEB worden de in dit artikel opgenomen begrippen in alfabetische volgorde geplaatst. Verwezen wordt naar paragraaf 2.4 van het algemeen deel van deze toelichting

Daarnaast worden enkele begripsbepalingen technisch/redactioneel aangepast. Aan de begripsbepaling van «educatie» is ter verduidelijking toegevoegd dat educatie is gericht op volwassenen. De begripsbepaling van «examinering» is verkort, omdat uit de wet al duidelijk wordt dat examinering betrekking heeft op examens van een beroepsopleiding of een opleiding educatie. In de begripsbepaling van «centraal examen» vervalt het laatste deel van de zin. De verwijzing naar eisen gesteld bij of krachtens algemene maatregel van bestuur staat al in artikel 7.4.3a van de wet en hoeft daarom niet in de begripsbepaling te worden opgenomen. De begripsbepaling van «instelling» is tevens verkort. Het begrip «instelling» is inhoudelijk hetzelfde gebleven, maar de verschillende soorten instellingen (agrarisch opleidingscentrum, regionaal opleidingscentrum en vakinstelling) zijn nu ook apart opgenomen in artikel 1.1.1.

B

(wijziging van artikel 1.4.1 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

(wijziging van artikel 1.4.1, lid 1a, van de WEB)

In de tweede volzin van artikel 1.4.1, lid 1a wordt nog gesproken van «elfde lid», terwijl dit moet zijn «tiende lid». Het elfde lid is met de invoering van de Wet register onderwijsdeelnemers⁹ vervallen.

C

(wijziging van artikel 1.4.2 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

D

(wijziging van artikel 1.4a.1, eerste lid, WEB)

In artikel 7.4.5 van de WEB zijn eisen aan de samenstelling van de examencommissie van beroepsopleidingen opgenomen. Dit artikel geldt op grond van artikel 1.4a.1, eerste lid, van de WEB ook voor opleidingen educatie. Dat zijn opleidingen als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, van de WEB, gericht op de bevordering van de zelfredzaamheid van volwassenen. Ook opleidingen vavo vallen hieronder. Voor opleidingen vavo is in artikel 7.4.11, tweede lid,

---

⁹ Stb. 2019, 119.

van de WEB geregeld dat de vereisten neergelegd in artikel 7.4.5, zesde tot en met achtste lid, WEB niet van toepassing zijn. De betreffende vereisten zijn echter ook voor de overige opleidingen educatie niet allemaal nodig. Het vereiste dat ten minste een lid afkomstig is uit de beroepspraktijk is oorspronkelijk bedoeld voor mbo-opleidingen¹⁰ en is voor de opleidingen overige educatie minder relevant, omdat die opleidingen niet of minder samenhangen met (specifieke) beroepen. Daarom kan dit vereiste ook voor opleidingen overige educatie komen te vervallen.

Gezien bovenstaande wordt in artikel 1.4a.1, eerste lid, van de WEB opgenomen dat instellingen die opleidingen educatie verzorgen zich niet aan artikel 7.4.5, achtste lid, WEB hoeven te houden. Hetzelfde geldt voor de artikelen 1.4.2, derde lid, onder b, van de WEB BES en artikel 7.4.7, achtste lid, WEB BES (dat nog niet in werking is getreden)¹¹. Overigens neemt dit niet weg dat het bevoegd gezag van een instelling die opleidingen educatie verzorgt op grond van artikel 7.4.5, derde en vierde lid, van de WEB altijd moet zorgen voor een deskundige examencommissie die onafhankelijk en deskundig kan functioneren.

(wijziging van artikel 1.4a.1, tweede, derde en vierde lid van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

E

(wijziging van artikel 1.5.1 van de WEB)

In artikel 1.5.1 vervalt de begripsbepaling van Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, omdat deze begripsbepaling ook al in artikel 1.1.1 van de wet staat.

F

(wijziging van artikel 2.1.2 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

G

(wijziging van artikel 6.1.1 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

H

(wijziging van artikel 6.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de WEB)

In artikel 6.2.2, eerste lid, onderdeel b, wordt verwezen naar artikel 1.4.1, zesde lid, onderdelen a tot en met c, maar het zesde lid bevat geen onderdelen meer. Bij een eerdere vernumming van de leden van artikel 1.4.1, is deze verwijzing abusievelijk blijven staan.¹²

I

(wijziging van artikel 7.4.4a van de WEB)

¹⁰ Zie ook Kamerstukken II, 2016/17, nr. 8.

¹¹ Kamerstukken II 2020/21, 35625, nr. 2, artikel III, onderdeel C.

¹² Stb. 2016, 417.

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

J

(Wijziging van artikel 7.4.6a, eerste lid, WEB)

In de wet van 1 juli 2020 tot wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en een aantal andere wetten in verband met diverse maatregelen gericht op het versterken van de positie van mbo-studenten (Wet versterken positie mbo-studenten)¹³ is de mbo-verklaring geïntroduceerd. Het gaat om de artikelen 7.4.6a WEB en 7.4.8a WEB BES die per 1 augustus 2021 in werking zullen treden. Verduidelijkt wordt, conform de bedoeling van het huidige artikel, dat naast een mbo-certificaat een mbo-verklaring kan worden uitgereikt. Deze mogelijkheid bestaat als de student niet alleen in aanmerking komt voor een mbo-certificaat, maar daarnaast ten minste één waardering voor een onderdeel of voor een deel daarvan van de opleiding heeft behaald die niet valt onder het mbo-certificaat.

K

(wijziging van artikel 7.4.8a van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

L

(wijziging van artikel 8.1.1, tweede lid, van de WEB)

Op grond van de Wet versterken positie mbo-studenten¹⁴ is artikel 8.1.1, eerste lid, in die zin gewijzigd dat de inschrijving voor onderwijsvoorzieningen en examenvoorzieningen is beperkt tot studenten aan een beroepsopleiding of vavo-studenten. Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet van 9 juli 2014¹⁵ geldt artikel 8.1.1 niet meer voor deelnemers aan een opleiding educatie anders dan vavo. Het tweede lid van artikel 8.1.1 spreekt echter nog wel over inschrijving voor «een opleiding educatie». In onderhavig wijzigingsonderdeel wordt dit vervangen door inschrijving voor «een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs».

M

(wijziging van artikel 8.1.1c van de WEB)

Tijdens de wetbehandeling van het wetsvoorstel «Vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het mbo» is een amendement van de heer Duisenberg¹⁶ aangenomen waarmee artikel 8.1.1c, leden 3 en 4 zijn gewijzigd. De indiener is van mening dat rechten en plichten voor de student in evenwicht dienen te zijn. Middels dit amendement wordt geregeld dat een niet-kwalificatieplichtige zich alleen kan beroepen op het toelatingsrecht, indien hij of zij zich heeft aangemeld voor of op de wettelijke aanmelddatum. Ook mag een niet-kwalificatieplichtige student worden geweigerd als deze niet heeft deelgenomen aan de door de mbo-instelling verplichtgestelde intakeactiviteiten. Het vervallen van het recht op toelating betekent niet dat de instelling de inschrijving moet weigeren, maar dat de instelling dit wel mag doen. Voor

---

¹³ Stb. 2020, 234.

¹⁴ Stb. 2020, 234.

¹⁵ Stb. 2014, 288.

¹⁶ Kamerstukken II 2015/16, 34457, nr. 18.

kwalificatieplichtigen vervalt het toelatingsrecht niet, maar kan de instelling wel een andere opleiding toewijzen dan de eerste voorkeur, wanneer hij of zij zich na de aanmelddatum heeft aangemeld of niet heeft deelgenomen aan verplichtgestelde intakeactiviteiten.

Door de invoeging van het amendement is het vierde lid van artikel 8.1.1c minder goed leesbaar geworden. Daarover worden veel vragen gesteld. De aanpassing die wordt voorgesteld is een tekstuele verbetering gericht op het vergroten van de leesbaarheid. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

N

(wijziging van artikel 8.1.7, tweede lid, WEB)

In artikel 8.1.7, tweede lid, van de WEB is in de laatste volzin een verwijzing naar artikel 8.1.8a, eerste lid, van de WEB opgenomen. Met de Wet register onderwijsdeelnemers is artikel 8.1.8a van de WEB gewijzigd, waardoor deze verwijzing niet langer klopt. Het eerste lid is namelijk het enige lid van artikel 8.1.8a van de WEB geworden.

Artikel 8.1.7 van de WEB heeft betrekking op studenten en vavo-studenten die recht hebben op studiefinanciering of tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en schoolkosten. Bij langdurige afwezigheid zonder geldige reden kunnen zij dat recht verliezen. In het tweede lid is geregeld dat het bevoegd gezag na vier weken afwezigheid een aantekening in de administratie maakt, dit aan de student meldt en hem/haar daarbij verzoekt om de reden voor de afwezigheid op te geven. Deze termijn van vier weken is gelijk aan die in artikel 8.1.8a van de WEB. Artikel 8.1.8a van de WEB maakt onderdeel uit van de RMC-wetgeving en heeft als doel om voortijdig schoolverlaten door – kort gezegd – jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie te voorkomen. Op grond van dat artikel moet het bevoegd gezag een melding aan de minister doen indien een jongere ten minste vier weken zonder geldige reden geen onderwijs meer volgt.

Met de laatste volzin van artikel 8.1.7, tweede lid, van de WEB is beoogd te regelen dat het bevoegd gezag in één bericht aan de student meldt dat er een aantekening in de administratie is gemaakt in verband met (mogelijk verlies van) het recht op studiefinanciering of tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en schoolkosten én – indien van toepassing – de afwezigheid is gemeld in het kader van de RMC-wetgeving.¹⁷ Aangezien het vroegere eerste lid van artikel 8.1.8a van de WEB inmiddels het enige lid is geworden, wordt nu verwezen naar artikel 8.1.8a WEB als geheel. De bedoeling van artikel 8.1.7, tweede lid, laatste volzin, van de WEB blijft hetzelfde.

ARTIKEL XI. WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS BES

A

(wijziging van artikel 1.4.1 WEB BES)

Per 1 januari 2012¹⁸ is artikel 7.4.8 WEB BES over bewijsstukken opgesplitst in twee nieuwe artikelen 7.4.8 en 7.2.3, waarin respectievelijk de diploma's en de certificaten zijn geregeld. Hierbij zijn abusievelijk de verwijzingen niet aangepast, waardoor op meerdere plekken in de WEB BES wordt verwezen naar diploma's en certificaten als bedoeld in artikel 7.4.8. Met deze wijzigingen

¹⁷ Kamerstukken II 2009/10, 32356, nr. 3, zie de toelichting bij Artikel VII, onderdeel B (artikel 27a van de WVO).

¹⁸ Stb. 2011, 560.

worden deze verwijzingen gecorrigeerd en wordt voor de diploma's verwezen naar artikel 7.4.8 en voor de certificaten naar artikel 7.2.3.

B

(wijziging artikel 1.4.1, tweede lid, WEB BES)
Zie toelichting op de wijziging van artikel 1.4.1.

(wijziging van artikel 1.4.2, derde lid, WEB BES)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel D (wijziging van artikel 1.4a.1, eerste lid, van de WEB).

C

(wijziging van artikel 6.2.1., derde lid, WEB BES)
Zie de toelichting op de wijziging van artikel 1.4.1.

D

(wijziging van artikel 6.2.2., derde lid, WEB BES)
Zie de toelichting op de wijziging artikel 1.4.1.

E

(wijziging van artikel 7.4.8a, eerste lid, WEB BES)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel J (artikel 7.4.6a, eerste lid, van de WEB).

ARTIKEL XII. WET NORMERING TOPINKOMENS

(wijziging van bijlage 1 van de Wet normering topinkomens)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XIII. WET OP DE EXPERTISECENTRA

A

(wijziging van artikel 1 van de Wet op de expertisecentra)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 114 van de Wet op de expertisecentra)
Abusievelijk is een zinsdeel in artikel 116, zesde lid, van de WPO, in artikel 114, zesde lid, van de WEC en in artikel 100, vijfde lid, van de WPO BES, bij de Wet vereenvoudiging bekostiging po¹⁹ niet correct in de wetstekst opgenomen. Hier wordt alsnog voorzien in dit zinsdeel, waardoor een wettelijke grondslag wordt gecreëerd om nadere regels over het betaalritme van de bekostiging bij ministeriele regeling te stellen. In de nieuwe systematiek wordt in de kalenderjaarbekostiging uitgegaan van een betaalritme in twaalf gelijke maandelijkse termijnen. Bij uitzondering kan daarvan worden afgeweken.

---

¹⁹ Kamerstukken 35605 (PM: Stb. later in te vullen)

ARTIKEL XIV. WET OP DE STUDIEFINANCIERING

(Intrekking Wet op de studiefinanciering)

Zie paragraaf 2.5. van het algemeen deel van de toelichting.

ARTIKEL XV. WET OP HET HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

A

(wijziging van artikel 1.7a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 1.8 van de WHW)

In het tweede lid van artikel 1.8 wordt verwezen naar verschillende onderdelen van de Bijlage. Voorgesteld wordt om de verwijzing naar onderdeel c van de Bijlage te laten vervallen, nu dit onderdeel met de Wet van 12 februari 2020 tot wijziging van de verschillende wetten op met name het terrein van onderwijs, cultuur en media in verband met voornamelijk wetstechnische en redactionele verbeteringen (Verzamelwet OCW 2020) (Stb. 2020, 76) vacant is geworden.

C

(wijziging van artikel 2.9 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

D

(wijziging van artikel 6.5 van de WHW)

In artikel 6.5 werd vóór de inwerkingtreding van de Wet accreditatie op maat (Stb. 2018, 209) verwezen naar het eerste lid van artikel 5a.12. Met de Wet accreditatie op maat is hetgeen was geregeld in artikel 5a.12, eerste lid, opgenomen in artikel 5.21, eerste tot en met derde lid. Artikel 6.5 is hiertoe aangepast. Abusievelijk is echter niet naar het derde lid van artikel 5.21 verwezen. Met de voorgestelde wijziging wordt deze omissie hersteld.

E

(wijziging van artikel 7.8a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

F

(wijziging van artikel 7.25 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

G

(wijziging van artikel 7.34 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

H

(wijziging van artikel 9.40 van de WHW)

De in artikel 9.40, eerste lid, onderdeel b, genoemde artikelenreeks wordt met deze voorgestelde wijziging op volgorde geplaatst.

I

(wijziging artikel 9.46 van de WHW)

De tweede volzin van artikel 9.46, eerste lid, stelt dat de eerste volzin niet van toepassing is ten aanzien van artikel 9.40, zevende lid. Artikel 9.40 heeft thans echter geen zevende lid meer. Met de voorgestelde wijziging komt deze verwijzing dan ook te vervallen.

J

(wijziging van artikel 10.17 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XVI. WET OP HET ONDERWIJSTOEZICHT

(wijziging van artikel 1 van de Wet op het Onderwijstoezicht)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XVII. WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

A

(wijziging van artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs)

De verwijzing naar artikel 8, eerste lid, tweede volzin, van de Wet op de expertisecentra wordt door deze aanpassing aangevuld met de verwijzing naar de derde volzin. De tweede volzin betreft instellingen voor speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) aan visueel gehandicapte kinderen, en de derde volzin ziet op instellingen voor so en vso aan auditief of communicatief gehandicapte kinderen. De toevoeging van deze derde volzin aan de begripsomschrijving voorkomt op diverse plekken in de Wpo onbedoelde rechtsongelijkheid.

B

(wijziging van artikel 9 van de Wet op het primair onderwijs)

In de Wet actualisering deugdelijkheidseisen funderend onderwijs (Stb. 2020, 235) vindt een correctie plaats van een verkeerde verwijzing (wijziging van artikel 9 van de Wet op het primair onderwijs). Deze wijziging is vervolgens door amendering opgenomen in het desbetreffende amendement (Kamerstukken II 2019/20, 35102, nr. 23). Het amendement bevat tevens een inwerkingtredingsdatum, die is opgenomen in artikel XIV van de Wet actualisering deugdelijkheidseisen en die bepaalt dat deze wijziging pas op 2 juli 2023 in werking treedt. Met dit voorstel wordt de beoogde correctie van artikel 9 naar voren gehaald.

C

(wijziging van artikel 10a van de Wet op het primair onderwijs)

Artikel 10a bevat enkele interne verwijzingen die niet langer correct zijn na de invoering van de wijziging door de Wet van 8 april 2016 tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet voortgezet onderwijs BES en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met een doeltreffender regeling van het onderwijstoezicht (Stb. 2016, 179). Door het voorstel wordt dit hersteld.

D

(Wijziging van artikel 74 van de Wet op het primair onderwijs)

Door de aanneming van een amendement in de Wet actualisering deugdelijkheidseisen²⁰ is artikel 8 van de Wet op het primair onderwijs gewijzigd. Daardoor behoeft de verwijzing in artikel 74, dat inmiddels is gewijzigd door de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen, aanpassing.

E

(Wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs)

Zie paragraaf 2.2. van het algemeen deel van de toelichting.

F

(Wijziging van artikel 84a van de Wet op het primair onderwijs)

Zie paragraaf 2.2. van het algemeen deel van de toelichting.

(Wijziging van artikel 116 van de Wet op het primair onderwijs)

Verwezen wordt naar de toelichting op artikel XIII, onderdeel B (artikel 114 WEC).

ARTIKEL XVIII. WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS

A

(wijziging van artikel 1 van de Wet op het voortgezet onderwijs)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 10b16 van de Wet op het voortgezet onderwijs)

---

²⁰ Kamerstukken II 2019/20, 35102, nr. 20.

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

C

(Wijziging van artikel 27a1 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Artikel II, onderdeel H, van de Wet actualisering deugdelijkheidseisen funderend onderwijs beoogde artikel 27a van de Wet op het voortgezet onderwijs aan te passen, te weten het schrappen van een dode letter in het eerste lid. Dit lid bevat een grondslag voor een ministeriële regeling, die nooit tot stand is gekomen. Deze grondslag was opgenomen met het oog op de deeltijdopleiding MBO, maar deze is inmiddels niet meer in de Wet op het voortgezet onderwijs geregeld. Echter, ingevolge artikel I, onderdeel B, van de Wet gelijke kans op doorstroom naar havo en vwo (Stb. 2020, 121), die op 1 augustus 2020 in werking is getreden, is artikel 27a is henummerd tot 27a1, waardoor de wijziging in genoemd artikel II, onderdeel H, niet meer kan worden doorgevoerd. De beoogde wijziging van artikel 27a1 (nieuw) is daarom in dit wetsvoorstel opgenomen.

D

(Wijziging van artikel 64 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
In de huidige tekst hangt de zinsnede over het geldende aantal leerlingen taalkundig en inhoudelijk in de lucht. De toevoeging van de verwijzing naar het eerste lid herstelt dit.

E

(Wijziging van artikel 64a van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Subonderdelen 4 en 5 (oud)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

Subonderdeel 5 (nieuw)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

F

(Wijziging van artikel 68 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
De toevoeging verduidelijkt dat het hier gaat om het gemiddelde van het aantal leerlingen van 12 jaar en van het aantal leerlingen van 13 jaar.

G

(Wijziging van artikel 69 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

H

(Wijziging van artikel 73b van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

I

(Wijziging van artikel 108 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

J

(Wijziging van artikel 118ff van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

ARTIKEL XIX. WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

A

(Wijziging van artikel 72 van de Wet op het primair onderwijs BES)
Subonderdeel 1

Abusievelijk wordt hier verwezen naar de Wet medezeggenschap op scholen. Deze wet is echter in de BES niet van toepassing. De regeling van de medezeggenschap is opgenomen in de Wet primair onderwijs BES.

Subonderdeel 2

Het schrappen van dit tekstgedeelte uit artikel 72 was reeds opgenomen in de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen, maar kon niet worden doorgevoerd, omdat het citaat van de te verwijderen tekst niet correct was. Dat wordt met dit voorstel alsnog hersteld. De achtergrond van deze wijziging is dat voor de stichting van een school richting niet langer een rol speelt. In artikel 72 van de WPO BES worden de mogelijkheden voor omzetting beperkt tot omzetting van een openbare school in een bijzondere school en andersom. De regels met betrekking tot het uitbreiden met of wijzigen van een richting en de daarbij behorende voorwaarden vervallen.

B

(Wijziging van artikel 73 van de Wet op het primair onderwijs BES)
Abusievelijk wordt in de genoemde leden van het artikel de term «burgemeester en wethouders» gebruikt.

C

(Wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs BES)
Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

D

Verwezen wordt naar de toelichting op artikel XIII, onderdeel B (artikel 114 WEC).

ARTIKEL XX. WET STELSEL OPENBARE BIBLIOTHEEKVOORZIENINGEN

(Wijziging van artikel 13 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen)
Verwezen wordt naar paragraaf 2.1 van het algemene deel van deze toelichting.

ARTIKEL XXI. WET STUDIEFINANCIERING 2000

A

(wijziging van artikel 1.1 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: Voorgesteld wordt om een begripsbepaling van «ouder zonder partner» in de alfabetische rangschikking op te nemen, zodat in de wet niet telkens naar de Wet op het kindgebonden budget hoeft te worden verwezen. Onderdeel 2 tot en met 5: Aangezien in de begrippenlijst een begripsbepaling van het begrip WEB en WHW is opgenomen, kan worden volstaan met het verwijzen naar de afgekorte titel van deze wetten. Indien van een dergelijke verkorte aanduiding gebruik wordt gemaakt, is het niet nodig om bij verwijzing naar specifieke artikelen uit die regelingen de woorden «van de» of «van het» te gebruiken. Er worden in dit kader een aantal wijzigingen voorgesteld. Dit komt ook de leesbaarheid ten goede.

B

(wijziging van artikel 1.7 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 1.7 redactioneel te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

C

(wijziging van artikel 2.4 van de Wet studiefinanciering 2000)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

D

(wijziging van artikel 2.4 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

E

(wijziging van artikel 2.7a van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om de opbouw van dit artikel te wijzigen. De oude onderdelen c en d zijn vervangen door een tweede en derde lid. Hiermee wordt aangesloten bij de opbouw van artikel 2.13. Daarnaast wordt het artikel ook taalkundig verbeterd.

F

(wijziging van artikel 2.8 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: voorgesteld wordt om het opschrift van artikel 2.8 te wijzigen. Door de toevoeging «in Nederland», wordt consistentie aangebracht met artikel 2.4, waarvan het opschrift luidt: «Beroepsonderwijs in Nederland». Daarmee zijn deze bepalingen duidelijker onderscheiden van de artikelen die gaan over studiefinanciering voor opleidingen buiten Nederland. Onderdeel 2: zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000. Onderdeel 3: voorgesteld wordt het tweede lid te herformuleren met als doel de betekenis van dit lid te verduidelijken. Daarbij wordt ook een verbetering aangebracht in de verwijzingen naar de verschillende accreditatiebepalingen uit de WHW.

G

(wijziging van artikel 2.12 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

H

(wijziging van artikel 2.13a van de WSF 2000)

In het derde lid (oud) stond oorspronkelijk opgenomen dat dit artikel niet van toepassing is op mbo-studenten die op grond van artikel 2.2, tweede lid, slechts een tegemoetkoming in de kosten van de toegang tot het onderwijs ontvangen. Het eerste lid (oud) bevatte daarbij een uitzondering voor het levenlanglerenkrediet. Met de voorgestelde wijziging worden beide uitzonderingen samengevoegd in het nieuwe eerste lid. Dit komt de leesbaarheid ten goede en zo wordt tevens aangesloten bij de in artikel 2.14 gehanteerde systematiek.

I

(wijziging van artikel 2.16 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 2.16, tweede lid, redactioneel te verbeteren.

J

(wijziging van artikel 2.17 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 2.17, eerste lid, redactioneel te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

K

(wijziging van artikel 3.2 van de WSF 2000)

Met de voorgestelde wijziging van artikel 3.2, derde lid, wordt een taalkundige verbetering voorgesteld en wordt beoogd de leesbaarheid te vergroten.

L

(wijziging van artikel 3.7 van de WSF 2000)

Met de voorgestelde wijzigingen van artikel 3.7 wordt beoogd de leesbaarheid te vergroten.

M

(wijziging van artikel 3.8 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 3.8 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten en het artikel betekenisvoller te maken in die zin dat thans in de wet niet expliciet is opgenomen dat de aanvullende beurs die een student ontvangt, het resultaat is van het maximumbedrag minus de veronderstelde ouderlijke bijdrage.

N

(wijziging van artikel 3.9 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om een begripsbepaling van «ouder zonder partner» in de alfabetische rangschikking op te nemen. Hierdoor kan de verwijzing naar de Wet op het kindgebonden budget in dit artikel komen te vervallen.

O

(wijziging van artikel 3.12 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 3.12 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten. Tevens wordt voorgesteld om de verwijzing naar de Wet op het kindgebonden

budget te laten vervallen (zie de toelichting bij de wijziging van artikel 3.9 WSF 2000).

P

(wijziging van artikel 3.13 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: aangezien in onderhavig voorstel wordt voorgesteld om artikel 3.8 te wijzigen en hierin de berekeningswijze van de aanvullende beurs te expliciteren, worden ook in het tweede lid van artikel 3.13 wetstechnische wijzigingen voorgesteld. Deze wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Onderdeel 2: voorgesteld wordt om het derde lid van artikel 3.13 te wijzigen en splitsen in twee leden. Daarmee wordt de leesbaarheid van het artikel verbeterd.

Q

(wijziging van artikel 3.16a, 3.16b, 3.16c en 3.16d van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

R

(wijziging van artikel 3.17 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om het achtste lid van artikel 3.17 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

S

(wijziging van artikel 3.20 van de WSF 2000) Door «indien» te vervangen door «zolang» komt beter tot uitdrukking dat alsnog een aanvullende beurs wordt toegekend of afgewezen zodra het ouderlijk inkomen wel bekend is.

T

(wijziging van artikel 4.3 en 4.5 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

U

(wijziging van artikel 4.11 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 4.11 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

V

(wijziging van artikel 4.21 van de WSF 2000)

Met de voorgestelde wijziging wordt een taalkundige verbetering doorgevoerd.

W

(wijziging van artikel 5.2, 5.2c, 5.7, 5.9 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

X

(wijziging van artikel 6.10 en 6.13 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 3.9 WSF 2000.

Y

(wijziging van artikel 9.5 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

Z

(wijziging van artikel 10a.3 van de WSF 2000)

Bij de toevoeging van artikel 6.9a aan de Wsf 2000 – een explicitering van de mogelijkheid dat oud-studenten vrijwillig versneld hun studieschuld aflossen – is verzuimd dat artikel ook van toepassing te verklaren voor debiteuren met een schuld die wordt afgelost op grond van hoofdstuk 10a. Met deze wijzigingen wordt deze omissie hersteld.

AA

(wijziging van artikel 10a.8 en 10a.9 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 3.9 WSF 2000.

BB

(wijziging van artikel 11.1 van de WSF 2000)

In artikel 11.1 is thans expliciet opgenomen dat het maximumbedrag van de aanvullende beurs niet wordt geïndexeerd. De reden is dat deze een afgeleide is van verschillende (wel te indexeren) normbedragen.²¹ Dat principe blijkt echter niet uit de wet. In artikel 11.1 staat thans dat het maandelijkse normbedrag wordt geïndexeerd, en hetzelfde geldt voor het bedrag van de basislening. Uit de wet zou ook moeten blijken dat het maximumbedrag van de aanvullende beurs het verschil bedraagt tussen die twee bedragen. Indexeren volgens de consumentenprijsindex is wetstechnisch eenvoudig, en levert materieel hetzelfde op als wat nu in de praktijk gebeurt. Om die reden wordt voorgesteld om ook in de wet vast te leggen dat het maximumbedrag van de aanvullende beurs voortaan jaarlijks via de indexeringsystematiek van de wet wordt bijgesteld. Dat heeft materieel dus geen gevolgen.

CC

(nieuwe paragraaf 12.0 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om de Wet op de studiefinanciering in te trekken. Het overgangsrecht dat thans in de Wet op de studiefinanciering is opgenomen, wordt daarom overgeheveld naar de WSF 2000. Dit overgangsrecht wordt opgenomen in de nieuwe paragraaf 12.0. In afwijking van artikel 1.1 van de WSF 2000, wordt volgens het voorgestelde artikel 12.0a, voor de in deze paragraaf gehanteerde begrippen, de begripsomschrijving als genoemd in artikel 1 van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luidde op 31 augustus 2000, gelezen. Voor de kenbaarheid is deze begripsbepaling hieronder opgenomen. Voor de toelichting op de overige in paragraaf 12.0 opgenomen bepalingen, wordt verwezen naar de daarop betrekking hebbende Kamerstukken.

DD

(wijziging van artikel 12.1 van de WSF 2000)

---

²¹ Kamerstukken II 1999/2000, 26873, nr. 3, p.43.

Onderdeel 1: het eerste tot en met vijfde lid van artikel 12.1 zijn vervallen. Daarom wordt voorgesteld het huidige zesde en zevende lid te vernummeren tot het eerste en tweede lid.

Onderdeel 2: zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

EE

(vervallen van artikel 12.1a van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om dit artikel te laten vervallen.

FF

(vervallen van artikel 12.1a0 van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om dit artikel te laten vervallen.

GG

(wijziging van artikel 12.1b van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

HH

(vervallen van artikel 12.1ba van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om dit artikel te laten vervallen.

II

(wijziging van artikel 12.1d van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht. Of sprake is van een ouder zonder partner – van belang voor de vaststelling van de draagkracht van een ouder van een student of van een debiteur – wordt voor de jaren voorafgaand aan de invoering van de Wet hervorming kindregelingen nog vastgesteld op de manier die daarvoor gold. Dat verloopt dus volgens de systematiek van de alleenstaande-ouderkorting uit de inkomstenbelasting. Voorgesteld wordt om de verwijzing naar de inwerkingtreding van de Wet hervorming kindregelingen te vervangen door een duidelijke aanduiding van het jaar waarin deze afwijking voor het laatst wordt toegepast. Te weten: peiljaar 2014. Daarmee wordt de leesbaarheid van het artikel verbeterd.

JJ

(wijziging van artikel 12.10 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

KK

(vervallen van artikel 12.10a1, 12.11 en 12.13 van de WSF 2000)

Deze artikelen bevatten overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om deze artikelen te laten vervallen.

LL

(wijziging van artikel 2.12 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.
Onderdeel 2: in het vierde lid van artikel 12.14 werd abusievelijk naar het verkeerde lid van artikel 6.1 verwezen. Met deze wijziging wordt dat hersteld.

MM

(wijziging van artikel 12.15 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 12.15 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

NN

(wijziging van artikel 12.23 van de WSF 2000)

Artikel 12.23 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de dag voor de inwerkingtreding van de Wet invoering associate degree-opleiding.

Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door een daadwerkelijke datum, te weten: 31 december 2017. Daarnaast wordt voorgesteld om de verwijzing naar de WHW te verkorten (zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000).

OO

(wijziging van artikel 12.24 van de WSF 2000)

Onderdeel 1. In artikel 12.24 is geregeld dat voor een associate degree-gediplomeerde de omzetting van de prestatiebeurs in een gift tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, alleen op aanvraag kan en niet automatisch. Met deze wijziging wordt voorgesteld om de verwijzing naar het koninklijk besluit te vervangen door het daadwerkelijk bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip.

Onderdeel 2. Zie de toelichting bij artikel 12.23.

PP

(wijziging van artikel 12.25 van de WSF 2000)

In artikel 6.2a, derde lid, WSF 2000 is geregeld dat studenten met een handicap of chronische ziekte een kwijtschelding kunnen krijgen van een bepaald bedrag van de studielening. In artikel 12.25 is omwille van de uitvoerbaarheid bepaald dat die kwijtschelding opgeschort zou worden tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Met deze wijziging wordt voorgesteld om de verwijzing naar het koninklijk besluit te vervangen door het daadwerkelijk bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip.

QQ

(wijziging van artikel 12.26 van de WSF 2000)

Artikel 12.26 bevat overgangsrecht. Studenten kunnen op grond van dit artikel tijdelijk – tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip – het volledige leenmaximum voor collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet benutten, ook indien geen volledig, maar verlaagd wettelijk collegegeld is verschuldigd.

Voorgesteld wordt om de verwijzing naar het koninklijk besluit te vervangen door het daadwerkelijk bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip. Daarnaast wordt voorgesteld om de verwijzing naar de WHW te verkorten (zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000).

RR

(wijziging van artikel 12.27 van de WSF 2000)

Artikel 12.27 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de inwerkingtreding van de Wet tot wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 met het oog op het verminderen van het aantal OV-boetes. Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door de daadwerkelijke datum voorafgaand aan of van inwerkingtreding, te weten: 31 december 2018 respectievelijk 1 januari 2019.

SS

(wijziging van artikel 12.28 van de WSF 2000)

Artikel 12.28 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel A, van de Wet houdende wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 met het oog op het wijzigen van de criteria voor de toekenning van meeneembare studiefinanciering (Stb. 2019, 20). Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door een daadwerkelijke datum voorafgaand aan de inwerkingtreding, te weten: 23 juli 2019.

TT

(wijziging van artikel 12.29 van de WSF 2000)

Artikel 12.29 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de inwerkingtreding van artikel XXX, onderdeel E, van de Wet tot wijziging van de verschillende wetten op met name het terrein van onderwijs, cultuur en media in verband met voornamelijk wetstechnische en redactionele verbeteringen (Verzamelwet OCW 2020)(Stb. 2020, 76). Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door een daadwerkelijke datum.

ARTIKEL XXII. WET TEGEMOETKOMING ONDERWIJSBIJDRAGE EN SCHOOLKOSTEN

A

(wijziging van artikel 2.9 van de WTOS)

Op grond van de hardheidsclausule wordt reeds een tegemoetkoming toegekend aan leerlingen aan de Europese School. Met deze voorgestelde wijziging wordt dat gecodificeerd, zonder de Europese School als zodanig in de wet vast te leggen. Omdat dat niet wenselijk wordt geacht, wordt de mogelijkheid gecreëerd om bij ministeriële regelingen ander onderwijs dan het reeds genoemde onderwijs aan te wijzen, met de beperking dat het moet gaan om onderwijs dat vergelijkbaar is aan het onderwijs waar ook nu reeds tegemoetkoming voor kan worden toegekend.

B

(wijziging van artikel 2.10 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

C

(wijziging van artikel 2.13 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XXIII. WET VOORTGEZET ONDERWIJS 2020

De wijziging in de WVO 2020 in artikel XXIII, onderdelen A tot en met K, zien op het verwerken van de wijzigingen die het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs» op 1 augustus 2021 in het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES heeft aangebracht. Deze wijzigingen bevatten dus geen nieuwe regels, maar zijn technische omzettingen. De toelichting op deze bepalingen zijn ook te vinden in de nota van toelichting van het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs».

A

(Wijziging van artikel 1.1. van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Met deze aanpassing worden de volgende begrippen uit de Eindexamenbesluiten VO (BES) opgenomen in de begripsbepalingen van de WVO 2020; examencommissie, examencommissie VAVO, examenprogramma en de examensecretaris.

B

(Wijziging van artikel 2.30 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele verduidelijking.

C

(Wijziging van artikel 2.43 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele verduidelijking.

D

(Wijziging van artikel 2.51 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing is nodig, zodat alle bepalingen over de examensecretaris in artikel 2.51.a bij elkaar staan .

E

(Wijziging van artikel 2.51.a van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

In het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs»,²² dat op 1 augustus 2021 in werking treedt, is ervoor gekozen om de examensecretaris een eigen artikel te geven in de beide examenbesluiten, zodat duidelijk is dat hier sprake is van een belangrijke actor in het eindexamenproces. Het is dan ook passend dat de taken van de examensecretaris op wetsniveau wordt geregeld. Met deze aanpassing wordt dit artikel opgenomen in de WVO 2020.

---

²² Komt naar verwachting april 2021 tot stand.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat de rector of directeur van een school een of meer van de personeelsleden van de school moet aanwijzen tot examensecretaris. Anders dan voorheen wordt expliciet bepaald dat de rector of directeur een of meer personeelsleden kan aanwijzen als examensecretaris. Op veel scholen is het reeds gebruikelijk dat voor iedere schoolsoort een aparte examensecretaris wordt aangewezen. Deze praktijk wordt hiermee gecodificeerd.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat de rector of directeur en de examensecretaris van een school gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.55a, 2.57, tweede lid, en 2.58, vierde lid, verrichten. Dit betreft de volgende taken:

- Het gezamenlijk met de rector of directeur tekenen voor verstrekking van een overzicht van alle onderdelen in het examendossier en beoordelingen (zie artikel 2.55a) aan de kandidaat.
- Het gezamenlijk met de rector of directeur vaststellen van de uitslag van een eindexamen (artikel 2.57, tweede lid).
- Het gezamenlijk met de rector of directeur tekenen van de diploma's en de cijferlijsten (artikel 2.58, vierde lid).

De examensecretaris heeft ten aanzien van deze taken een eigen verantwoordelijkheid. Hij staat bij het verrichten van deze taken náást de rector of directeur en draagt hiervoor zelf de verantwoordelijkheid. Dit is anders ten aanzien van de taken in het derde lid die door de examensecretaris ondersteunend aan de rector of directeur worden verricht.

Derde lid

Het derde lid schetst de klassieke ondersteunende taken die de examensecretaris heeft ten opzichte van de rector of directeur en die voor de wijziging van 1 augustus 2021 van het Eindexamenbesluit VO (BES) niet expliciet in het Eindexamenbesluit VO (BES) waren terug te vinden. Met deze wijzigingen worden deze taken nu opgenomen in de WVO 2020.

Dit lid bepaalt derhalve dat de examensecretaris de rector of directeur ten eerste ondersteunt bij het organiseren en afnemen van het eindexamen.

Ook ondersteunt de examensecretaris de rector of directeur bij de correcte uitvoering van het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan taken als het aanmelden van kandidaten voor de aangewezen vakken.

Voor de duidelijkheid in de verdeling van de verantwoordelijkheid is van belang te benoemen dat de rector of directeur eindverantwoordelijk blijft ten aanzien van deze taken waarin hij door de examensecretaris wordt ondersteund.

Vierde lid

Het invullen van de taken die de examensecretaris toebedeeld heeft gekregen in het tweede en derde lid wordt op iedere school anders uitgevoerd. Dit vierde lid bepaalt daarom dat de rector of directeur een duidelijke taakomschrijving voor de examensecretaris moet vaststellen. Het is immers van groot belang dat alle actoren in het examenproces weten wat er van hen verwacht wordt en wat zij van de andere actoren mogen verwachten. Derhalve wordt hier voorgesteld dat de rector of directeur een duidelijke taakomschrijving maakt waarin naast de taken genoemd in het tweede en derde lid, ook overige taken kunnen worden opgenomen. Bij overige taken moet bijvoorbeeld gedacht worden aan taken variërend van het monitoren van een correcte invoering van de examencijfers tot en met lidmaatschap van de examencommissie.

Vijfde lid

Een duidelijke taakomschrijving die is opgesteld door de rector of directeur draagt enerzijds bij aan het verduidelijken van taken en verantwoordelijkheden van de examensecretaris en anderzijds aan het versterken van diens positie om deze taken binnen de school uit te voeren. Het verdient daarom ook aanbeveling om de taakomschrijving van de examensecretaris toe te voegen aan de algemene informatie met betrekking tot het examen, zodat de rol van de examensecretaris voor alle betrokkenen helder is. In ieder geval dient de rector of directeur de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris(sen) en aan de examencommissie te verstrekken.

Zesde lid

Voor de kwaliteit van de schoolexaminering is het van groot belang dat de rector of directeur de examensecretaris in staat stelt zijn taak goed uit te voeren en hem de mogelijkheid te geeft zijn bekwaamheid en expertise te vergroten. Het zesde lid draagt daarom de rector of directeur op ervoor te zorgen dat het deskundig functioneren van de examensecretaris voldoende is gewaarborgd, zodat hij zijn taken uit de taakomschrijving goed kan vervullen

F

(Wijziging van artikel 2.55.a. van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Inhoud van de maatregelen

Dit artikel bepaalt – evenals artikel 33 van het Eindexamenbesluit VO en artikel 20 van het Eindexamenbesluit VO (BES) van 1 augustus 2021 - dat de rector of directeur aan de kandidaat voor aanvang van het centraal examen het volgende aan de kandidaat bekend maakt:

- a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.

Tevens dient de rector of directeur een overzicht aan de kandidaat te verstrekken van alle behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier. De examensecretaris ondersteunt de rector of directeur bij deze taak. Voor de kandidaat moet uit dit overzicht duidelijk blijken welk onderdeel uit het pta met welk resultaat is afgerond.

Het verstrekken van de schoolexamenresultaten moet een duidelijke afsluiting van het schoolexamen zijn. De rector of directeur en de examensecretaris, of de examencommissie in het vavo, tekenen voor verstrekking van de overzichten en beoordelingen aan de examenkandidaat. De kandidaat tekent voor ontvangst van de overzichten en beoordelingen.

Doel van de maatregelen

Het belang van het schoolexamen als onderdeel van het eindexamen wordt niet altijd voldoende onderkend. De wijzigingen van artikel 33 EBVO en artikel 20 EBVO BES in 2021 hadden tot doel om de afsluiting van het schoolexamen en het belang ervan (zijnde immers de helft van het eindexamen) kracht bij te zetten. Verder hadden deze wijzigingen tot doel helder te markeren dat het schoolexamen naar behoren is afgerond

De afronding van het schoolexamen moet namelijk worden gezien als een officieel moment en niet enkel een administratieve handeling. De genoemde maatregel introduceerde een extra controle ten behoeve van de praktische organisatie en uitvoering van het examenproces. Daarnaast maakt het dat scholen bewust het schoolexamen afsluiten en erkennen als volledig en gelijkwaardig onderdeel van het eindexamen. Het schoolexamen is immers de

helft van het eindexamen. Scholen en instellingen kunnen uiteraard zelf een invulling van dit moment inrichten, waarbij gedacht kan worden aan een feestelijk uitreiking met bijvoorbeeld de mentor van de examenkandidaten.

De verstrekking

Het verdient de voorkeur dat de rector en directeur voor alle vakken tegelijk een overzicht verstrekt aan de kandidaat van alle onderdelen in het examendossier en de behaalde resultaten.

In het vmbo, in het bijzonder bij de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg, wordt vaak gebruik gemaakt van de flexibel digitale examens waardoor het soms niet mogelijk is om alle schoolexamenresultaten voor alle vakken tegelijk te verstrekken. De schoolexamenresultaten hoeven daarom niet verplicht allemaal tegelijk gecommuniceerd te worden aan de kandidaat, maar dit kan ook apart. In het geval van digital flexibele examens is het wel verplicht dat alle schoolexamenresultaten voor het begin van desbetreffende centrale examens aan de kandidaat worden verstrekt.

Dit geldt ook voor leerlingen die gespreid examen doen of een of meer vakken in het (voor)laatste leerjaar afronden. In deze gevallen moeten in elk geval de schoolexamenresultaten aan de kandidaat worden verstrekt van de vakken waarin dát examenjaar het centraal examen wordt afgesloten. De schoolexamenresultaten van de overige vakken of onderdelen moeten aan de kandidaat worden verstrekt het opvolgend jaar of de opvolgende jaren wanneer deze vakken worden afgesloten, al dan niet met een centraal examen. Er is gekozen om de bekendmaking door de directeur te vervangen door: «verstrekking door de rector of directeur». Door de keuze voor het woord «verstrekking» wordt versterkt dat het moet gaan om meer dan een bekendmaking (per mail) van de uitkomsten van het schoolexamen. De stukken moeten persoonlijk en schriftelijk aan de kandidaat ter beschikking worden gesteld (waarbij uitreiking via de schoolmail wordt niet gezien als een persoonlijke uitreiking). Zo verbetert het zicht van betrokkenen op de volledigheid van het schoolexamen. En wordt de afronding van het schoolexamen het officiële moment dat het zou moeten zijn.

Tekenen voor de verstrekking en ontvangst

De rector of directeur en de examensecretaris, of de examencommissie in het vavo, tekenen voor verstrekking en de juistheid van de overzichten en beoordelingen aan de examenkandidaat. De kandidaat tekent voor ontvangst van de overzichten en beoordelingen.

Het tekenen voor de verstrekking en ontvangst van de overzichten en beoordelingen heeft geen extern rechtsgevolg. Het is een bevestiging van de bestaande rechtsverhouding tussen de rector/directeur, de examensecretaris en de examenkandidaat. Ondertekening dient plaats te vinden op een fysiek document waarop alle drie de handtekeningen staan. De inzage in de gegevens voorafgaand aan de ondertekening door de examensecretaris en de directeur kan uiteraard wel digitaal geschieden.

De directeur en de examensecretaris zijn verantwoordelijk voor de juistheid van de overzichten en beoordelingen. Met het zetten van hun handtekening geven de directeur en de examensecretaris aan dat hetgeen zij ondertekenen juist is. Deze verantwoordelijkheid ligt niet bij de kandidaat en daarom tekent de kandidaat niet voor de juistheid, maar alleen voor ontvangst. Dit is in lijn met de bestaande werkwijze rondom het verstrekken en tekenen van de diploma's in het voortgezet onderwijs. Het tekenen voor de verstrekking en ontvangst

raakt zodoende de rechtspositie van de kandidaat niet en heeft geen invloed heeft op de toegang tot deelname aan het centraal eindexamen voor de kandidaat.

Nalatigheid t.a.v. het verstrekken

In de onverhoopte situatie dat de rector of directeur en/of de examensecretaris de overzichten en beoordelingen niet verstrekken, niet tijdig verstrekken of niet tekenen, kan de examenkandidaat zich wenden tot de klachtencommissie als bedoeld in artikel 3.35 WVO 2020 en artikel 7.2.8.a, derde lid, WEB. Het niet verstrekken dan wel niet tekenen voor de verstrekking van de overzichten en de beoordelingen heeft geen invloed op de studievoortgang van de kandidaat. De kandidaat mag ook zonder dat er getekend is voor de overzichten en beoordelingen deelnemen aan het centraal eindexamen. Dit artikel vormt geen zelfstandige rechtsgrond voor uitsluiting van examens.

Onvolledig schoolexamen of onjuiste schoolexamenresultaten

Het kan voorkomen dat bij de verstrekking van de schoolexamenresultaten blijkt dat het schoolexamen niet volledig is afgerond of dat een deel van de schoolexamenresultaten niet correct is.

Wanneer het schoolexamen voor een of meer vakken niet volledig is afgerond door een onregelmatigheid aan de kant van de kandidaat, kan de directeur maatregelen nemen zoals genoemd in artikel 2.61. Wanneer een kandidaat het schoolexamen voor een of meer vakken niet volledig heeft kunnen afronden ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, kan het bevoegd gezag toestaan dat de kandidaat het ontbrekende onderdeel toch afsluit voor het centraal examen in dat vak of die vakken, maar na de aanvang van het eerste tijdvak zoals aangegeven in artikel 2.55, vierde lid. Dit laatste is ook van toepassing wanneer een kandidaat het schoolexamen in een of meer vakken niet heeft kunnen afronden door fouten of nalatigheid van de school. Wanneer het door omstandigheden niet mogelijk is dat de kandidaat het schoolexamen voor een vak afrondt voor de afname van het centraal examen van dat vak, kan de directeur eventueel toestaan de kandidaat dit centraal examen in het tweede tijdvak aflegt (artikel 2.56, eerste lid)

Het is in deze gevallen van groot belang dat de bovengenoemde maatregelen worden genomen voor aanvang van het centraal examen van het betreffend vak of de betreffende vakken. Indien het schoolexamen niet voor het centraal examen is afgerond kan er immers geen uitslag worden bepaald voor het desbetreffende vak of de vakken. Daarom wordt er op aangedrongen om het overzicht van het cijfer of de cijfers die zijn behaald voor het schoolexamen, de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en de beoordeling van het profielwerkstuk tijdig aan te leveren, zodat er zo snel mogelijk zicht is voor alle betrokkenen op de volledigheid van het schoolexamen en dat er nog, voordat de examenkandidaat start aan het centraal examen, indien nodig maatregelen kunnen worden getroffen. Het verstrekken van de schoolexamenresultaten heeft geen rechtsgevolg. Het is derhalve geen besluit van de rector of directeur en examensecretaris waartegen bezwaar en beroep open staat. De leerling kan zich wel tot de klachtencommissie bedoeld in artikel 3:35 WVO en artikel 7.2.8a, derde lid, WEB wenden. Kandidaten kunnen immers bij deze klachtencommissie een klacht indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel. De kandidaat kan zich desgewenst ook tot de burgerlijke rechter wenden, ook in het openbaar onderwijs. Daarbij kan een kandidaat die het

schoolexamenoverzicht niet (tijdig) heeft ondertekend voor ontvangst niet de deelname aan het centraal examen worden ontzegd.

G

(Wijziging van artikel 2.57 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

In de praktijk gebruikt men doorgaans de term «examensecretaris». Hierbij wordt aangesloten middels een technische wijziging waarmee wordt geregeld dat de examensecretaris in de WVO 2020 wordt aangeduid als «examensecretaris».

H

(Wijziging van artikel 2.58 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Dit artikel regelt dat de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten door de rector/directeur en de examensecretaris getekend worden.

I

(Wijziging van artikel 2.60 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Eisen aan de inhoud van het examenreglement

Met dit artikel wordt – evenals in artikel 31 van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2020 (Stb. PM) – geregeld dat het bevoegd gezag van een school en de examencommissie vavo een examenreglement moeten vaststellen. Dat reglement kan voor een aantal examenjaren gelden.

De onderwerpen die volgens dit besluit in het examenreglement moeten worden opgenomen zijn de volgende.

Ten eerste dienen regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen in het examenreglement te worden opgenomen. Ten aanzien van regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen wordt bedoeld alle zowel procedurele als organisatorische regelingen die het bevoegd gezag moet treffen ter uitvoering van het eindexamen. Behalve de voorgeschreven regels kunnen ook andere regels worden voorgeschreven in het examenreglement. Denk hierbij bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, aan regels over:

- de instelling van een commissie van beroep;
- toegestane hulpmiddelen en faciliteiten;
- de inzage en bewaartermijn van gemaakte werk en/of examendossier;
- generieke inhaal- en herkansingsmogelijkheden;
- zaken die te maken hebben met de afname van een (school)examenonderdeel – zoals te laat komen, toezicht op de afname e.d.;
- zaken die te maken hebben met de beoordeling van het schoolexamen, of schoolexamenonderdelen, inclusief wanneer de beoordeling uiterlijk bekend wordt gemaakt aan de examenkandidaat; en,
- de mogelijkheid van een leerling om aanspraak te doen op een vrijstelling met betrekking tot het examen.

Ten tweede dient informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 2.61 (over onregelmatigheden) in het examenreglement te worden opgenomen. In het examenreglement neemt het bevoegd gezag verder op wat hij verstaat onder enige onregelmatigheid. Het is niet mogelijk om andere maatregelen in het examenreglement op te nemen en toe te passen dan de

maatregelen die zullen worden opgenomen in de algemene maatregel van bestuur bedoeld in het vierde lid van artikel 2.61.

Ten derde dienen de inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen te worden opgenomen. Hierin wordt aangegeven dat er een verschil is tussen herkansen en inhalen. Er moet hierbij voortaan in ieder geval worden voorzien in een inhaalmogelijkheid voor gevallen waarin de examenkandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest aan toetsen van het schoolexamen deel te nemen. Een inhaalmogelijkheid mag een andere toetsvorm hebben dan de oorspronkelijke toets.

Onder toetsen van het schoolexamen worden overigens de verschillende toetsmomenten verstaan die samen het schoolexamen vormen. De inrichting van deze toetsmomenten kan per school verschillen.

Tot slot moet voor scholen voor voortgezet onderwijs de samenstelling en het adres van de in artikel 2.63. bedoelde commissie van beroep in het examenreglement worden opgenomen.

De totstandkomingsprocedure van het examenreglement

Ter versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering zal bij de vaststelling door het bevoegd gezag van het examenreglement voor het voortgezet onderwijs voortaan ook een rol weggelegd zijn voor een examencommissie. Voorheen volstond de vaststelling van examenreglementen voor vo-scholen door het bevoegd gezag.

Voortaan is de procedure als volgt;

- Eerst zal de examencommissie een voorstel voor een examenreglement opstellen.
- Het bevoegd gezag mag van dit voorstel afwijken, maar moet dan wel eerst hierover overleggen met de examencommissie en de afwijking schriftelijk motiveren.
- Deze schriftelijke motivering moet zowel aan de examencommissie als aan de medezeggenschapsraad worden gezonden.
- Vervolgens dient de medezeggenschapsraad nog in te stemmen met het voorgestelde examenreglement. De medezeggenschapsraad kan op grond van de schriftelijke motivering een weloverwogen beslissing nemen of hij wel of niet instemt met de vaststelling van het examenreglement.
- Tot slot kan het bevoegd gezag het examenreglement vaststellen.

In het vavo wordt het examenreglement reeds opgesteld door de examencommissie vavo en moet de studentenraad hiermee vervolgens instemmen (artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, WEB). Deze procedure wordt voor het vavo niet aangepast.

De WMS sterkt zich niet uit tot het niet-bekostigd onderwijs. Daarom zijn de bepalingen over de medezeggenschapsraad niet van toepassing zijn op het niet-bekostigd onderwijs met een examenlicentie. Dit is gelijk aan de huidige situatie.

Verzending voor 1 oktober door het bevoegd gezag en de examencommissie vavo

Verder dient het bevoegd gezag respectievelijk de examencommissie vavo jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie te zenden. Dit mag ook via de digitale weg. Zo wordt in de

praktijk het examenreglement toegevoegd aan het internetschooldossier van de inspectie, en kan het examenreglement via de e-mail aan kandidaten verstrekt worden. Het examenreglement alleen publiceren op de website van de school is niet voldoende. Een link in een e-mail mag wel.

Voorheen lag de verplichting van het verstrekken bij de directeur. Deze wordt teruggelegd bij het bevoegd gezag, omdat het bevoegd gezag de verantwoordelijkheid heeft het examenreglement vast te stellen. Het ligt dan voor de hand dat het bevoegd gezag ook verantwoordelijk is voor de verzending aan de kandidaten en aan de inspectie. In de praktijk kan dit wel aan de directeur van de school gemandateerd worden. Dit lid geldt zowel voor scholen voor voortgezet onderwijs als voor het vavo.

Artikelen 2.60a tot en met 2.60c over het Programma van toetsing en afsluiting
Deze artikelen zien – evenals de artikelen 31a tot en met 31c van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2020 (Stb. PM) - op het aanscherpen en aanvullen van inhoud van het pta alsmede van de procedure van totstandkoming en wijziging van het pta.

Doel van de maatregelen

Het is voor de kwaliteit van de examinering en voor de rechtszekerheid van de examenkandidaat van groot belang dat het programma van toetsing en afsluiting helder en overzichtelijk is. Het moet duidelijk zijn welke zaken in het schoolexamen zullen worden getoetst, op welke wijze (mondeling, schriftelijk, praktisch examen etc.), wanneer, hoe het schoolexamencijfer wordt berekend en of herkansing mogelijk is en, zo ja, op welke wijze.

Daarvoor is het tevens van belang dat de examenkandidaat eenvoudig kan nagaan of het schoolexamen voldoet aan de verplicht voorgeschreven examenstof. Dat is nu niet altijd het geval. Zo kan worden voorkomen dat afronding van het eindexamen voor leerlingen in gevaar komt, doordat zij bijvoorbeeld een niet dekkend schoolexamen hebben afgerond.

Het jaarlijks vaststellen van het pta

Deze artikelen regelen dat het bevoegd gezag en de examencommissie vavo jaarlijks voor 1 oktober een programma voor toetsing en afsluiting moeten vaststellen. Dit pta zendt het bevoegd gezag vervolgens aan de kandidaten en de inspectie.

Veel scholen maken een cohort pta; voor leerlingen in 4 VWO is bijvoorbeeld vaak al het hele pta beschikbaar tot en met 6 VWO. Het is uiteraard mogelijk om een pta voor drie jaar te maken, waarbij vermeld moet worden dat het pta wel ieder jaar aan de kandidaten en inspectie verzonden dient te worden.

Inhoud van het pta

Verder worden – evenals in het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2020 (Stb. PM) de minimumvereisten aangescherpt en aangevuld voor het pta. De volgende zaken moeten tenminste in het pta worden opgenomen;

- a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
- b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
- c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
- d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
- e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.

Artikel 2.60a. bepaalt dat in het pta expliciet vermeld dient te worden welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst. Onder verplichte examenstof van het examenprogramma wordt verstaan de examenstof zoals deze wordt beschreven in de ministeriële regeling die op basis van artikel 2.54 vastgesteld wordt.

Ten aanzien van de in bovenstaande opsomming genoemde «toetsen» is het volgende van belang:

- Het schoolexamen bestaat praktisch gezien uit een aantal toetsen van verschillende vormen. Met «toetsen» worden niet de examenonderdelen van het schoolexamen bedoeld. Zie hiervoor ook de reeds genoemde regeling die op basis van artikel 2.54 over de examenprogramma's wordt vastgesteld.
- Ook dienen in het pta de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden te worden opgenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in het pta geen specifieke data en tijden voor toetsen hoeven worden opgenomen.

Wat betreft "de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt" wordt opgemerkt dat hierbij gaat om de wijze waarop de vorm van toetsing, weging en het eindresultaat tot stand komt. In het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zal worden bepaald hoe het schoolexamen uiteindelijk beoordeeld moet worden. In het geval in het pta toetsen worden opgenomen die geen deel uitmaken van het SE en het SE-cijfer, moet dat in het pta tot uitdrukking komen.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat er in het pta meer bepalingen kunnen worden opgenomen dan aangegeven in bovenstaande opsomming. Dit is aan de school. Zo zou een school kunnen beslissen om ook de toetsen die niet tot het schoolexamen behoren in het pta op te nemen, zodat leerlingen een goed overzicht hebben van alle toetsen die zij moeten maken.

Ten aanzien van de inhoud van het pta bepalen deze artikelen ook dat het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo er voor zorg moeten dragen dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:

- a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
- b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
- c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.

Kandidaten, de medezeggenschapsraad en de inspectie van het onderwijs moeten met een minimale inspanning kunnen zien of het pta dekkend is voor het examenprogramma. De school kan een eigen manier kiezen om dit mee te nemen in het pta en aansluiten bij wat voor de school het beste past. Hierbij kan bij havo en vwo bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden de domeincode en wanneer de verschillende inhouds van een domein worden verdeeld over meerdere toetsen, het niveau van het subdomein en de subdomeincode. Bijvoorbeeld is in het examenprogramma vwo voor natuurkunde van het domein E, straling en materie, het subdomein E1, Eigenschappen van stoffen en materialen, verplicht onderdeel van het

schoolexamen, maar onderdeel E2, Elektromagnetische straling en materie , verplicht onderdeel van het centraal examen. Voor de avo-vakken in het vmbo kunnen hier bijvoorbeeld de exameneenheden met bijbehorende code worden gebruikt. Voor de beroepsgerichte vakken kan gedacht worden aan taken met bijbehorende code en wanneer de verschillende inhouden van een taak worden verdeeld over meerdere toetsen aan deeltaak en de deeltaakcode. Daar waar er van wordt uitgegaan dat onderwijsdoelen in het gehele spectrum van onderwijs en toetsing aan bod komen, zoals bij de algemene onderwijsdoelen in de preambule van het vmbo, kan daar in het pta een duidelijk toelichting over worden gegeven die herleidbaar is naar deze preambule zonder dat bij alle vakken afzonderlijk te beschrijven.

Ten aanzien van de examenstof die verplicht is voor het centraal examen valt het volgende op te merken. Aangezien het niet verplicht is de examenstof van het centraal examen toe te voegen aan het schoolexamen, vraagt het opnemen van examenstof uit het programma van het centraal examen om een zorgvuldige afweging. Het is niet de bedoeling dat het schoolexamen overladen raakt, of dat er geen ruimte meer is voor schooleigen doelen. Het schoolexamen en het centraal examen hebben immers elk hun eigen functie en inhoud en zijn zoveel mogelijk complementair aan elkaar. Tegelijkertijd is bekend dat verschillende vakken zijn die bepaalde eindtermen alleen in het CE afnemen, zoals bijvoorbeeld de profielmodules van de beroepsgerichte vakken. Het is begrijpelijk dat een school inzicht wil hebben in de vaardigheden van leerlingen voordat zij het CSPE ingaan, en onderdelen ook willen toetsen in een SE.

Ten aanzien van de examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag valt nog het volgende op te merken. Hiermee wordt bedoeld de examenstof die scholen zelf toe kunnen voegen aan het schoolexamen, omdat ze die belangrijk vinden. Het schooleigen deel van het schoolexamenprogramma is een belangrijk onderdeel van het schoolexamen waar scholen op basis van hun eigen visie invulling aan kunnen geven. Het schoolexamen en vooral ook dit deel kan een rol spelen bij het vormgeven van maatwerk. Door te verplichten dat scholen via de voorgestelde maatregel meer aandacht geven aan de inrichting van hun schoolexamens door middel van het expliciteren hiervan in het pta, zullen scholen bewuste keuzes moeten maken over de invulling en inzet van het schoolexamen als onderdeel van het eindexamen. Een belangrijke kwaliteitsimpuls vormt met name het gesprek binnen de schoolteams over de te maken keuzes. Dit komt de kwaliteit van de schoolexaminering ten goede.

Totstandkoming van het pta

Het voorgestelde artikel 2.60b bepaalt dat ook voor het vaststellen van het pta het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs het ontwerpvoorstel van de examencommissie in overweging neemt. Dat wil niet zeggen dat de examencommissie de pta's zelf moet opstellen; hierin spelen vaksecties en docenten vaak een rol. De examencommissie heeft wel een rol in de kwaliteitsbewaking en heeft regie over de totstandkoming van de versie van het pta die aan het bevoegd gezag wordt voorgelegd. Het bevoegd gezag mag slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie na overleg met deze commissie en schriftelijke motivering van de reden van afwijking van het voorstel. De motivering zendt het bevoegd gezag vervolgens, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad. Tot slot zal het bevoegd gezag voor het vaststellen van het pta de medezeggenschapsraad om instemming moeten vragen (artikel 10, eerste lid, onder b, WMS).

Voor het vavo is de totstandkoming van het pta anders geregeld. De examencommissie vavo stelt als onderdeel van de examenregeling jaarlijks voor 1 oktober het pta vast voor het lopende schooljaar. Vergelijkbaar met het regulier vo, waar instemming wordt gevraagd aan de medezeggenschapsraad, wordt instemming met de vaststelling van het examenreglement gevraagd aan de studentenraad van de instelling (artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, WEB).

Voor alle pta's die een bevoegd gezag van een vo-school of de examencommissie vavo opstelt, is dus instemming van de medezeggenschapsraad of studentenraad vereist. Scholen moeten hiervoor een goede procedure maken. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld gegeneraliseerde routes ten behoeve van maatwerk. Denk hier bijvoorbeeld aan een route voor leerlingen die het examen in een eerder leerjaar afronden. Het opnemen van dergelijk gegeneraliseerde routes maakt het pta overzichtelijker voor de school, examencommissie, medezeggenschapsraad en leerlingen. Daarnaast scheelt één pta met meerdere routes in administratieve lasten en werkdruk.

Verzending aan kandidaten en inspectie

Verder dient het bevoegd gezag respectievelijk de examencommissie vavo jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde pta aan de kandidaten en de inspectie te zenden. Dit mag ook via de digitale weg. Zo wordt in de praktijk het pta toegevoegd aan het internetschooldossier van de inspectie, en kan het pta via de e-mail aan kandidaten verstrekt worden. Het pta alleen publiceren op de website van de school is niet voldoende. Een link in een e-mail kan wel.

Wijziging van het pta

Er moet vanuit worden gegaan dat na 1 oktober wijziging van het pta voor het lopende schooljaar in beginsel niet mogelijk is. Het opstellen van een pta blijft echter mensenwerk en het komt voor dat er onjuistheden in zijn opgenomen. Het is momenteel in de wet- en regelgeving onduidelijk of, en zo ja hoe, een pta aangepast kan worden nadat het is vastgesteld en op 1 oktober is gedeeld is met de kandidaten en de inspectie.

Het is voor de rechtszekerheid van examenkandidaten van groot belang dat helder is wanneer nog wijzigingen mogen worden aangebracht en welke procedure hiervoor geldt.

In artikel 2.60c wordt geregeld dat het bevoegd gezag of de examencommissie vavo het pta na 1 oktober alleen mag wijzigen onder de volgende stringente voorwaarden.

Het pta mag in de eerste plaats gewijzigd worden in het geval zich een bijzonder onvoorziene omstandigheid voordoet die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het pta. Er kan hierbij gedacht worden aan omstandigheden als een natuurramp of een pandemie. Het pta mag in de tweede plaats gewijzigd worden ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of onvolledigheid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een evidente planningsfout of verkeerd benoemde toetsen.

De procedure die het bevoegd gezag van een vo-school moet volgen bij het wijzigen van een pta is als volgt:

1. Na constatering van een door een bijzondere onvoorziene omstandigheid veroorzaakte praktische onuitvoerbaarheid, een kennelijke onjuistheid of een kennelijke onvolledigheid van het pta stelt het bevoegd gezag van de school een voorstel tot wijziging van het pta op om de praktische onuitvoerbaarheid, onjuistheid of onvolledigheid te verhelpen.

2. Vervolgens wordt de examencommissie in de gelegenheid gesteld om over de wijziging te adviseren.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Vervolgens dient de medezeggenschapsraad in te stemmen met de voorgestelde wijziging (zie artikel 10, eerste lid, onder b, WMS).
5. Tot slot dient het gewijzigde pta zo spoedig mogelijk door het bevoegd gezag van de school voor voortgezet onderwijs aan de kandidaten en de inspectie te worden gezonden. In de praktijk kan het bevoegd gezag deze taak bij de directeur of examensecretaris neerleggen.

De wijzigingsprocedure is voor het vavo als volgt:

1. Na constatering van een praktische onuitvoerbaarheid, een onjuistheid of een onvolledigheid van het pta stelt de examencommissie vavo een voorstel tot wijziging van het pta op om de praktische onuitvoerbaarheid, onjuistheid of onvolledigheid te verhelpen.
2. Vervolgens dient instemming met de vaststelling te worden gevraagd aan de studentenraad van de instelling (artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, WEB).
3. Tot slot dient het gewijzigde pta zo spoedig mogelijk door de examencommissie vavo aan de kandidaten en de inspectie te worden gezonden. In de praktijk kan de examencommissie vavo deze taak bij de directeur of examensecretaris neerleggen.

Artikel 2.60d. De benoeming en samenstelling van de examencommissie

Volgens de monitor van de VO-raad werkt driekwart van de scholen met een examencommissie.²³ Deze commissie vervult vooral een rol bij onregelmatigheden, waarbij de beslissingsbevoegdheid bij de directeur ligt. Onderzoek van de inspectie naar het functioneren van examencommissies in het mbo en het hoger onderwijs laat zien dat examencommissies belangrijk zijn voor een betere kwaliteitsborging van examens. De commissie-Ten Dam adviseert ook voor het voortgezet onderwijs examencommissies in te stellen, deze examencommissies een wettelijke basis te geven en daarbij - in navolging van het mbo en het hoger onderwijs - de kwaliteitsborging van de schoolexamens formeel in handen te leggen van die examencommissies.

Ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering is in artikel 2.60d. – evenals in artikel 35d van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2021 (Stb. PM)- derhalve bepaald dat het bevoegd gezag van een vo-school een examencommissie instelt. Bevoegde gezagen behouden hierbij de vrijheid om te bepalen op welk niveau (zoals op het niveau van het bestuur, een school, een vestiging of schoolsoort dan wel leerweg) zij de examencommissie inrichten. De reden hiervoor is de grote variëteit van scholen in omvang en organisatie. Wel is de bedoeling dat de examencommissie, ondanks het niveau, zicht moet kunnen blijven houden op de kwaliteit van de schoolexaminering.

De leden van de examencommissie worden benoemd door het bevoegd gezag. De leden van de examencommissie dienen gezamenlijk deskundig te zijn op het gebied van de schoolsoort waar de examencommissie voor wordt ingesteld, de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs en over de kwaliteit van examinering, zodat zij hun taken naar behoren kunnen uitvoeren. Het bevoegd gezag draag verantwoordelijkheid voor voldoende deskundig personeel

²³ VO-raad: Monitor Negen actielijnen november 2019.

en zal ook hiervoor criteria moeten (laten) formuleren en hierop toezien. Het bevoegd gezag hoort de overige leden van de examencommissie voorafgaand aan de benoeming.

Omwille van de onafhankelijkheid van de examencommissie kunnen leden van het bevoegd gezag en de directeur van een school niet worden benoemd tot lid van de examencommissie. Daarnaast kunnen ook leden van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad, leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers geen deel uit maken van de examencommissie. Wel kan, afhankelijk van de keuzes die de school maakt voor de invulling van de examencommissie, de examensecretaris deel uit maken van de examencommissie. In verband met de variëteit aan de wijze waarop scholen de examencommissie kunnen inrichten, blijft de examencommissie zelf verantwoordelijk voor het vaststellen van werkafspraken over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden.

Het bevoegd gezag dient ervoor zorg te dragen dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende is gewaarborgd. Dit kan het bevoegd gezag doen door het ondersteunen van deskundigheidsbevordering voor de leden van de examencommissie, en daarnaast ook de nodige faciliteiten en tijd te gunnen. Daarnaast kan het bevoegd gezag het deskundig functioneren van de examencommissie ondersteunen door de commissie ook mee te nemen in het beleid rondom examinering op de school. Om haar werk goed uit te kunnen voeren is het van belang dat de examencommissie onafhankelijk van het bevoegd gezag en de directeur kan functioneren, zodat zij de kwaliteit van de schoolexaminering kan borgen zonder dwang of invloed, en hierover gevraagd en ongevraagd haar advies kan uitbrengen. Hierom is het niet toegestaan dat het bevoegd gezag dan wel de directeur plaats neemt in de examencommissie.

In de huidige wet- en regelgeving bestaat in het vavo al een examencommissie. Deze examencommissie vavo neemt de taken van de directeur en de examensecretaris op zich. Zij zijn daardoor automatisch verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van de schoolexaminering op hun instelling. Voorgaande is dan ook niet van toepassing op het vavo, omdat dit rolvermenging zou kunnen veroorzaken.

Artikel 2.60e. De taken en bevoegdheden van de examencommissie

Dit artikel is identiek aan artikel 35e van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2021 (Stb. PM). De examencommissie heeft als doel het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering.

De examencommissie heeft hiertoe ten eerste de taak om een voorstel voor een examenreglement en voor een pta op te stellen voor het bevoegd gezag.

Daarnaast heeft zij de taak om het afsluitend karakter en de kwaliteit van de onderdelen van het schoolexamen te waarborgen. In artikel 2.51 staat dat het bevoegd gezag de leerlingen van een school in de gelegenheid stelt ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen. Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen en een centraal examen; beide zijn onderdeel van het eindexamen en beide dienen ter afsluiting van de opleiding en hebben daarom een afsluitend karakter. Ook het schoolexamen toetst onderdelen van de examenprogramma's op eindniveau. Het afsluitende karakter kenmerkt zich door: summatie toetsen, dus geen voortgangs- en diagnostische toetsen, huiswerkopdrachten en beoordeling van aanwezigheid, te laat komen etc. en

een beperkt aantal toetsen per vak, dus geen stapeling van kleine tussentoetsen.

Verder krijgt de examencommissie de taak om richtlijnen en aanwijzingen voor beoordeling van het schoolexamen vast te stellen. Onder richtlijnen en aanwijzingen wordt verstaan dat dat er vooraf wordt vastgelegd welke kaders gelden met betrekking tot het komen tot een beoordeling. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen een voorgeschreven handelswijze of een voorkeurs handelswijze waarvoor zou kunnen gelden: pas toe of leg uit. Deze aanwijzingen en richtlijnen worden vastgesteld vanuit het perspectief van de kwaliteitsborging van het geheel van de schoolexamenorganisatie.

En tot slot heeft de examencommissie alle overige door het bevoegd gezag bepaalde taken en bevoegdheden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het adviseren van het bevoegd gezag en de directeur ten aanzien van de benodigde deskundigheid van examinatoren, het adviseren over het opleggen van maatregelen als bedoeld in artikel 5 van het Examenbesluit VO of het adviseren over de schoolvisie op examinering. Het staat de school vrij om meer taken bij de commissie te beleggen.

Daarnaast dient de examencommissie ten minste regels vast te stellen over haar werkwijze en jaarlijks een verslag op te stellen van haar werkzaamheden om transparantie over de uitvoering van de aan haar toebedeelde taken en bevoegdheden te garanderen.

Tevens evalueert de examencommissie ieder jaar de kwaliteit van de schoolexaminering, om op basis daarvan het bevoegd gezag en de directeur vanuit een onafhankelijke positie te adviseren over wat beter kan en moet ten aanzien van de kwaliteit van de schoolexaminering. De examencommissie evalueert het geheel van de kwaliteit van schoolexaminering binnen de school. Deze evaluatie is breder dan alleen de uitvoering van haar eigen werkzaamheden en ook breder dan alleen de organisatie van de schoolexaminering. Zij kijkt hierbij bijvoorbeeld naar de duidelijkheid en transparantie van de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling binnen de examenorganisatie, het verloop van de examens, de kwaliteit van het pta en het examenreglement, de kwaliteit van de totstandkoming van de schoolexamantoetsen, het aantal en type maatregelen dat getroffen is etc. Naast het voldoen aan de wettelijke eisen is het aan het bevoegd gezag duidelijk te maken en verantwoorden welke kwaliteitseisen er daarnaast nog gesteld worden aan de kwaliteit van het examenproces. Aan de hand van de evaluatie adviseert de examencommissie het bevoegd gezag en de directeur ieder jaar over hetgeen beter kan en moet in het licht van de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de examinering .

De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs. Het bevoegd gezag kan in het schoolplan opnemen wat er vervolgens met dit advies wordt gedaan. In het kader van horizontale verantwoording en transparantie zal het bevoegd gezag tevens al deze informatie (verslag, evaluatie en advies) moeten delen met de medezeggenschapsraad Immers, aan de medezeggenschapsraad dienen tijdig alle inlichtingen te worden verstrekt die nodig zijn voor een goede taakinfilling van deze raad (artikel 8 van de WMS).

J

(Wijziging van artikel 2.82 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

K

(Wijziging van artikel 2.107j van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

In de praktijk gebruikt men doorgaans de term «examensecretaris». Hier wordt bij aangesloten middels een technische wijziging waarmee wordt geregeld dat de examensecretaris in de Wvo 2020 wordt aangeduid als «examensecretaris.»'.

L

(Wijziging van artikel 4.2 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 64 Wvo.

M

(Wijziging van artikel 4.2a van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 64a Wvo.

N

(Wijziging van artikel 4.6 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van de artikelen 68 Wvo 124a Wvo BES.

O

(Wijziging van artikel 4.7 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

P

(Wijziging van artikel 4.14 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 73b Wvo.

Q

(Wijziging van artikel 4.24 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

R

(Wijziging van artikel 4.25 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 108, vierde lid, Wvo.

S

(Wijziging van artikel 5.15 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele verduidelijking.

T

(Wijziging van 7.14 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

U

(Wijziging van artikel 7.24 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

V

(Wijziging van artikel 7.29 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

W

(Wijziging van artikel 7.43 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

X

(Wijziging van artikel 8.24 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Artikel 8.24, eerste lid, Wvo 2020 is gebaseerd op artikel 118h, vijfde lid, Wvo. Het doel van de Wvo 2020 is om geen inhoudelijke wijzigingen aan te brengen bij het wetstechnisch omzetten van de artikelen van de Wvo naar de Wvo 2020. Abusievelijk is bij het overzetten van de inhoud van artikel 118h, vijfde lid, Wvo, een deel van dit artikel niet terechtgekomen in artikel 8.24, eerste lid, Wvo 2020. Het gaat om het deel waarin de grondslag van de algemene maatregel van bestuur wordt geclausuleerd. Het ontbreken daarvan zou een inhoudelijke wijziging betekenen. Daarom wordt dit artikel 8.24 in lijn gebracht met het bepaalde in artikel 118h, vijfde lid, Wvo.

Y

(Wijziging van artikel 11.6 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

De bepalingen over de betrokkenheid van de medezeggenschapsraad bij het vaststellen van het examenreglement; het vaststellen of wijzigen van het pta dan wel de schriftelijke motivering of het afwijken van het voorstel van de examencommissie voor een pta, gelden niet voor de BES-eilanden.

Voor de BES-eilanden geldt immers een vereenvoudigd medezeggenschapsstelsel. De medezeggenschapsraad wordt op grond van artikel 11.36 ten minste twee maal per jaar in de gelegenheid gesteld om de algemene gang van zaken te bespreken.

Voor het vaststellen van het examenreglement en het pta verandert er – anders dan voor het Europese gedeelte van het Koninkrijk - met deze bepalingen niets in de rol van de medezeggenschap: wel is de aanbeveling dat de medezeggenschapsraad hierbij wordt betrokken.

Z

(Wijziging van artikel 12.42 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 118ff Wvo.

ARTIKEL XXIV. WET VOORTGEZET ONDERWIJS BES

A

(Wijziging van artikel 124 van de Wet voortgezet onderwijs BES)
Abusievelijk wordt hier verwezen naar de Wet medezeggenschap op scholen. Deze wet is echter in de BES niet van toepassing. De regeling van de medezeggenschap is opgenomen in de Wet voortgezet onderwijs BES.

B

(Wijziging van artikel 124a van de Wet voortgezet onderwijs BES)
De toevoeging verduidelijkt dat het hier gaat om het gemiddelde van het aantal leerlingen van 12 jaar en van het aantal leerlingen van 13 jaar.

C

(Wijziging van artikel 125 van de Wet voortgezet onderwijs BES)
Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

ARTIKEL XXV. SAMENLOOP 35625

A

(samenloop artikel 8.1.1c van de WEB (MBO-EV-1))
De wijziging van artikel I, onderdeel W, van de wet tot Wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs met het oog op de verbetering van de rechtsbescherming van mbo-studenten²⁴ stelt een extra voorwaarde aan de toelating, namelijk dat aspirant-studenten hun inschrijving ook bevestigen vóór 1 juli, wanneer de mbo-instelling hen daarom heeft verzocht. Dat wordt geregeld in het door die wet ingevoegde onderdeel d in het derde lid van artikel 8.1.1c. Regionale opleidingscentra moeten, wanneer dit voor kwalificatieplichtige studenten geldt, ook een alternatieve opleiding aanbieden. Daarom voegt deze wet ook dit onderdeel d toe aan het vierde lid. Vanwege de nieuwe vormgeving van het vierde lid, wordt met deze samenloopbepaling het betreffende wijzigingsonderdeel van die wet en van onderhavige wet opnieuw vastgesteld, afhankelijk van welke wet eerder in werking treedt.

B

(samenloop artikel 1.4.2, tweede lid, van de WEB BES (MBO-EH-1))
Met de wijziging van artikel III, onderdeel C, van de wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs met het oog op de verbetering van de rechtsbescherming van mbo-studenten (35625) wordt ook een artikel uitgezonderd in artikel 1.4.2, derde lid, onderdeel b, van de WEB BES. Met deze samenloopbepaling wordt het betreffende wijzigingsonderdeel van die wet en dat van onderhavige wet opnieuw vastgesteld, afhankelijk van welke wet eerder in werking treedt.

ARTIKEL XXVI. SAMENLOOP WET BESTUURLIJKE HARMONISATIE BEROEPSONDERWIJS

(samenloop artikel 8.1.1c van de WEB)

---

²⁴ Kamerstukken 35625.

Met de Wet bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs worden agrarische opleidingscentra (aoc's) en vakinstellingen vervangen door beroepscolleges. Doordat in het voorgestelde vierde lid van artikel 8.1.1c WEB (wijziging van artikel 8.1.1c van de WEB) deze instellingen niet meer worden genoemd als uitzondering, maar direct wordt gesproken van «regionaal opleidingscentrum» – waar het lid wél op van toepassing is –, is de wijziging van de Wet bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs niet meer nodig.

ARTIKEL XXVII. INWERKINGTREDING

(Toelichting ARTIKEL XXVII. INWERKINGTREDING)

In verband met de diverse invoerings- en samenloopbepalingen in de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020 is het van belang om ten tijde van de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel nauwkeurig te kunnen bepalen op welk moment en in welke volgorde bepalingen in werking kunnen treden. Een voorbeeld is artikel XXIV, onderdeel E van deze Verzamelwet (wijziging van artikel 4.2a, eerste lid, Wvo 2020), dat in artikel LXXVI, eerste lid, van de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020 samenloopt met de wet Meer ruimte voor nieuwe scholen en met de WVO 2020. Eenzelfde opmerking geldt voor artikel XXIV, onderdeel Q van deze Verzamelwet (wijziging van artikel 12.42 van de WVO 2020).

In ieder geval zullen de wijzigingen van de artikelen 64a en 108 van de Wet op het voortgezet onderwijs, die in het inwerkingtredingsbesluit bij de Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen van inwerkingtreding waren uitgezonderd (Stb. 2020, 336, artikel 3), ook worden meegenomen, nu deze artikelen door dit wetsvoorstel zullen worden aangepast.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob

Memorie van toelichting

I. Algemeen

1. Inleiding

Wetten moeten toegankelijk zijn, artikelen leesbaar en verwijzingen kloppend. Wetten of delen van wetten die materieel geen betekenis meer hebben, behoren te worden ingetrokken en wetstechnische gebreken moeten worden hersteld. Dat geldt uiteraard ook voor de wetgeving op de beleidsterreinen van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Er is in het belang van de wetgevingskwaliteit continu aandacht nodig voor onderhoud aan de wetgeving. Een wetswijziging kan er soms toe leiden dat iets van de begrijpelijkheid en correctheid verloren gaat, soms ook wordt de achterliggende systematiek over het hoofd gezien of worden wetstechnische of redactionele onvolkomenheden veroorzaakt.

Met de publicatie van de Verzamelwet OCW 2020 (Stb2020, 76) is een begin gemaakt met een cyclus van jaarlijkse verzamelwetten voor de wetgeving op de beleidsterreinen van OCW. Deze wet vormt de derde verzamelwet in deze reeks. Door de jaarlijkse cyclus van verzamelwetten wordt niet alleen de wetgevingskwaliteit verhoogd, maar krijgen technische of beperkte wijzigingen van de wetgeving die op zichzelf geen zelfstandig wetstraject rechtvaardigen, gemakkelijker een «voertuig». Beleidsmatige wetsvoorstellen worden hierdoor inzichtelijker, omdat deze vrijwel geen aanpalende wijziging meer hoeven te bevatten.

2. Voorstel

Dit wetsvoorstel beoogt zeventien wetten te verbeteren op het terrein van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap, en daarnaast enkele wetten op het terrein van andere ministeries, voor zover die samenhang hebben met de voorgestelde technische aanpassingen van de OCW-wetgeving.

De wijzigingen in dit wetsvoorstel zijn niet omvangrijk of complex en zijn naar verwachting politiek niet omstreden.²⁵ Het gaat om correcties van verschrijvingen, verwijzingen en andere wetstechnische omissies, wetstechnische verbetering en herformuleringen, alsmede het schrappen van «dode letters». Dat het gaat om kleine, louter technische wijzigingen blijkt hieruit dat de wijzigingen geen financiële gevolgen hebben, geen gevolgen hebben voor de regeldruk, geen of alleen positieve gevolgen hebben voor de doelgroep, en geen grote gevolgen voor de uitvoering. Verder bevat het voorstel noodzakelijke wijzigingen die aantoonbaar draagvlak hebben (*no regret*) of codificatie van een bestaande onomstreden (uitvoerings-)praktijk.

Het gros van de wijzigingen wordt in de artikelsgewijze toelichting beschreven. Hierna worden enkele onderwerpen beschreven die afzonderlijk vermeldenswaardig zijn (klein beleid) of die veelvuldig voorkomen en omwille van de beknoptheid slechts één keer worden toegelicht in het algemeen deel.

2.1. Wetgeving openbare bibliotheekvoorziening

Met dit voorstel wordt artikel 13 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob) gewijzigd. Dit artikel 13 bepaalt nu dat jeugd onder de 18 jaar gratis lid kan worden van de openbare bibliotheek, tenzij het

---

²⁵ Aanwijzing 6.4. van de Aanwijzingen voor de regelgeving.

college van burgemeester en wethouders besluit een bijdrage te vragen. De contributie voor de jeugd mag dan maximaal de helft van het tarief voor volwassenen bedragen. De gedachte hierachter is dat de kosten voor de jeugd in principe geen drempel mogen zijn om van de bibliotheek gebruik te maken. Volgens een inventarisatie van de Koninklijke Bibliotheek uit januari 2021 maken twaalf gemeenten gebruik van de mogelijkheid jeugdcontributie te vragen. Het laagste tarief is € 12,50 en het hoogste € 42. In totaal gaat het om bijna 19.000 jeugdleden, die in totaal ruim € 290.000 aan contributie opbrengen.

Uit de evaluatie van de Wsob blijkt dat bibliotheken die jeugdcontributie heffen, een lager bereik onder de jeugd hebben dan bibliotheken die dat niet doen.²⁶ Het heffen van jeugdcontributie verhoudt zich volgens de regering niet met de brede maatschappelijke wens en noodzaak het lezen onder de jeugd te stimuleren.²⁷ De Tweede Kamer heeft bij motie van de leden Asscher en Ellemeet verzocht te onderzoeken of het mogelijk is jeugd in alle gevallen gratis toegang tot de bibliotheek te geven.²⁸ Door het schrappen van de grondslag in artikel 13 van de Wsob om een jeugdtarief te heffen en krijgt jeugd voortaan altijd gratis toegang tot de collecties van de openbare bibliotheek, inclusief de digitale bibliotheek. Met de VNG is overeenstemming bereikt over het afschaffen van de mogelijkheid voor colleges van burgemeester en wethouders om jeugdcontributie te heffen, en over compensatie via het Gemeentefonds.

2.2. Wetgeving primair onderwijs

Met de toevoeging aan het zevende lid van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs - «De aanspraak op bekostiging vervalt in dat geval, indien uiterlijk op de eerste schooldag na 1 augustus in het tweede kalenderjaar na het in het zesde lid bedoelde besluit, geen onderwijs wordt gegeven» - wordt de procedure vanaf het besluit tot bekostiging aan de start van de school verhelderd in de wet. Vanaf het besluit van de minister om de nieuwe school voor bekostiging in aanmerking te brengen, is voor de voorbereiding van het onderwijs een jaar en twee maanden beschikbaar, dus tot 1 augustus van het daaropvolgende schooljaar (zie ook de memorie van toelichting bij het wetsvoorstel Meer ruimte voor nieuwe scholen, Kamerstukken II 2018/19, 35 050, nr. 3, p. 49 en 50). Mocht het niet lukken om binnen een jaar en twee maanden de school te starten, dan kan de initiatiefnemer in bijzondere gevallen een aanvraag indienen om de start nog een jaar uit te stellen. Dit geldt ook voor de gemeente. Slaagt het bevoegd gezag er niet in om in het tweede jaar na het besluit tot bekostiging met de nieuwe school van start te gaan, dan vervalt de aanspraak op bekostiging. Echter, in het huidige artikel 75 zijn deze stappen onvoldoende helder omschreven, waardoor de indruk kan ontstaan dat er ook aanspraak gemaakt kan worden op een start in het derde jaar na het besluit tot bekostiging. Dit is niet de bedoeling van de wetgever geweest, gezien de hierboven genoemde toelichting bij dat artikel.

Met de wijziging van artikel 84a van de Wet op het primair onderwijs wordt beoogd de procedure van verzelfstandiging van een dislocatie of nevenvestiging in het basisonderwijs in te korten, opdat de bekostiging van de dislocatie of nevenvestiging kan aanvangen in hetzelfde jaar als de stichtingsaanvraag. In de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen (Stb. 2020, 160) is de procedure voor verzelfstandiging van een dislocatie of nevenvestiging gelijkgesteld met de aanvraag voor een nieuwe school. Dit heeft tot gevolg dat de bekostiging van de dislocatie of nevenvestiging ruim een jaar na het besluit tot bekostiging door

²⁶ Kamerstukken II 2019/20, 33846, nr. 56.

²⁷ Kamerstukken II 2019/20, 33846, nr. 57.

²⁸ Kamerstukken II 2018/19, 32820, nr. 313.

de minister aanvangt. Deze tijdspanne, passend bij de voorbereidingen voor het stichten van een nieuwe school, is bij nader inzien niet nodig voor een te verzelfstandigen dislocatie of nevenvestiging, waar reeds onderwijs wordt verzorgd.

2.3. Wetgeving voortgezet onderwijs

In de Wet voortgezet onderwijs 2020 wordt een deel van de bepalingen van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES opgenomen. Deze eindexamenbesluiten zijn echter inmiddels gewijzigd met ingang van 1 augustus 2021 met de inwerkingtreding van het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs».

De wijziging van 1 augustus 2021 zag op de invoering van een viertal maatregelen in de eindexamenbesluiten ter versterking van de schoolexaminering op scholen in het voortgezet onderwijs (vo), namelijk:

- a. het verduidelijken van de taken van de examensecretaris en het versterken van zijn positie,
- b. het aanvullen van de procedure van totstandkoming en van het examenreglement en het aanscherpen en aanvullen van de procedure van totstandkoming en van de vereisten van de inhoud van het programma van toetsing en afsluiting (pta),
- c. het aanscherpen van de eisen rondom het uitreiken van de schoolexamenresultaten door de school aan leerlingen ter afsluiting van het schoolexamen,
- d. het verplichten van een examencommissie voor vo-scholen voor de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering.

Deze maatregelen zien op vo-scholen, het volwassenenonderwijs (vavo), op scholen voor voortgezet speciaal onderwijs met een examenlicentie en op onbekostigde instellingen met een examenlicentie. Deze maatregelen zien ook op de vo-scholen in Caribisch Nederland.²⁹

In het vavo zijn overigens slechts de voorgestelde maatregelen (b) en (c) van toepassing. Omdat in het vavo er al sprake is van een examencommissie, en de examenorganisatie anders is ingericht dan in het reguliere vo zijn de maatregelen (a) en (d) niet van toepassing in het vavo.

Deze wijziging van deze eindexamenbesluiten van 1 augustus 2021 moeten nog in de nieuwe WVO worden verwerkt. In dit voorstel wordt daartoe een wijziging van de Wet voortgezet onderwijs 2020 voorgesteld. Deze wijziging bevat geen nieuwe regels, maar ziet op het «omhoog halen» van de nieuwe bepalingen in de eindexamenbesluiten naar wetsniveau.

De Wet meer ruimte voor nieuwe scholen heeft in artikel 64a van de Wet op het voortgezet onderwijs stichtingsnormen voor nevenvestigingen geïntroduceerd, om een gelijk speelveld te creëren voor bestaande scholen en nieuwe initiatieven. De wijziging in dit voorstel strekt ertoe de stichtingsnorm voor nevenvestigingen in het voorbereidend beroepsonderwijs (vbo) te verduidelijken. Omdat de nevenvestiging primair de onderbouw betreft, en de onderbouw van het vbo niet is ingericht volgens profielen, zijn die dan ook niet van belang voor het bepalen van de belangstellingsmeting. Deze wijziging stelt de stichtingsnorm vast op twee vierde (oftewel de helft, omdat de onderbouw twee van de vier jaar van het vbo vormt) van de stichtingsnorm voor een categorale school voor vbo: 130 leerlingen voor een nevenvestiging in het vbo.

---

²⁹ Momenteel is er geen vavo-opleiding op de BES-eilanden.

Verder wordt een subonderdeel toegevoegd aan artikel 64a van de Wet op het voortgezet onderwijs «120 leerlingen voor praktijkonderwijs» . Het uitgangspunt bij de vastgestelde stichtingsnormen is dat de nevenvestiging betrekking heeft op de onderbouw van de school. De stichtingsnorm voor het praktijkonderwijs (hierna: pro) is in deze lijn vastgesteld op de helft van de stichtingsnorm voor een categorale school: 60 leerlingen. Echter, het praktijkonderwijs kent geen onderbouw. De situatie kan zich daarom voordoen dat scholen op grond van deze verlaagde stichtingsnorm een nevenvestiging stichten met een compleet aanbod voor het pro, terwijl de stichtingsnorm voor een zelfstandige school voor het pro het dubbele bedraagt. De stichtingsnorm voor een nevenvestiging pro wordt derhalve met deze wijziging gelijkgesteld aan de stichtingsnorm voor een zelfstandige school voor het pro.

De voorgestelde wijziging van artikel 73b, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs beoogt een omissie te herstellen ten aanzien van de stichting van nevenvestigingen. Ingevolge artikel 73b, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs kan op een nevenvestiging onderwijs worden verzorgd voor alle schoolsoorten die de scholengemeenschap reeds omvat. Dit zou betekenen dat een scholengemeenschap die onderwijs aanbiedt in alle schoolsoorten, een nevenvestiging kan stichten op grond van de stichtingsnorm van één schoolsoort en daarna tevens onderwijs zou kunnen verzorgen in de andere schoolsoorten, zonder aan de stichtingsnormen voor die schoolsoorten te voldoen. Artikel 64a, tweede lid, onderdeel a, bepaalt al dat bij een scholengemeenschap geldt «dat het aantal leerlingen van elk van de samenstellende scholen ten minste drie kwart zal bedragen van het daarvoor in het eerste lid, onder a, genoemde aantal». Het gewijzigde artikel 73b, vierde lid, sluit daar nu volledig bij aan. De voorgestelde wijziging maakt een einde aan deze ongewenste mogelijkheid en brengt de aanvraagprocedure van een nevenvestiging in lijn met de aanvraagprocedure van een nieuwe school, bedoeld in de artikelen 67 en 67a van de Wet op het voortgezet onderwijs. Een nevenvestiging wordt in deze systematiek per schoolsoort aangevraagd, waarbij per schoolsoort voldoende belangstelling wordt aangetoond.

De voorgestelde wijziging van artikel 108, vierde lid, van de Wet op het voortgezet onderwijs regelt dat slechts de bekostiging eindigt van de school die niet aan de «halverwegenorm» voldoet. Het huidige artikel 108, vierde lid bepaalt dat de bekostiging voor alle schoolsoorten van de scholengemeenschap eindigt, indien een van de schoolsoorten niet aan de «halverwegenorm» voldoet. Deze situatie is onwenselijk, aangezien de belangstelling wordt aangetoond per schoolsoort. Deze wijziging regelt daarom dat slechts de bekostiging eindigt van de schoolsoort die niet aan de «halverwegenorm» voldoet. De bekostiging voor de andere schoolsoorten, die wel aan de «halverwegenorm» voldoen, blijft in stand. Dit leidt er bijvoorbeeld toe dat van een scholengemeenschap van twee schoolsoorten, waarbij één van de schoolsoorten niet aan de «halverwegenorm» voldoet, er één schoolsoort overblijft.

De voorgestelde wijziging van artikel 118ff, tweede lid, dient als aanvulling op de overgangsregeling in artikel 118ff van de Wet op het voortgezet onderwijs. De wijziging regelt dat besluiten tot bekostiging die zijn genomen voor inwerkingtreding van de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen worden getoetst op basis van de geldende criteria op het moment van het besluit tot bekostiging. De «halverwegetoets», geïntroduceerd in artikel 108 van de Wet op het voortgezet onderwijs, geldt dientengevolge niet voor deze scholen.

2.4. Wetgeving middelbaar beroepsonderwijs

Artikel 1.1.1. van de WEB wordt in dit voorstel gewijzigd. Met deze voorgestelde wijziging worden de in dit artikel opgenomen begrippen in alfabetische volgorde geplaatst. Op deze manier is het in de toekomst mogelijk om begrippen toe te voegen zonder dat daardoor verlettering van de opsommingstekens nodig is. Dit betekent wel dat verwijzingen naar de specifieke onderdelen van artikel 1.1.1 van de WEB in de wet zelf en in andere wetten moeten worden aangepast. Deze wijziging werkt door in de volgende wetten: Algemene Kinderbijslagwet, Ambtenarenwet 2017, Burgerlijk Wetboek, Elektriciteitswet 1998, Gaswet, Leerplichtwet 1969, Les- en cursusgeldwet, Mededingingswet, Wet normering topinkomens, Wet op de expertisecentra, Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, Wet op het onderwijstoezicht, Wet op het voortgezet onderwijs, Wet studiefinanciering 2000 en de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten.

2.5. Studiefinanciering

De Wet op de studiefinanciering wordt in dit voorstel ingetrokken. In artikel 14.1 van de Wet studiefinanciering 2000 is de voorloper – de Wet op de studiefinanciering – grotendeels ingetrokken met uitzondering van enkele artikelen van die wet. Voor onderhavig wetsvoorstel is onderzocht welke bepalingen van de oude Wet op de studiefinanciering nog altijd relevant zouden (kunnen) zijn, en is geconcludeerd dat die wet inmiddels volledig kan worden ingetrokken. Voor zover bepalingen uit die wet nog van belang kunnen zijn voor de afwikkeling van overgangsregimes, zijn die overgeheveld naar de Wet studiefinanciering 2000. Verwezen wordt verder naar de toelichting bij de voorgestelde paragraaf 12.0 van de Wet studiefinanciering 2000.

3. Gevolgen

Het gros van de wijzigingen is puur wetstechnisch. Waar het wetsvoorstel gevolgen heeft voor de verschillende doelgroepen, is dat in de artikelsgewijze toelichting beschreven.

3.1. Gevolgen voor het doenvermogen

Door de gekozen afbakening – er worden met deze wetswijzigingen geen nieuwe handelingen beoogd – heeft geen van de onderhavige wijzigingsvoorstellen impact op het doen vermogen van burgers.

3.2. Financiële gevolgen

PM

3.3. Gevolgen voor de regeldruk

Het merendeel van onderhavig wetsvoorstel heeft geen kwantificeerbare gevolgen voor de regeldruk, aangezien het primair wetstechnische wijzigingen betreft. Wel kunnen verschillende wijzigingen bijdragen aan een vermindering van de ervaren regeldruk. Bijvoorbeeld het helderder formuleren van voorschriften, maar vooral ook het intrekken van oude bepalingen kan daar een bijdrage aan leveren.

PM Advies ATR

3.4. Gevolgen voor de uitvoering

PM DUO, ADR en IvhO

3.5. Gevolgen voor de privacy

PM

3.6. Gevolgen voor Caribisch Nederland

De gevolgen van dit wetsvoorstel voor Caribisch Nederland betreffen klein beleid en enkele wetstechnische wijzigingen van een aantal wetten die alleen van toepassing zijn in Caribisch Nederland. Het gaat om de Wet educatie en beroepsonderwijs BES, de Wet primair onderwijs BES en de Wet voortgezet onderwijs BES.

PM Consultatie CN

4. Consultatie en advies

PM Internetconsultatie

5. Communicatie

PM

6. Inwerkingtredingsdatum

Het oogmerk is het wetsvoorstel zo spoedig na vaststelling in werking zal treden.

II. Artikelsgewijze toelichting

ARTIKEL I. ALGEMENE KINDERBIJSLAGWET

(wijziging van artikel 7 van de Algemene Kinderbijslagwet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL II. AMBTENARENWET 2017

(wijziging van artikel 2 van de Ambtenarenwet 2017)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL III. BURGERLIJK WETBOEK

(wijziging van artikel 7:274d van het Burgerlijk Wetboek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL IV. ELEKTRICITEITSWET 1998

(wijziging van artikel 1 van de Elektriciteitswet 1998)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL V. GASWET

(wijziging van artikel 1 van de Gaswet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL Va. INVOERINGS- EN AANPASSINGSWET WVO 2020

(Wijziging van artikel LXXXIa Tabaks- en rookwarenwet)

Bij Wet van 26 april 2016 tot wijziging van de Tabakswet ter implementatie van Richtlijn 2014/40/EU, inzake de productie, de presentatie en de verkoop van tabaks- en aanverwante producten (Stb. 2016, 175) is aan artikel 10 van de Tabaks- en rookwarenwet een lid 2a toegevoegd. Daarin wordt verwezen naar de Wet op het voortgezet onderwijs. Deze wijziging van de Tabaks- en rookwarenwet is op 1 januari 2020 in werking getreden, maar is per abuis niet meegenomen in de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020. Door toevoeging van een artikel LXXXIa aan de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020 wordt de verwijzing naar de Wet op het voortgezet onderwijs in artikel 10, lid 2a, van de Tabaks- en rookwarenwet alsnog omgezet in een verwijzing naar de Wet voortgezet onderwijs 2020.

ARTIKEL VI. LEERPLICHTWET 1969

(wijziging van artikel 1 van de Leerplichtwet 1969)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL VII. LES- EN CURSUSGELDWET

A

(wijziging van artikel 1 van de Les- en cursusgeldwet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 5 van de LCW)

In het huidige artikel 5, eerste lid, staat dat niet tot inschrijving wordt overgegaan dan nadat het bewijs is overgelegd dat het lesgeld wordt voldaan aan Onze Minister. Dit klopt niet meer, nu de inschrijving bij de onderwijsinstelling en de betalingsverplichting reeds geruime tijd zijn losgekoppeld.

ARTIKEL VIII. MEDEDINGINGSWET

(wijziging van artikel 25h van de Mededingingswet)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL IX. MEDIAWET 2008

A, C

(wijziging van artikelen 2.65 en 9.14f Mediawet 2008)

De wijzigingen van de artikelen 2.65 en 9.14f betreffen het herstel van een kennelijke fout. Bij de wet van 9 december 2020 tot wijziging van de Mediawet 2008 met het oog op de versterking van het toekomstperspectief van de publieke omroep (Stb. 2020, 517) is onder meer geregeld dat de concessie van de RPO en de aanwijzingen als regionale publieke media-instelling synchroon gaan lopen.³⁰ Bij de desbetreffende wijziging van artikel 2.65, eerste lid, Mediawet 2008 zijn hierbij kennelijk onbedoeld ook de aanwijzingen als lokale publieke media-instelling betrokken; dit werkt door in de overgangsbepaling artikel 9.14f. Deze misslag wordt hier hersteld. Ook is van de gelegenheid gebruik gemaakt om een grammaticale ongerechtigheid in artikel 2.65, eerste lid, te verbeteren.

B

(wijziging artikel 3.29c Mediawet 2008)

Met deze wijziging wordt de foutieve verwijzing naar het derde lid van artikel 3.29c vervangen door de beoogde verwijzing naar het eerste en tweede lid. Deze wijziging is nodig voor het correct functioneren van de uitzonderingsmogelijkheid van het vierde lid, ten aanzien van het opnemen en onder de aandacht brengen van Europese producties. Het artikel is door deze

---

³⁰ Kamerstukken II 2020/21, 35554, nr. 10.

wijziging in lijn met artikel 2.115, vijfde lid, waarin een zelfde uitzonderingsmogelijkheid voor de publieke mediadienst is opgenomen.

ARTIKEL X. WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS

A

(wijziging van artikel 1.1.1 van de WEB)

Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB

Met de wijziging van artikel 1.1.1 van de WEB worden de in dit artikel opgenomen begrippen in alfabetische volgorde geplaatst. Verwezen wordt naar paragraaf 2.4 van het algemeen deel van deze toelichting

Daarnaast worden enkele begripsbepalingen technisch/redactioneel aangepast. Aan de begripsbepaling van «educatie» is ter verduidelijking toegevoegd dat educatie is gericht op volwassenen. De begripsbepaling van «examinering» is verkort, omdat uit de wet al duidelijk wordt dat examinering betrekking heeft op examens van een beroepsopleiding of een opleiding educatie. In de begripsbepaling van «centraal examen» vervalt het laatste deel van de zin. De verwijzing naar eisen gesteld bij of krachtens algemene maatregel van bestuur staat al in artikel 7.4.3a van de wet en hoeft daarom niet in de begripsbepaling te worden opgenomen. De begripsbepaling van «instelling» is tevens verkort. Het begrip «instelling» is inhoudelijk hetzelfde gebleven, maar de verschillende soorten instellingen (agrarisch opleidingscentrum, regionaal opleidingscentrum en vakinstelling) zijn nu ook apart opgenomen in artikel 1.1.1.

B

(wijziging van artikel 1.4.1 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

(wijziging van artikel 1.4.1, lid 1a, van de WEB)

In de tweede volzin van artikel 1.4.1, lid 1a wordt nog gesproken van «elfde lid», terwijl dit moet zijn «tiende lid». Het elfde lid is met de invoering van de Wet register onderwijsdeelnemers³¹ vervallen.

C

(wijziging van artikel 1.4.2 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

D

(wijziging van artikel 1.4a.1, eerste lid, WEB)

In artikel 7.4.5 van de WEB zijn eisen aan de samenstelling van de examencommissie van beroepsopleidingen opgenomen. Dit artikel geldt op grond van artikel 1.4a.1, eerste lid, van de WEB ook voor opleidingen educatie. Dat zijn opleidingen als bedoeld in artikel 7.3.1, eerste lid, van de WEB, gericht op de bevordering van de zelfredzaamheid van volwassenen. Ook opleidingen vavo vallen hieronder. Voor opleidingen vavo is in artikel 7.4.11, tweede lid,

---

³¹ Stb. 2019, 119.

van de WEB geregeld dat de vereisten neergelegd in artikel 7.4.5, zesde tot en met achtste lid, WEB niet van toepassing zijn. De betreffende vereisten zijn echter ook voor de overige opleidingen educatie niet allemaal nodig. Het vereiste dat ten minste een lid afkomstig is uit de beroepspraktijk is oorspronkelijk bedoeld voor mbo-opleidingen³² en is voor de opleidingen overige educatie minder relevant, omdat die opleidingen niet of minder samenhangen met (specifieke) beroepen. Daarom kan dit vereiste ook voor opleidingen overige educatie komen te vervallen.

Gezien bovenstaande wordt in artikel 1.4a.1, eerste lid, van de WEB opgenomen dat instellingen die opleidingen educatie verzorgen zich niet aan artikel 7.4.5, achtste lid, WEB hoeven te houden. Hetzelfde geldt voor de artikelen 1.4.2, derde lid, onder b, van de WEB BES en artikel 7.4.7, achtste lid, WEB BES (dat nog niet in werking is getreden)³³. Overigens neemt dit niet weg dat het bevoegd gezag van een instelling die opleidingen educatie verzorgt op grond van artikel 7.4.5, derde en vierde lid, van de WEB altijd moet zorgen voor een deskundige examencommissie die onafhankelijk en deskundig kan functioneren.

(wijziging van artikel 1.4a.1, tweede, derde en vierde lid van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

E

(wijziging van artikel 1.5.1 van de WEB)

In artikel 1.5.1 vervalt de begripsbepaling van Samenwerkingsorganisatie beroepsonderwijs bedrijfsleven, omdat deze begripsbepaling ook al in artikel 1.1.1 van de wet staat.

F

(wijziging van artikel 2.1.2 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

G

(wijziging van artikel 6.1.1 van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

H

(wijziging van artikel 6.2.2, eerste lid, onderdeel b, van de WEB)

In artikel 6.2.2, eerste lid, onderdeel b, wordt verwezen naar artikel 1.4.1, zesde lid, onderdelen a tot en met c, maar het zesde lid bevat geen onderdelen meer. Bij een eerdere vernumming van de leden van artikel 1.4.1, is deze verwijzing abusievelijk blijven staan.³⁴

I

(wijziging van artikel 7.4.4a van de WEB)

³² Zie ook Kamerstukken II, 2016/17, nr. 8.

³³ Kamerstukken II 2020/21, 35625, nr. 2, artikel III, onderdeel C.

³⁴ Stb. 2016, 417.

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

J

(Wijziging van artikel 7.4.6a, eerste lid, WEB)

In de wet van 1 juli 2020 tot wijziging van de Wet educatie en beroepsonderwijs en een aantal andere wetten in verband met diverse maatregelen gericht op het versterken van de positie van mbo-studenten (Wet versterken positie mbo-studenten)³⁵ is de mbo-verklaring geïntroduceerd. Het gaat om de artikelen 7.4.6a WEB en 7.4.8a WEB BES die per 1 augustus 2021 in werking zullen treden. Verduidelijkt wordt, conform de bedoeling van het huidige artikel, dat naast een mbo-certificaat een mbo-verklaring kan worden uitgereikt. Deze mogelijkheid bestaat als de student niet alleen in aanmerking komt voor een mbo-certificaat, maar daarnaast ten minste één waardering voor een onderdeel of voor een deel daarvan van de opleiding heeft behaald die niet valt onder het mbo-certificaat.

K

(wijziging van artikel 7.4.8a van de WEB)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

L

(wijziging van artikel 8.1.1, tweede lid, van de WEB)

Op grond van de Wet versterken positie mbo-studenten³⁶ is artikel 8.1.1, eerste lid, in die zin gewijzigd dat de inschrijving voor onderwijsvoorzieningen en examenvoorzieningen is beperkt tot studenten aan een beroepsopleiding of vavo-studenten. Als gevolg van de inwerkingtreding van de Wet van 9 juli 2014³⁷ geldt artikel 8.1.1 niet meer voor deelnemers aan een opleiding educatie anders dan vavo. Het tweede lid van artikel 8.1.1 spreekt echter nog wel over inschrijving voor «een opleiding educatie». In onderhavig wijzigingsonderdeel wordt dit vervangen door inschrijving voor «een opleiding voortgezet algemeen volwassenenonderwijs».

M

(wijziging van artikel 8.1.1c van de WEB)

Tijdens de wetbehandeling van het wetsvoorstel «Vroegtijdige aanmelddatum voor en toelatingsrecht tot het mbo» is een amendement van de heer Duisenberg³⁸ aangenomen waarmee artikel 8.1.1c, leden 3 en 4 zijn gewijzigd. De indiener is van mening dat rechten en plichten voor de student in evenwicht dienen te zijn. Middels dit amendement wordt geregeld dat een niet-kwalificatieplichtige zich alleen kan beroepen op het toelatingsrecht, indien hij of zij zich heeft aangemeld voor of op de wettelijke aanmelddatum. Ook mag een niet-kwalificatieplichtige student worden geweigerd als deze niet heeft deelgenomen aan de door de mbo-instelling verplichtgestelde intakeactiviteiten. Het vervallen van het recht op toelating betekent niet dat de instelling de inschrijving *moet* weigeren, maar dat de instelling dit wel mag doen. Voor

---

³⁵ Stb. 2020, 234.

³⁶ Stb. 2020, 234.

³⁷ Stb. 2014, 288.

³⁸ Kamerstukken II 2015/16, 34457, nr. 18.

kwalificatieplichtigen vervalt het toelatingsrecht niet, maar kan de instelling wel een andere opleiding toewijzen dan de eerste voorkeur, wanneer hij of zij zich na de aanmelddatum heeft aangemeld of niet heeft deelgenomen aan verplichtgestelde intakeactiviteiten.

Door de invoeging van het amendement is het vierde lid van artikel 8.1.1c minder goed leesbaar geworden. Daarover worden veel vragen gesteld. De aanpassing die wordt voorgesteld is een tekstuele verbetering gericht op het vergroten van de leesbaarheid. Er is geen inhoudelijke wijziging beoogd.

N

(wijziging van artikel 8.1.7, tweede lid, WEB)

In artikel 8.1.7, tweede lid, van de WEB is in de laatste volzin een verwijzing naar artikel 8.1.8a, eerste lid, van de WEB opgenomen. Met de Wet register onderwijsdeelnemers is artikel 8.1.8a van de WEB gewijzigd, waardoor deze verwijzing niet langer klopt. Het eerste lid is namelijk het enige lid van artikel 8.1.8a van de WEB geworden.

Artikel 8.1.7 van de WEB heeft betrekking op studenten en vavo-studenten die recht hebben op studiefinanciering of tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en schoolkosten. Bij langdurige afwezigheid zonder geldige reden kunnen zij dat recht verliezen. In het tweede lid is geregeld dat het bevoegd gezag na vier weken afwezigheid een aantekening in de administratie maakt, dit aan de student meldt en hem/haar daarbij verzoekt om de reden voor de afwezigheid op te geven. Deze termijn van vier weken is gelijk aan die in artikel 8.1.8a van de WEB. Artikel 8.1.8a van de WEB maakt onderdeel uit van de RMC-wetgeving en heeft als doel om voortijdig schoolverlaten door – kort gezegd – jongeren van 18 tot 23 jaar zonder startkwalificatie te voorkomen. Op grond van dat artikel moet het bevoegd gezag een melding aan de minister doen indien een jongere ten minste vier weken zonder geldige reden geen onderwijs meer volgt.

Met de laatste volzin van artikel 8.1.7, tweede lid, van de WEB is beoogd te regelen dat het bevoegd gezag in één bericht aan de student meldt dat er een aantekening in de administratie is gemaakt in verband met (mogelijk verlies van) het recht op studiefinanciering of tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en schoolkosten én – indien van toepassing – de afwezigheid is gemeld in het kader van de RMC-wetgeving.³⁹ Aangezien het vroegere eerste lid van artikel 8.1.8a van de WEB inmiddels het enige lid is geworden, wordt nu verwezen naar artikel 8.1.8a WEB als geheel. De bedoeling van artikel 8.1.7, tweede lid, laatste volzin, van de WEB blijft hetzelfde.

ARTIKEL XI. WET EDUCATIE EN BEROEPSONDERWIJS BES

A

(wijziging van artikel 1.4.1 WEB BES)

Per 1 januari 2012⁴⁰ is artikel 7.4.8 WEB BES over bewijsstukken opgesplitst in twee nieuwe artikelen 7.4.8 en 7.2.3, waarin respectievelijk de diploma's en de certificaten zijn geregeld. Hierbij zijn abusievelijk de verwijzingen niet aangepast, waardoor op meerdere plekken in de WEB BES wordt verwezen naar diploma's en certificaten als bedoeld in artikel 7.4.8. Met deze wijzigingen

³⁹ Kamerstukken II 2009/10, 32356, nr. 3, zie de toelichting bij Artikel VII, onderdeel B (artikel 27a van de WVO).

⁴⁰ Stb. 2011, 560.

worden deze verwijzingen gecorrigeerd en wordt voor de diploma's verwezen naar artikel 7.4.8 en voor de certificaten naar artikel 7.2.3.

B

(wijziging artikel 1.4.1, tweede lid, WEB BES)
Zie toelichting op de wijziging van artikel 1.4.1.

(wijziging van artikel 1.4.2, derde lid, WEB BES)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel D (wijziging van artikel 1.4a.1, eerste lid, van de WEB).

C

(wijziging van artikel 6.2.1., derde lid, WEB BES)
Zie de toelichting op de wijziging van artikel 1.4.1.

D

(wijziging van artikel 6.2.2., derde lid, WEB BES)
Zie de toelichting op de wijziging artikel 1.4.1.

E

(wijziging van artikel 7.4.8a, eerste lid, WEB BES)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel J (artikel 7.4.6a, eerste lid, van de WEB).

ARTIKEL XII. WET NORMERING TOPINKOMENS

(wijziging van bijlage 1 van de Wet normering topinkomens)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XIII. WET OP DE EXPERTISECENTRA

A

(wijziging van artikel 1 van de Wet op de expertisecentra)
Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 114 van de Wet op de expertisecentra)
Abusievelijk is een zinsdeel in artikel 116, zesde lid, van de WPO, in artikel 114, zesde lid, van de WEC en in artikel 100, vijfde lid, van de WPO BES, bij de Wet vereenvoudiging bekostiging po⁴¹ niet correct in de wetstekst opgenomen. Hier wordt alsnog voorzien in dit zinsdeel, waardoor een wettelijke grondslag wordt gecreëerd om nadere regels over het betaalritme van de bekostiging bij ministeriele regeling te stellen. In de nieuwe systematiek wordt in de kalenderjaarbekostiging uitgegaan van een betaalritme in twaalf gelijke maandelijkse termijnen. Bij uitzondering kan daarvan worden afgeweken.

---

⁴¹ Kamerstukken 35605 (PM: Stb. later in te vullen)

ARTIKEL XIV. WET OP DE STUDIEFINANCIERING

(Intrekking Wet op de studiefinanciering)

Zie paragraaf 2.5. van het algemeen deel van de toelichting.

ARTIKEL XV. WET OP HET HOGER ONDERWIJS EN WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

A

(wijziging van artikel 1.7a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 1.8 van de WHW)

In het tweede lid van artikel 1.8 wordt verwezen naar verschillende onderdelen van de Bijlage. Voorgesteld wordt om de verwijzing naar onderdeel c van de Bijlage te laten vervallen, nu dit onderdeel met de Wet van 12 februari 2020 tot wijziging van de verschillende wetten op met name het terrein van onderwijs, cultuur en media in verband met voornamelijk wetstechnische en redactionele verbeteringen (Verzamelwet OCW 2020) (Stb. 2020, 76) vacant is geworden.

C

(wijziging van artikel 2.9 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

D

(wijziging van artikel 6.5 van de WHW)

In artikel 6.5 werd vóór de inwerkingtreding van de Wet accreditatie op maat (Stb. 2018, 209) verwezen naar het eerste lid van artikel 5a.12. Met de Wet accreditatie op maat is hetgeen was geregeld in artikel 5a.12, eerste lid, opgenomen in artikel 5.21, eerste tot en met derde lid. Artikel 6.5 is hiertoe aangepast. Abusievelijk is echter niet naar het derde lid van artikel 5.21 verwezen. Met de voorgestelde wijziging wordt deze omissie hersteld.

E

(wijziging van artikel 7.8a van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

F

(wijziging van artikel 7.25 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

G

(wijziging van artikel 7.34 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

H

(wijziging van artikel 9.40 van de WHW)

De in artikel 9.40, eerste lid, onderdeel b, genoemde artikelenreeks wordt met deze voorgestelde wijziging op volgorde geplaatst.

I

(wijziging artikel 9.46 van de WHW)

De tweede volzin van artikel 9.46, eerste lid, stelt dat de eerste volzin niet van toepassing is ten aanzien van artikel 9.40, zevende lid. Artikel 9.40 heeft thans echter geen zevende lid meer. Met de voorgestelde wijziging komt deze verwijzing dan ook te vervallen.

J

(wijziging van artikel 10.17 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XVI. WET OP HET ONDERWIJSTOEZICHT

(wijziging van artikel 1 van de Wet op het Onderwijstoezicht)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XVII. WET OP HET PRIMAIR ONDERWIJS

A

(wijziging van artikel 1 van de Wet op het primair onderwijs)

De verwijzing naar artikel 8, eerste lid, tweede volzin, van de Wet op de expertisecentra wordt door deze aanpassing aangevuld met de verwijzing naar de derde volzin. De tweede volzin betreft instellingen voor speciaal onderwijs (so) en voortgezet speciaal onderwijs (vso) aan visueel gehandicapte kinderen, en de derde volzin ziet op instellingen voor so en vso aan auditief of communicatief gehandicapte kinderen. De toevoeging van deze derde volzin aan de begripsomschrijving voorkomt op diverse plekken in de Wpo onbedoelde rechtsongelijkheid.

B

(wijziging van artikel 9 van de Wet op het primair onderwijs)

In de Wet actualisering deugdelijkheidseisen funderend onderwijs (Stb. 2020, 235) vindt een correctie plaats van een verkeerde verwijzing (wijziging van artikel 9 van de Wet op het primair onderwijs). Deze wijziging is vervolgens door amendering opgenomen in het desbetreffende amendement (Kamerstukken II 2019/20, 35102, nr. 23). Het amendement bevat tevens een inwerkingtredingsdatum, die is opgenomen in artikel XIV van de Wet actualisering deugdelijkheidseisen en die bepaalt dat deze wijziging pas op 2 juli 2023 in werking treedt. Met dit voorstel wordt de beoogde correctie van artikel 9 naar voren gehaald.

C

(wijziging van artikel 10a van de Wet op het primair onderwijs)

Artikel 10a bevat enkele interne verwijzingen die niet langer correct zijn na de invoering van de wijziging door de Wet van 8 april 2016 tot wijziging van de Wet op het primair onderwijs, de Wet primair onderwijs BES, de Wet op de expertisecentra, de Wet op het voortgezet onderwijs, de Wet voortgezet onderwijs BES en de Wet op het onderwijstoezicht in verband met een doeltreffender regeling van het onderwijstoezicht (Stb. 2016, 179). Door het voorstel wordt dit hersteld.

D

(Wijziging van artikel 74 van de Wet op het primair onderwijs)

Door de aanneming van een amendement in de Wet actualisering deugdelijkheidseisen⁴² is artikel 8 van de Wet op het primair onderwijs gewijzigd. Daardoor behoeft de verwijzing in artikel 74, dat inmiddels is gewijzigd door de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen, aanpassing.

E

(Wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs)

Zie paragraaf 2.2. van het algemeen deel van de toelichting.

F

(Wijziging van artikel 84a van de Wet op het primair onderwijs)

Zie paragraaf 2.2. van het algemeen deel van de toelichting.

(Wijziging van artikel 116 van de Wet op het primair onderwijs)

Verwezen wordt naar de toelichting op artikel XIII, onderdeel B (artikel 114 WEC).

ARTIKEL XVIII. WET OP HET VOORTGEZET ONDERWIJS

A

(wijziging van artikel 1 van de Wet op het voortgezet onderwijs)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

B

(wijziging van artikel 10b16 van de Wet op het voortgezet onderwijs)

---

⁴² Kamerstukken II 2019/20, 35102, nr. 20.

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

C

(Wijziging van artikel 27a1 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Artikel II, onderdeel H, van de Wet actualisering deugdelijkheidseisen funderend onderwijs beoogde artikel 27a van de Wet op het voortgezet onderwijs aan te passen, te weten het schrappen van een dode letter in het eerste lid. Dit lid bevat een grondslag voor een ministeriële regeling, die nooit tot stand is gekomen. Deze grondslag was opgenomen met het oog op de deeltijdopleiding MBO, maar deze is inmiddels niet meer in de Wet op het voortgezet onderwijs geregeld. Echter, ingevolge artikel I, onderdeel B, van de Wet gelijke kans op doorstroom naar havo en vwo (Stb. 2020, 121), die op 1 augustus 2020 in werking is getreden, is artikel 27a is hernummerd tot 27a1, waardoor de wijziging in genoemd artikel II, onderdeel H, niet meer kan worden doorgevoerd. De beoogde wijziging van artikel 27a1 (nieuw) is daarom in dit wetsvoorstel opgenomen.

D

(Wijziging van artikel 64 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
In de huidige tekst hangt de zinsnede over het geldende aantal leerlingen taalkundig en inhoudelijk in de lucht. De toevoeging van de verwijzing naar het eerste lid herstelt dit.

E

(Wijziging van artikel 64a van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Subonderdelen 4 en 5 (oud)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

Subonderdeel 5 (nieuw)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

F

(Wijziging van artikel 68 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
De toevoeging verduidelijkt dat het hier gaat om het gemiddelde van het aantal leerlingen van 12 jaar en van het aantal leerlingen van 13 jaar.

G

(Wijziging van artikel 69 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

H

(Wijziging van artikel 73b van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

I

(Wijziging van artikel 108 van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

J

(Wijziging van artikel 118ff van de Wet op het voortgezet onderwijs)
Zie paragraaf 2.3. van het algemeen deel van de toelichting.

ARTIKEL XIX. WET PRIMAIR ONDERWIJS BES

A

(Wijziging van artikel 72 van de Wet op het primair onderwijs BES)
Subonderdeel 1

Abusievelijk wordt hier verwezen naar de Wet medezeggenschap op scholen. Deze wet is echter in de BES niet van toepassing. De regeling van de medezeggenschap is opgenomen in de Wet primair onderwijs BES.

Subonderdeel 2

Het schrappen van dit tekstgedeelte uit artikel 72 was reeds opgenomen in de Wet meer ruimte voor nieuwe scholen, maar kon niet worden doorgevoerd, omdat het citaat van de te verwijderen tekst niet correct was. Dat wordt met dit voorstel alsnog hersteld. De achtergrond van deze wijziging is dat voor de stichting van een school richting niet langer een rol speelt. In artikel 72 van de WPO BES worden de mogelijkheden voor omzetting beperkt tot omzetting van een openbare school in een bijzondere school en andersom. De regels met betrekking tot het uitbreiden met of wijzigen van een richting en de daarbij behorende voorwaarden vervallen.

B

(Wijziging van artikel 73 van de Wet op het primair onderwijs BES)
Abusievelijk wordt in de genoemde leden van het artikel de term «burgemeester en wethouders» gebruikt.

C

(Wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs BES)
Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

D

Verwezen wordt naar de toelichting op artikel XIII, onderdeel B (artikel 114 WEC).

ARTIKEL XX. WET STELSEL OPENBARE BIBLIOTHEEKVOORZIENINGEN

(Wijziging van artikel 13 van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen)
Verwezen wordt naar paragraaf 2.1 van het algemene deel van deze toelichting.

ARTIKEL XXI. WET STUDIEFINANCIERING 2000

A

(wijziging van artikel 1.1 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: Voorgesteld wordt om een begripsbepaling van «ouder zonder partner» in de alfabetische rangschikking op te nemen, zodat in de wet niet telkens naar de Wet op het kindgebonden budget hoeft te worden verwezen. Onderdeel 2 tot en met 5: Aangezien in de begrippenlijst een begripsbepaling van het begrip WEB en WHW is opgenomen, kan worden volstaan met het verwijzen naar de afgekorte titel van deze wetten. Indien van een dergelijke verkorte aanduiding gebruik wordt gemaakt, is het niet nodig om bij verwijzing naar specifieke artikelen uit die regelingen de woorden «van de» of «van het» te gebruiken. Er worden in dit kader een aantal wijzigingen voorgesteld. Dit komt ook de leesbaarheid ten goede.

B

(wijziging van artikel 1.7 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 1.7 redactioneel te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

C

(wijziging van artikel 2.4 van de Wet studiefinanciering 2000)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

D

(wijziging van artikel 2.4 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

E

(wijziging van artikel 2.7a van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om de opbouw van dit artikel te wijzigen. De oude onderdelen c en d zijn vervangen door een tweede en derde lid. Hiermee wordt aangesloten bij de opbouw van artikel 2.13. Daarnaast wordt het artikel ook taalkundig verbeterd.

F

(wijziging van artikel 2.8 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: voorgesteld wordt om het opschrift van artikel 2.8 te wijzigen. Door de toevoeging «in Nederland», wordt consistentie aangebracht met artikel 2.4, waarvan het opschrift luidt: «Beroepsonderwijs in Nederland». Daarmee zijn deze bepalingen duidelijker onderscheiden van de artikelen die gaan over studiefinanciering voor opleidingen buiten Nederland. Onderdeel 2: zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000. Onderdeel 3: voorgesteld wordt het tweede lid te herformuleren met als doel de betekenis van dit lid te verduidelijken. Daarbij wordt ook een verbetering aangebracht in de verwijzingen naar de verschillende accreditatiebepalingen uit de WHW.

G

(wijziging van artikel 2.12 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

H

(wijziging van artikel 2.13a van de WSF 2000)

In het derde lid (oud) stond oorspronkelijk opgenomen dat dit artikel niet van toepassing is op mbo-studenten die op grond van artikel 2.2, tweede lid, slechts een tegemoetkoming in de kosten van de toegang tot het onderwijs ontvangen. Het eerste lid (oud) bevatte daarbij een uitzondering voor het levenlanglerenkrediet. Met de voorgestelde wijziging worden beide uitzonderingen samengevoegd in het nieuwe eerste lid. Dit komt de leesbaarheid ten goede en zo wordt tevens aangesloten bij de in artikel 2.14 gehanteerde systematiek.

I

(wijziging van artikel 2.16 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 2.16, tweede lid, redactioneel te verbeteren.

J

(wijziging van artikel 2.17 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 2.17, eerste lid, redactioneel te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

K

(wijziging van artikel 3.2 van de WSF 2000)

Met de voorgestelde wijziging van artikel 3.2, derde lid, wordt een taalkundige verbetering voorgesteld en wordt beoogd de leesbaarheid te vergroten.

L

(wijziging van artikel 3.7 van de WSF 2000)

Met de voorgestelde wijzigingen van artikel 3.7 wordt beoogd de leesbaarheid te vergroten.

M

(wijziging van artikel 3.8 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 3.8 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten en het artikel betekenisvoller te maken in die zin dat thans in de wet niet expliciet is opgenomen dat de aanvullende beurs die een student ontvangt, het resultaat is van het maximumbedrag minus de veronderstelde ouderlijke bijdrage.

N

(wijziging van artikel 3.9 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om een begripsbepaling van «ouder zonder partner» in de alfabetische rangschikking op te nemen. Hierdoor kan de verwijzing naar de Wet op het kindgebonden budget in dit artikel komen te vervallen.

O

(wijziging van artikel 3.12 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 3.12 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten. Tevens wordt voorgesteld om de verwijzing naar de Wet op het kindgebonden

budget te laten vervallen (zie de toelichting bij de wijziging van artikel 3.9 WSF 2000).

P

(wijziging van artikel 3.13 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: aangezien in onderhavig voorstel wordt voorgesteld om artikel 3.8 te wijzigen en hierin de berekeningswijze van de aanvullende beurs te expliciteren, worden ook in het tweede lid van artikel 3.13 wetstechnische wijzigingen voorgesteld. Deze wijziging heeft geen inhoudelijke gevolgen. Onderdeel 2: voorgesteld wordt om het derde lid van artikel 3.13 te wijzigen en splitsen in twee leden. Daarmee wordt de leesbaarheid van het artikel verbeterd.

Q

(wijziging van artikel 3.16a, 3.16b, 3.16c en 3.16d van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

R

(wijziging van artikel 3.17 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om het achtste lid van artikel 3.17 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

S

(wijziging van artikel 3.20 van de WSF 2000) Door «indien» te vervangen door «zolang» komt beter tot uitdrukking dat alsnog een aanvullende beurs wordt toegekend of afgewezen zodra het ouderlijk inkomen wel bekend is.

T

(wijziging van artikel 4.3 en 4.5 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

U

(wijziging van artikel 4.11 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 4.11 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

V

(wijziging van artikel 4.21 van de WSF 2000)

Met de voorgestelde wijziging wordt een taalkundige verbetering doorgevoerd.

W

(wijziging van artikel 5.2, 5.2c, 5.7, 5.9 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

X

(wijziging van artikel 6.10 en 6.13 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 3.9 WSF 2000.

Y

(wijziging van artikel 9.5 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

Z

(wijziging van artikel 10a.3 van de WSF 2000)

Bij de toevoeging van artikel 6.9a aan de Wsf 2000 – een explicitering van de mogelijkheid dat oud-studenten vrijwillig versneld hun studieschuld aflossen – is verzuimd dat artikel ook van toepassing te verklaren voor debiteuren met een schuld die wordt afgelost op grond van hoofdstuk 10a. Met deze wijzigingen wordt deze omissie hersteld.

AA

(wijziging van artikel 10a.8 en 10a.9 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 3.9 WSF 2000.

BB

(wijziging van artikel 11.1 van de WSF 2000)

In artikel 11.1 is thans expliciet opgenomen dat het maximumbedrag van de aanvullende beurs niet wordt geïndexeerd. De reden is dat deze een afgeleide is van verschillende (wel te indexerende) normbedragen.⁴³ Dat principe blijkt echter niet uit de wet. In artikel 11.1 staat thans dat het maandelijkse normbedrag wordt geïndexeerd, en hetzelfde geldt voor het bedrag van de basislening. Uit de wet zou ook moeten blijken dat het maximumbedrag van de aanvullende beurs het verschil bedraagt tussen die twee bedragen. Indexeren volgens de consumentenprijsindex is wetstechnisch eenvoudig, en levert materieel hetzelfde op als wat nu in de praktijk gebeurt. Om die reden wordt voorgesteld om ook in de wet vast te leggen dat het maximumbedrag van de aanvullende beurs voortaan jaarlijks via de indexeringsystematiek van de wet wordt bijgesteld. Dat heeft materieel dus geen gevolgen.

CC

(nieuwe paragraaf 12.0 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om de Wet op de studiefinanciering in te trekken. Het overgangsrecht dat thans in de Wet op de studiefinanciering is opgenomen, wordt daarom overgeheveld naar de WSF 2000. Dit overgangsrecht wordt opgenomen in de nieuwe paragraaf 12.0. In afwijking van artikel 1.1 van de WSF 2000, wordt volgens het voorgestelde artikel 12.0a, voor de in deze paragraaf gehanteerde begrippen, de begripsomschrijving als genoemd in artikel 1 van de Wet op de studiefinanciering, zoals die luidde op 31 augustus 2000, gelezen. Voor de kenbaarheid is deze begripsbepaling hieronder opgenomen. Voor de toelichting op de overige in paragraaf 12.0 opgenomen bepalingen, wordt verwezen naar de daarop betrekking hebbende Kamerstukken.

DD

(wijziging van artikel 12.1 van de WSF 2000)

---

⁴³ Kamerstukken II 1999/2000, 26873, nr. 3, p.43.

Onderdeel 1: het eerste tot en met vijfde lid van artikel 12.1 zijn vervallen. Daarom wordt voorgesteld het huidige zesde en zevende lid te vernummeren tot het eerste en tweede lid.

Onderdeel 2: zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

EE

(vervallen van artikel 12.1a van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om dit artikel te laten vervallen.

FF

(vervallen van artikel 12.1a0 van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om dit artikel te laten vervallen.

GG

(wijziging van artikel 12.1b van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

HH

(vervallen van artikel 12.1ba van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om dit artikel te laten vervallen.

II

(wijziging van artikel 12.1d van de WSF 2000)

Dit artikel bevat overgangsrecht. Of sprake is van een ouder zonder partner – van belang voor de vaststelling van de draagkracht van een ouder van een student of van een debiteur – wordt voor de jaren voorafgaand aan de invoering van de Wet hervorming kindregelingen nog vastgesteld op de manier die daarvoor gold. Dat verloopt dus volgens de systematiek van de alleenstaande-ouderkorting uit de inkomstenbelasting. Voorgesteld wordt om de verwijzing naar de inwerkingtreding van de Wet hervorming kindregelingen te vervangen door een duidelijke aanduiding van het jaar waarin deze afwijking voor het laatst wordt toegepast. Te weten: peiljaar 2014. Daarmee wordt de leesbaarheid van het artikel verbeterd.

JJ

(wijziging van artikel 12.10 van de WSF 2000)

Zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.

KK

(vervallen van artikel 12.10a1, 12.11 en 12.13 van de WSF 2000)

Deze artikelen bevatten overgangsrecht dat inmiddels is uitgewerkt. Voorgesteld wordt dan ook om deze artikelen te laten vervallen.

LL

(wijziging van artikel 2.12 van de WSF 2000)

Onderdeel 1: zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000.
Onderdeel 2: in het vierde lid van artikel 12.14 werd abusievelijk naar het verkeerde lid van artikel 6.1 verwezen. Met deze wijziging wordt dat hersteld.

MM

(wijziging van artikel 12.15 van de WSF 2000)

Voorgesteld wordt om artikel 12.15 te wijzigen om de leesbaarheid te vergroten.

NN

(wijziging van artikel 12.23 van de WSF 2000)

Artikel 12.23 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de dag voor de inwerkingtreding van de Wet invoering associate degree-opleiding.

Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door een daadwerkelijke datum, te weten: 31 december 2017. Daarnaast wordt voorgesteld om de verwijzing naar de WHW te verkorten (zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000).

OO

(wijziging van artikel 12.24 van de WSF 2000)

Onderdeel 1. In artikel 12.24 is geregeld dat voor een associate degree-gediplomeerde de omzetting van de prestatiebeurs in een gift tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip, alleen op aanvraag kan en niet automatisch. Met deze wijziging wordt voorgesteld om de verwijzing naar het koninklijk besluit te vervangen door het daadwerkelijk bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip.

Onderdeel 2. Zie de toelichting bij artikel 12.23.

PP

(wijziging van artikel 12.25 van de WSF 2000)

In artikel 6.2a, derde lid, WSF 2000 is geregeld dat studenten met een handicap of chronische ziekte een kwijtschelding kunnen krijgen van een bepaald bedrag van de studielening. In artikel 12.25 is omwille van de uitvoerbaarheid bepaald dat die kwijtschelding opgeschort zou worden tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip. Met deze wijziging wordt voorgesteld om de verwijzing naar het koninklijk besluit te vervangen door het daadwerkelijk bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip.

QQ

(wijziging van artikel 12.26 van de WSF 2000)

Artikel 12.26 bevat overgangsrecht. Studenten kunnen op grond van dit artikel tijdelijk – tot een bij koninklijk besluit te bepalen tijdstip – het volledige leenmaximum voor collegegeldkrediet en levenlanglerenkrediet benutten, ook indien geen volledig, maar verlaagd wettelijk collegegeld is verschuldigd.

Voorgesteld wordt om de verwijzing naar het koninklijk besluit te vervangen door het daadwerkelijk bij koninklijk besluit bepaalde tijdstip. Daarnaast wordt voorgesteld om de verwijzing naar de WHW te verkorten (zie de toelichting bij de wijziging van artikel 1.1 WSF 2000).

RR

(wijziging van artikel 12.27 van de WSF 2000)

Artikel 12.27 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de inwerkingtreding van de Wet tot wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 met het oog op het verminderen van het aantal OV-boetes. Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door de daadwerkelijke datum voorafgaand aan of van inwerkingtreding, te weten: 31 december 2018 respectievelijk 1 januari 2019.

SS

(wijziging van artikel 12.28 van de WSF 2000)

Artikel 12.28 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de inwerkingtreding van artikel I, onderdeel A, van de Wet houdende wijziging van de Wet studiefinanciering 2000 met het oog op het wijzigen van de criteria voor de toekenning van meeneembare studiefinanciering (Stb. 2019, 20). Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door een daadwerkelijke datum voorafgaand aan de inwerkingtreding, te weten: 23 juli 2019.

TT

(wijziging van artikel 12.29 van de WSF 2000)

Artikel 12.29 bevat overgangsrecht, waarbij wordt gerefereerd aan de inwerkingtreding van artikel XXX, onderdeel E, van de Wet tot wijziging van de verschillende wetten op met name het terrein van onderwijs, cultuur en media in verband met voornamelijk wetstechnische en redactionele verbeteringen (Verzamelwet OCW 2020)(Stb. 2020, 76). Voorgesteld wordt om deze verwijzing te vervangen door een daadwerkelijke datum.

ARTIKEL XXII. WET TEGEMOETKOMING ONDERWIJSBIJDRAGE EN SCHOOLKOSTEN

A

(wijziging van artikel 2.9 van de WTOS)

Op grond van de hardheidsclausule wordt reeds een tegemoetkoming toegekend aan leerlingen aan de Europese School. Met deze voorgestelde wijziging wordt dat gecodificeerd, zonder de Europese School als zodanig in de wet vast te leggen. Omdat dat niet wenselijk wordt geacht, wordt de mogelijkheid gecreëerd om bij ministeriële regelingen ander onderwijs dan het reeds genoemde onderwijs aan te wijzen, met de beperking dat het moet gaan om onderwijs dat vergelijkbaar is aan het onderwijs waar ook nu reeds tegemoetkoming voor kan worden toegekend.

B

(wijziging van artikel 2.10 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

C

(wijziging van artikel 2.13 van de Wet tegemoetkoming onderwijsbijdrage en schoolkosten)

Zie de toelichting op artikel X, onderdeel A: «Alfabetische volgorde begripsbepalingen WEB».

ARTIKEL XXIII. WET VOORTGEZET ONDERWIJS 2020

De wijziging in de WVO 2020 in artikel XXIII, onderdelen A tot en met K, zien op het verwerken van de wijzigingen die het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs» op 1 augustus 2021 in het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES heeft aangebracht. Deze wijzigingen bevatten dus geen nieuwe regels, maar zijn technische omzettingen. De toelichting op deze bepalingen zijn ook te vinden in de nota van toelichting van het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs».

A

(Wijziging van artikel 1.1. van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Met deze aanpassing worden de volgende begrippen uit de Eindexamenbesluiten VO (BES) opgenomen in de begripsbepalingen van de WVO 2020; examencommissie, examencommissie VAVO, examenprogramma en de examensecretaris.

B

(Wijziging van artikel 2.30 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele verduidelijking.

C

(Wijziging van artikel 2.43 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele verduidelijking.

D

(Wijziging van artikel 2.51 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing is nodig, zodat alle bepalingen over de examensecretaris in artikel 2.51.a bij elkaar staan .

E

(Wijziging van artikel 2.51.a van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

In het «Besluit tot wijziging van het Eindexamenbesluit VO en het Eindexamenbesluit VO BES in verband met versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering in het voortgezet onderwijs en het voortgezet algemeen volwassenen onderwijs»,⁴⁴ dat op 1 augustus 2021 in werking treedt, is ervoor gekozen om de examensecretaris een eigen artikel te geven in de beide examenbesluiten, zodat duidelijk is dat hier sprake is van een belangrijke actor in het eindexamenproces. Het is dan ook passend dat de taken van de examensecretaris op wetsniveau wordt geregeld. Met deze aanpassing wordt dit artikel opgenomen in de WVO 2020.

---

⁴⁴ Komt naar verwachting april 2021 tot stand.

Eerste lid

Het eerste lid bepaalt dat de rector of directeur van een school een of meer van de personeelsleden van de school moet aanwijzen tot examensecretaris. Anders dan voorheen wordt expliciet bepaald dat de rector of directeur een of meer personeelsleden kan aanwijzen als examensecretaris. Op veel scholen is het reeds gebruikelijk dat voor iedere schoolsoort een aparte examensecretaris wordt aangewezen. Deze praktijk wordt hiermee gecodificeerd.

Tweede lid

Het tweede lid bepaalt dat de rector of directeur en de examensecretaris van een school gezamenlijk de taken bedoeld in de artikelen 2.55a, 2.57, tweede lid, en 2.58, vierde lid, verrichten. Dit betreft de volgende taken:

- Het gezamenlijk met de rector of directeur tekenen voor verstrekking van een overzicht van alle onderdelen in het examendossier en beoordelingen (zie artikel 2.55a) aan de kandidaat.
- Het gezamenlijk met de rector of directeur vaststellen van de uitslag van een eindexamen (artikel 2.57, tweede lid).
- Het gezamenlijk met de rector of directeur tekenen van de diploma's en de cijferlijsten (artikel 2.58, vierde lid).

De examensecretaris heeft ten aanzien van deze taken een eigen verantwoordelijkheid. Hij staat bij het verrichten van deze taken náást de rector of directeur en draagt hiervoor zelf de verantwoordelijkheid. Dit is anders ten aanzien van de taken in het derde lid die door de examensecretaris ondersteunend aan de rector of directeur worden verricht.

Derde lid

Het derde lid schetst de klassieke ondersteunende taken die de examensecretaris heeft ten opzichte van de rector of directeur en die voor de wijziging van 1 augustus 2021 van het Eindexamenbesluit VO (BES) niet expliciet in het Eindexamenbesluit VO (BES) waren terug te vinden. Met deze wijzigingen worden deze taken nu opgenomen in de WVO 2020.

Dit lid bepaalt derhalve dat de examensecretaris de rector of directeur ten eerste ondersteunt bij het organiseren en afnemen van het eindexamen.

Ook ondersteunt de examensecretaris de rector of directeur bij de correcte uitvoering van het examenreglement en het programma van toetsing en afsluiting. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan taken als het aanmelden van kandidaten voor de aangewezen vakken.

Voor de duidelijkheid in de verdeling van de verantwoordelijkheid is van belang te benoemen dat de rector of directeur eindverantwoordelijk blijft ten aanzien van deze taken waarin hij door de examensecretaris wordt ondersteund.

Vierde lid

Het invullen van de taken die de examensecretaris toebedeeld heeft gekregen in het tweede en derde lid wordt op iedere school anders uitgevoerd. Dit vierde lid bepaalt daarom dat de rector of directeur een duidelijke taakomschrijving voor de examensecretaris moet vaststellen. Het is immers van groot belang dat alle actoren in het examenproces weten wat er van hen verwacht wordt en wat zij van de andere actoren mogen verwachten. Derhalve wordt hier voorgesteld dat de rector of directeur een duidelijke taakomschrijving maakt waarin naast de taken genoemd in het tweede en derde lid, ook overige taken kunnen worden opgenomen. Bij overige taken moet bijvoorbeeld gedacht worden aan taken variërend van het monitoren van een correcte invoering van de examencijfers tot en met lidmaatschap van de examencommissie.

Vijfde lid

Een duidelijke taakomschrijving die is opgesteld door de rector of directeur draagt enerzijds bij aan het verduidelijken van taken en verantwoordelijkheden van de examensecretaris en anderzijds aan het versterken van diens positie om deze taken binnen de school uit te voeren. Het verdient daarom ook aanbeveling om de taakomschrijving van de examensecretaris toe te voegen aan de algemene informatie met betrekking tot het examen, zodat de rol van de examensecretaris voor alle betrokkenen helder is. In ieder geval dient de rector of directeur de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris(sen) en aan de examencommissie te verstrekken.

Zesde lid

Voor de kwaliteit van de schoolexaminering is het van groot belang dat de rector of directeur de examensecretaris in staat stelt zijn taak goed uit te voeren en hem de mogelijkheid te geeft zijn bekwaamheid en expertise te vergroten. Het zesde lid draagt daarom de rector of directeur op ervoor te zorgen dat het deskundig functioneren van de examensecretaris voldoende is gewaarborgd, zodat hij zijn taken uit de taakomschrijving goed kan vervullen

F

(Wijziging van artikel 2.55.a. van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Inhoud van de maatregelen

Dit artikel bepaalt – evenals artikel 33 van het Eindexamenbesluit VO en artikel 20 van het Eindexamenbesluit VO (BES) van 1 augustus 2021 - dat de rector of directeur aan de kandidaat voor aanvang van het centraal examen het volgende aan de kandidaat bekend maakt:

- a. welk cijfer of welke cijfers hij heeft behaald voor het schoolexamen,
- b. de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en
- c. de beoordeling van het profielwerkstuk in het vmbo.

Tevens dient de rector of directeur een overzicht aan de kandidaat te verstrekken van alle behaalde resultaten van alle onderdelen in het examendossier. De examensecretaris ondersteunt de rector of directeur bij deze taak. Voor de kandidaat moet uit dit overzicht duidelijk blijken welk onderdeel uit het pta met welk resultaat is afgerond.

Het verstrekken van de schoolexamenresultaten moet een duidelijke afsluiting van het schoolexamen zijn. De rector of directeur en de examensecretaris, of de examencommissie in het vavo, tekenen voor verstrekking van de overzichten en beoordelingen aan de examenkandidaat. De kandidaat tekent voor ontvangst van de overzichten en beoordelingen.

Doel van de maatregelen

Het belang van het schoolexamen als onderdeel van het eindexamen wordt niet altijd voldoende onderkend. De wijzigingen van artikel 33 EBVO en artikel 20 EBVO BES in 2021 hadden tot doel om de afsluiting van het schoolexamen en het belang ervan (zijnde immers de helft van het eindexamen) kracht bij te zetten. Verder hadden deze wijzigingen tot doel helder te markeren dat het schoolexamen naar behoren is afgerond

De afronding van het schoolexamen moet namelijk worden gezien als een officieel moment en niet enkel een administratieve handeling. De genoemde maatregel introduceerde een extra controle ten behoeve van de praktische organisatie en uitvoering van het examenproces. Daarnaast maakt het dat scholen bewust het schoolexamen afsluiten en erkennen als volledig en gelijkwaardig onderdeel van het eindexamen. Het schoolexamen is immers de

helpt van het eindexamen. Scholen en instellingen kunnen uiteraard zelf een invulling van dit moment inrichten, waarbij gedacht kan worden aan een feestelijk uitreiking met bijvoorbeeld de mentor van de examenkandidaten.

De verstrekking

Het verdient de voorkeur dat de rector en directeur voor alle vakken tegelijk een overzicht verstrekt aan de kandidaat van alle onderdelen in het examendossier en de behaalde resultaten.

In het vmbo, in het bijzonder bij de basisberoepsgerichte leerweg en de kaderberoepsgerichte leerweg, wordt vaak gebruik gemaakt van de flexibel digitale examens waardoor het soms niet mogelijk is om alle schoolexamenresultaten voor alle vakken tegelijk te verstrekken. De schoolexamenresultaten hoeven daarom niet verplicht allemaal tegelijk gecommuniceerd te worden aan de kandidaat, maar dit kan ook apart. In het geval van digital flexibele examens is het wel verplicht dat alle schoolexamenresultaten voor het begin van desbetreffende centrale examens aan de kandidaat worden verstrekt.

Dit geldt ook voor leerlingen die gespreid examen doen of een of meer vakken in het (voor)laatste leerjaar afronden. In deze gevallen moeten in elk geval de schoolexamenresultaten aan de kandidaat worden verstrekt van de vakken waarin dát examenjaar het centraal examen wordt afgesloten. De schoolexamenresultaten van de overige vakken of onderdelen moeten aan de kandidaat worden verstrekt het opvolgend jaar of de opvolgende jaren wanneer deze vakken worden afgesloten, al dan niet met een centraal examen. Er is gekozen om de bekendmaking door de directeur te vervangen door: «verstrekking door de rector of directeur». Door de keuze voor het woord «verstrekking» wordt versterkt dat het moet gaan om meer dan een bekendmaking (per mail) van de uitkomsten van het schoolexamen. De stukken moeten persoonlijk en schriftelijk aan de kandidaat ter beschikking worden gesteld (waarbij uitreiking via de schoolmail wordt niet gezien als een persoonlijke uitreiking). Zo verbetert het zicht van betrokkenen op de volledigheid van het schoolexamen. En wordt de afronding van het schoolexamen het officiële moment dat het zou moeten zijn.

Tekenen voor de verstrekking en ontvangst

De rector of directeur en de examensecretaris, of de examencommissie in het vavo, tekenen voor verstrekking en de juistheid van de overzichten en beoordelingen aan de examenkandidaat. De kandidaat tekent voor ontvangst van de overzichten en beoordelingen.

Het tekenen voor de verstrekking en ontvangst van de overzichten en beoordelingen heeft geen extern rechtsgevolg. Het is een bevestiging van de bestaande rechtsverhouding tussen de rector/directeur, de examensecretaris en de examenkandidaat. Ondertekening dient plaats te vinden op een fysiek document waarop alle drie de handtekeningen staan. De inzage in de gegevens voorafgaand aan de ondertekening door de examensecretaris en de directeur kan uiteraard wel digitaal geschieden.

De directeur en de examensecretaris zijn verantwoordelijk voor de juistheid van de overzichten en beoordelingen. Met het zetten van hun handtekening geven de directeur en de examensecretaris aan dat hetgeen zij ondertekenen juist is. Deze verantwoordelijkheid ligt niet bij de kandidaat en daarom tekent de kandidaat niet voor de juistheid, maar alleen voor ontvangst. Dit is in lijn met de bestaande werkwijze rondom het verstrekken en tekenen van de diploma's in het voortgezet onderwijs. Het tekenen voor de verstrekking en ontvangst

raakt zodoende de rechtspositie van de kandidaat niet en heeft geen invloed heeft op de toegang tot deelname aan het centraal eindexamen voor de kandidaat.

Nalatigheid t.a.v. het verstrekken

In de onverhoopte situatie dat de rector of directeur en/of de examensecretaris de overzichten en beoordelingen niet verstrekken, niet tijdig verstrekken of niet tekenen, kan de examenkandidaat zich wenden tot de klachtencommissie als bedoeld in artikel 3.35 WVO 2020 en artikel 7.2.8.a, derde lid, WEB. Het niet verstrekken dan wel niet tekenen voor de verstrekking van de overzichten en de beoordelingen heeft geen invloed op de studievoortgang van de kandidaat. De kandidaat mag ook zonder dat er getekend is voor de overzichten en beoordelingen deelnemen aan het centraal eindexamen. Dit artikel vormt geen zelfstandige rechtsgrond voor uitsluiting van examens.

Onvolledig schoolexamen of onjuiste schoolexamenresultaten

Het kan voorkomen dat bij de verstrekking van de schoolexamenresultaten blijkt dat het schoolexamen niet volledig is afgerond of dat een deel van de schoolexamenresultaten niet correct is.

Wanneer het schoolexamen voor een of meer vakken niet volledig is afgerond door een onregelmatigheid aan de kant van de kandidaat, kan de directeur maatregelen nemen zoals genoemd in artikel 2.61. Wanneer een kandidaat het schoolexamen voor een of meer vakken niet volledig heeft kunnen afronden ten gevolge van ziekte of een andere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, kan het bevoegd gezag toestaan dat de kandidaat het ontbrekende onderdeel toch afsluit voor het centraal examen in dat vak of die vakken, maar na de aanvang van het eerste tijdvak zoals aangegeven in artikel 2.55, vierde lid. Dit laatste is ook van toepassing wanneer een kandidaat het schoolexamen in een of meer vakken niet heeft kunnen afronden door fouten of nalatigheid van de school. Wanneer het door omstandigheden niet mogelijk is dat de kandidaat het schoolexamen voor een vak afrondt voor de afname van het centraal examen van dat vak, kan de directeur eventueel toestaan de kandidaat dit centraal examen in het tweede tijdvak aflegt (artikel 2.56, eerste lid)

Het is in deze gevallen van groot belang dat de bovengenoemde maatregelen worden genomen voor aanvang van het centraal examen van het betreffend vak of de betreffende vakken. Indien het schoolexamen niet voor het centraal examen is afgerond kan er immers geen uitslag worden bepaald voor het desbetreffende vak of de vakken. Daarom wordt er op aangedrongen om het overzicht van het cijfer of de cijfers die zijn behaald voor het schoolexamen, de beoordeling van de vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld, en de beoordeling van het profielwerkstuk tijdig aan te leveren, zodat er zo snel mogelijk zicht is voor alle betrokkenen op de volledigheid van het schoolexamen en dat er nog, voordat de examenkandidaat start aan het centraal examen, indien nodig maatregelen kunnen worden getroffen. Het verstrekken van de schoolexamenresultaten heeft geen rechtsgevolg. Het is derhalve geen besluit van de rector of directeur en examensecretaris waartegen bezwaar en beroep open staat. De leerling kan zich wel tot de klachtencommissie bedoeld in artikel 3:35 WVO en artikel 7.2.8a, derde lid, WEB wenden. Kandidaten kunnen immers bij deze klachtencommissie een klacht indienen over gedragingen en beslissingen van het bevoegd gezag of het personeel, waaronder discriminatie, dan wel het nalaten van gedragingen en het niet nemen van beslissingen door het bevoegd gezag of het personeel. De kandidaat kan zich desgewenst ook tot de burgerlijke rechter wenden, ook in het openbaar onderwijs. Daarbij kan een kandidaat die het

schoolexamenoverzicht niet (tijdig) heeft ondertekend voor ontvangst niet de deelname aan het centraal examen worden ontzegd.

G

(Wijziging van artikel 2.57 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

In de praktijk gebruikt men doorgaans de term «examensecretaris». Hierbij wordt aangesloten middels een technische wijziging waarmee wordt geregeld dat de examensecretaris in de WVO 2020 wordt aangeduid als «examensecretaris».

H

(Wijziging van artikel 2.58 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Dit artikel regelt dat de cijferlijsten, diploma's, getuigschriften en certificaten door de rector/directeur en de examensecretaris getekend worden.

I

(Wijziging van artikel 2.60 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Eisen aan de inhoud van het examenreglement

Met dit artikel wordt – evenals in artikel 31 van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2020 (Stb. PM) – geregeld dat het bevoegd gezag van een school en de examencommissie vavo een examenreglement moeten vaststellen. Dat reglement kan voor een aantal examenjaren gelden.

De onderwerpen die volgens dit besluit in het examenreglement moeten worden opgenomen zijn de volgende.

Ten eerste dienen regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen in het examenreglement te worden opgenomen. Ten aanzien van regels over de organisatie van het eindexamen en de gang van zaken tijdens het eindexamen wordt bedoeld alle zowel procedurele als organisatorische regelingen die het bevoegd gezag moet treffen ter uitvoering van het eindexamen. Behalve de voorgeschreven regels kunnen ook andere regels worden voorgeschreven in het examenreglement. Denk hierbij bijvoorbeeld, maar niet uitsluitend, aan regels over:

- de instelling van een commissie van beroep;
- toegestane hulpmiddelen en faciliteiten;
- de inzage en bewaartermijn van gemaakte werk en/of examendossier;
- generieke inhaal- en herkansingsmogelijkheden;
- zaken die te maken hebben met de afname van een (school)examenonderdeel – zoals te laat komen, toezicht op de afname e.d.;
- zaken die te maken hebben met de beoordeling van het schoolexamen, of schoolexamenonderdelen, inclusief wanneer de beoordeling uiterlijk bekend wordt gemaakt aan de examenkandidaat; en,
- de mogelijkheid van een leerling om aanspraak te doen op een vrijstelling met betrekking tot het examen.

Ten tweede dient informatie over de toepassing van de maatregelen bedoeld in artikel 2.61 (over onregelmatigheden) in het examenreglement te worden opgenomen. In het examenreglement neemt het bevoegd gezag verder op wat hij verstaat onder enige onregelmatigheid. Het is niet mogelijk om andere maatregelen in het examenreglement op te nemen en toe te passen dan de

maatregelen die zullen worden opgenomen in de algemene maatregel van bestuur bedoeld in het vierde lid van artikel 2.61.

Ten derde dienen de inhaal- en herkansingsmogelijkheden van het schoolexamen te worden opgenomen. Hierin wordt aangegeven dat er een verschil is tussen herkansen en inhalen. Er moet hierbij voortaan in ieder geval worden voorzien in een inhaalmogelijkheid voor gevallen waarin de examenkandidaat door ziekte of ten gevolge van een bijzondere van zijn wil onafhankelijke omstandigheid, niet in staat is geweest aan toetsen van het schoolexamen deel te nemen. Een inhaalmogelijkheid mag een andere toetsvorm hebben dan de oorspronkelijke toets.

Onder toetsen van het schoolexamen worden overigens de verschillende toetsmomenten verstaan die samen het schoolexamen vormen. De inrichting van deze toetsmomenten kan per school verschillen.

Tot slot moet voor scholen voor voortgezet onderwijs de samenstelling en het adres van de in artikel 2.63. bedoelde commissie van beroep in het examenreglement worden opgenomen.

De totstandkomingsprocedure van het examenreglement

Ter versterking van de kwaliteit van de schoolexaminering zal bij de vaststelling door het bevoegd gezag van het examenreglement voor het voortgezet onderwijs voortaan ook een rol weggelegd zijn voor een examencommissie. Voorheen volstond de vaststelling van examenreglementen voor vo-scholen door het bevoegd gezag.

Voortaan is de procedure als volgt;

- Eerst zal de examencommissie een voorstel voor een examenreglement opstellen.
- Het bevoegd gezag mag van dit voorstel afwijken, maar moet dan wel eerst hierover overleggen met de examencommissie en de afwijking schriftelijk motiveren.
- Deze schriftelijke motivering moet zowel aan de examencommissie als aan de medezeggenschapsraad worden gezonden.
- Vervolgens dient de medezeggenschapsraad nog in te stemmen met het voorgestelde examenreglement. De medezeggenschapsraad kan op grond van de schriftelijke motivering een weloverwogen beslissing nemen of hij wel of niet instemt met de vaststelling van het examenreglement.
- Tot slot kan het bevoegd gezag het examenreglement vaststellen.

In het vavo wordt het examenreglement reeds opgesteld door de examencommissie vavo en moet de studentenraad hiermee vervolgens instemmen (artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, WEB). Deze procedure wordt voor het vavo niet aangepast.

De WMS sterkt zich niet uit tot het niet-bekostigd onderwijs. Daarom zijn de bepalingen over de medezeggenschapsraad niet van toepassing zijn op het niet-bekostigd onderwijs met een examenlicentie. Dit is gelijk aan de huidige situatie.

Verzending voor 1 oktober door het bevoegd gezag en de examencommissie vavo

Verder dient het bevoegd gezag respectievelijk de examencommissie vavo jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde examenreglement aan de kandidaten en de inspectie te zenden. Dit mag ook via de digitale weg. Zo wordt in de

praktijk het examenreglement toegevoegd aan het internetschooldossier van de inspectie, en kan het examenreglement via de e-mail aan kandidaten verstrekt worden. Het examenreglement alleen publiceren op de website van de school is niet voldoende. Een link in een e-mail mag wel.

Voorheen lag de verplichting van het verstrekken bij de directeur. Deze wordt teruggelegd bij het bevoegd gezag, omdat het bevoegd gezag de verantwoordelijkheid heeft het examenreglement vast te stellen. Het ligt dan voor de hand dat het bevoegd gezag ook verantwoordelijk is voor de verzending aan de kandidaten en aan de inspectie. In de praktijk kan dit wel aan de directeur van de school gemandateerd worden. Dit lid geldt zowel voor scholen voor voortgezet onderwijs als voor het vavo.

Artikelen 2.60a tot en met 2.60c over het Programma van toetsing en afsluiting
Deze artikelen zien – evenals de artikelen 31a tot en met 31c van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2020 (Stb. PM) - op het aanscherpen en aanvullen van inhoud van het pta alsmede van de procedure van totstandkoming en wijziging van het pta.

Doel van de maatregelen

Het is voor de kwaliteit van de examinering en voor de rechtszekerheid van de examenkandidaat van groot belang dat het programma van toetsing en afsluiting helder en overzichtelijk is. Het moet duidelijk zijn welke zaken in het schoolexamen zullen worden getoetst, op welke wijze (mondeling, schriftelijk, praktisch examen etc.), wanneer, hoe het schoolexamencijfer wordt berekend en of herkansing mogelijk is en, zo ja, op welke wijze.

Daarvoor is het tevens van belang dat de examenkandidaat eenvoudig kan nagaan of het schoolexamen voldoet aan de verplicht voorgeschreven examenstof. Dat is nu niet altijd het geval. Zo kan worden voorkomen dat afronding van het eindexamen voor leerlingen in gevaar komt, doordat zij bijvoorbeeld een niet dekkend schoolexamen hebben afgerond.

Het jaarlijks vaststellen van het pta

Deze artikelen regelen dat het bevoegd gezag en de examencommissie vavo jaarlijks voor 1 oktober een programma voor toetsing en afsluiting moeten vaststellen. Dit pta zendt het bevoegd gezag vervolgens aan de kandidaten en de inspectie.

Veel scholen maken een cohort pta; voor leerlingen in 4 VWO is bijvoorbeeld vaak al het hele pta beschikbaar tot en met 6 VWO. Het is uiteraard mogelijk om een pta voor drie jaar te maken, waarbij vermeld moet worden dat het pta wel ieder jaar aan de kandidaten en inspectie verzonden dient te worden.

Inhoud van het pta

Verder worden – evenals in het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2020 (Stb. PM) de minimumvereisten aangescherpt en aangevuld voor het pta. De volgende zaken moeten tenminste in het pta worden opgenomen;

- a. welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen wordt getoetst;
- b. welke door het bevoegd gezag vast te stellen examenstof in het schoolexamen wordt getoetst;
- c. de inhoud van de toetsen die onderdeel uitmaken van het schoolexamen;
- d. de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden;
- e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt.

Artikel 2.60a. bepaalt dat in het pta expliciet vermeld dient te worden welke examenstof van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst. Onder verplichte examenstof van het examenprogramma wordt verstaan de examenstof zoals deze wordt beschreven in de ministeriële regeling die op basis van artikel 2.54 vastgesteld wordt.

Ten aanzien van de in bovenstaande opsomming genoemde «toetsen» is het volgende van belang:

- Het schoolexamen bestaat praktisch gezien uit een aantal toetsen van verschillende vormen. Met «toetsen» worden niet de examenonderdelen van het schoolexamen bedoeld. Zie hiervoor ook de reeds genoemde regeling die op basis van artikel 2.54 over de examenprogramma's wordt vastgesteld.
- Ook dienen in het pta de wijze waarop en tijdvakken waarbinnen de toetsen en herkansingen van het schoolexamen plaatsvinden te worden opgenomen. Hierbij dient te worden opgemerkt dat in het pta geen specifieke data en tijden voor toetsen hoeven worden opgenomen.

Wat betreft "de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een examenkandidaat tot stand komt" wordt opgemerkt dat hierbij gaat om de wijze waarop de vorm van toetsing, weging en het eindresultaat tot stand komt. In het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zal worden bepaald hoe het schoolexamen uiteindelijk beoordeeld moet worden. In het geval in het pta toetsen worden opgenomen die geen deel uitmaken van het SE en het SE-cijfer, moet dat in het pta tot uitdrukking komen.

Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat er in het pta meer bepalingen kunnen worden opgenomen dan aangegeven in bovenstaande opsomming. Dit is aan de school. Zo zou een school kunnen beslissen om ook de toetsen die niet tot het schoolexamen behoren in het pta op te nemen, zodat leerlingen een goed overzicht hebben van alle toetsen die zij moeten maken.

Ten aanzien van de inhoud van het pta bepalen deze artikelen ook dat het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs respectievelijk de examencommissie vavo er voor zorg moeten dragen dat ten aanzien van de toetsen die deel uitmaken van het schoolexamen, in het programma van toetsing en afsluiting duidelijk en herleidbaar wordt aangegeven welke toetsen bijdragen aan de afsluiting van:

- a. de verplichte examenstof van het examenprogramma die behoort bij het schoolexamen;
- b. de examenstof van het examenprogramma die behoort tot de verplichte examenstof van het centraal examen, maar die ook in het schoolexamen zal worden getoetst; en
- c. examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag.

Kandidaten, de medezeggenschapsraad en de inspectie van het onderwijs moeten met een minimale inspanning kunnen zien of het pta dekkend is voor het examenprogramma. De school kan een eigen manier kiezen om dit mee te nemen in het pta en aansluiten bij wat voor de school het beste past. Hierbij kan bij havo en vwo bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden de domeincode en wanneer de verschillende inhoud van een domein worden verdeeld over meerdere toetsen, het niveau van het subdomein en de subdomeincode. Bijvoorbeeld is in het examenprogramma vwo voor natuurkunde van het domein E, straling en materie, het subdomein E1, Eigenschappen van stoffen en materialen, verplicht onderdeel van het

schoolexamen, maar onderdeel E2, Elektromagnetische straling en materie , verplicht onderdeel van het centraal examen. Voor de avo-vakken in het vmbo kunnen hier bijvoorbeeld de exameneenheden met bijbehorende code worden gebruikt. Voor de beroepsgerichte vakken kan gedacht worden aan taken met bijbehorende code en wanneer de verschillende inhouden van een taak worden verdeeld over meerdere toetsen aan deeltaak en de deeltaakcode. Daar waar er van wordt uitgegaan dat onderwijsdoelen in het gehele spectrum van onderwijs en toetsing aan bod komen, zoals bij de algemene onderwijsdoelen in de preambule van het vmbo, kan daar in het pta een duidelijk toelichting over worden gegeven die herleidbaar is naar deze preambule zonder dat bij alle vakken afzonderlijk te beschrijven.

Ten aanzien van de examenstof die verplicht is voor het centraal examen valt het volgende op te merken. Aangezien het niet verplicht is de examenstof van het centraal examen toe te voegen aan het schoolexamen, vraagt het opnemen van examenstof uit het programma van het centraal examen om een zorgvuldige afweging. Het is niet de bedoeling dat het schoolexamen overladen raakt, of dat er geen ruimte meer is voor schooleigen doelen. Het schoolexamen en het centraal examen hebben immers elk hun eigen functie en inhoud en zijn zoveel mogelijk complementair aan elkaar. Tegelijkertijd is bekend dat verschillende vakken zijn die bepaalde eindtermen alleen in het CE afnemen, zoals bijvoorbeeld de profielmodules van de beroepsgerichte vakken. Het is begrijpelijk dat een school inzicht wil hebben in de vaardigheden van leerlingen voordat zij het CSPE ingaan, en onderdelen ook willen toetsen in een SE.

Ten aanzien van de examenstof die is gekozen door het bevoegd gezag valt nog het volgende op te merken. Hiermee wordt bedoeld de examenstof die scholen zelf toe kunnen voegen aan het schoolexamen, omdat ze die belangrijk vinden. Het schooleigen deel van het schoolexamenprogramma is een belangrijk onderdeel van het schoolexamen waar scholen op basis van hun eigen visie invulling aan kunnen geven. Het schoolexamen en vooral ook dit deel kan een rol spelen bij het vormgeven van maatwerk. Door te verplichten dat scholen via de voorgestelde maatregel meer aandacht geven aan de inrichting van hun schoolexamens door middel van het expliciteren hiervan in het pta, zullen scholen bewuste keuzes moeten maken over de invulling en inzet van het schoolexamen als onderdeel van het eindexamen. Een belangrijke kwaliteitsimpuls vormt met name het gesprek binnen de schoolteams over de te maken keuzes. Dit komt de kwaliteit van de schoolexaminering ten goede.

Totstandkoming van het pta

Het voorgestelde artikel 2.60b bepaalt dat ook voor het vaststellen van het pta het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs het ontwerpvoorstel van de examencommissie in overweging neemt. Dat wil niet zeggen dat de examencommissie de pta's zelf moet opstellen; hierin spelen vaksecties en docenten vaak een rol. De examencommissie heeft wel een rol in de kwaliteitsbewaking en heeft regie over de totstandkoming van de versie van het pta die aan het bevoegd gezag wordt voorgelegd. Het bevoegd gezag mag slechts afwijken van het voorstel van de examencommissie na overleg met deze commissie en schriftelijke motivering van de reden van afwijking van het voorstel. De motivering zendt het bevoegd gezag vervolgens, zo spoedig mogelijk aan de examencommissie en de medezeggenschapsraad. Tot slot zal het bevoegd gezag voor het vaststellen van het pta de medezeggenschapsraad om instemming moeten vragen (artikel 10, eerste lid, onder b, WMS).

Voor het vavo is de totstandkoming van het pta anders geregeld. De examencommissie vavo stelt als onderdeel van de examenregeling jaarlijks voor 1 oktober het pta vast voor het lopende schooljaar. Vergelijkbaar met het regulier vo, waar instemming wordt gevraagd aan de medezeggenschapsraad, wordt instemming met de vaststelling van het examenreglement gevraagd aan de studentenraad van de instelling (artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, WEB).

Voor alle pta's die een bevoegd gezag van een vo-school of de examencommissie vavo opstelt, is dus instemming van de medezeggenschapsraad of studentenraad vereist. Scholen moeten hiervoor een goede procedure maken. Daarbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld gegeneraliseerde routes ten behoeve van maatwerk. Denk hier bijvoorbeeld aan een route voor leerlingen die het examen in een eerder leerjaar afronden. Het opnemen van dergelijk gegeneraliseerde routes maakt het pta overzichtelijker voor de school, examencommissie, medezeggenschapsraad en leerlingen. Daarnaast scheelt één pta met meerdere routes in administratieve lasten en werkdruk.

Verzending aan kandidaten en inspectie

Verder dient het bevoegd gezag respectievelijk de examencommissie vavo jaarlijks voor 1 oktober het vastgestelde pta aan de kandidaten en de inspectie te zenden. Dit mag ook via de digitale weg. Zo wordt in de praktijk het pta toegevoegd aan het internetschooldossier van de inspectie, en kan het pta via de e-mail aan kandidaten verstrekt worden. Het pta alleen publiceren op de website van de school is niet voldoende. Een link in een e-mail kan wel.

Wijziging van het pta

Er moet vanuit worden gegaan dat na 1 oktober wijziging van het pta voor het lopende schooljaar in beginsel niet mogelijk is. Het opstellen van een pta blijft echter mensenwerk en het komt voor dat er onjuistheden in zijn opgenomen. Het is momenteel in de wet- en regelgeving onduidelijk of, en zo ja hoe, een pta aangepast kan worden nadat het is vastgesteld en op 1 oktober is gedeeld is met de kandidaten en de inspectie.

Het is voor de rechtszekerheid van examenkandidaten van groot belang dat helder is wanneer nog wijzigingen mogen worden aangebracht en welke procedure hiervoor geldt.

In artikel 2.60c wordt geregeld dat het bevoegd gezag of de examencommissie vavo het pta na 1 oktober alleen mag wijzigen onder de volgende stringente voorwaarden.

Het pta mag in de eerste plaats gewijzigd worden in het geval zich een bijzonder onvoorziene omstandigheid voordoet die leidt tot praktische onuitvoerbaarheid van het pta. Er kan hierbij gedacht worden aan omstandigheden als een natuurramp of een pandemie. Het pta mag in de tweede plaats gewijzigd worden ter verbetering van een kennelijke onjuistheid of onvolledigheid. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een evidente planningsfout of verkeerd benoemde toetsen.

De procedure die het bevoegd gezag van een vo-school moet volgen bij het wijzigen van een pta is als volgt:

1. Na constatering van een door een bijzondere onvoorziene omstandigheid veroorzaakte praktische onuitvoerbaarheid, een kennelijke onjuistheid of een kennelijke onvolledigheid van het pta stelt het bevoegd gezag van de school een voorstel tot wijziging van het pta op om de praktische onuitvoerbaarheid, onjuistheid of onvolledigheid te verhelpen.

2. Vervolgens wordt de examencommissie in de gelegenheid gesteld om over de wijziging te adviseren.
3. Het bevoegd gezag van een school voor voortgezet onderwijs wijkt bij de vaststelling van een wijziging van het programma van toetsing en afsluiting slechts af van het advies van de examencommissie nadat het bevoegd gezag:
  - a. overleg heeft gepleegd met de examencommissie; en
  - b. de afwijking schriftelijk heeft gemotiveerd.
4. Vervolgens dient de medezeggenschapsraad in te stemmen met de voorgestelde wijziging (zie artikel 10, eerste lid, onder b, WMS).
5. Tot slot dient het gewijzigde pta zo spoedig mogelijk door het bevoegd gezag van de school voor voortgezet onderwijs aan de kandidaten en de inspectie te worden gezonden. In de praktijk kan het bevoegd gezag deze taak bij de directeur of examensecretaris neerleggen.

De wijzigingsprocedure is voor het vavo als volgt:

1. Na constatering van een praktische onuitvoerbaarheid, een onjuistheid of een onvolledigheid van het pta stelt de examencommissie vavo een voorstel tot wijziging van het pta op om de praktische onuitvoerbaarheid, onjuistheid of onvolledigheid te verhelpen.
2. Vervolgens dient instemming met de vaststelling te worden gevraagd aan de studentenraad van de instelling (artikel 8a.2.2, derde lid, onder e, WEB).
3. Tot slot dient het gewijzigde pta zo spoedig mogelijk door de examencommissie vavo aan de kandidaten en de inspectie te worden gezonden. In de praktijk kan de examencommissie vavo deze taak bij de directeur of examensecretaris neerleggen.

Artikel 2.60d. De benoeming en samenstelling van de examencommissie

Volgens de monitor van de VO-raad werkt driekwart van de scholen met een examencommissie.⁴⁵ Deze commissie vervult vooral een rol bij onregelmatigheden, waarbij de beslissingsbevoegdheid bij de directeur ligt. Onderzoek van de inspectie naar het functioneren van examencommissies in het mbo en het hoger onderwijs laat zien dat examencommissies belangrijk zijn voor een betere kwaliteitsborging van examens. De commissie-Ten Dam adviseert ook voor het voortgezet onderwijs examencommissies in te stellen, deze examencommissies een wettelijke basis te geven en daarbij - in navolging van het mbo en het hoger onderwijs - de kwaliteitsborging van de schoolexamens formeel in handen te leggen van die examencommissies.

Ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering is in artikel 2.60d. – evenals in artikel 35d van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2021 (Stb. PM)- derhalve bepaald dat het bevoegd gezag van een vo-school een examencommissie instelt. Bevoegde gezagen behouden hierbij de vrijheid om te bepalen op welk niveau (zoals op het niveau van het bestuur, een school, een vestiging of schoolsoort dan wel leerweg) zij de examencommissie inrichten. De reden hiervoor is de grote variëteit van scholen in omvang en organisatie. Wel is de bedoeling dat de examencommissie, ondanks het niveau, zicht moet kunnen blijven houden op de kwaliteit van de schoolexaminering.

De leden van de examencommissie worden benoemd door het bevoegd gezag. De leden van de examencommissie dienen gezamenlijk deskundig te zijn op het gebied van de schoolsoort waar de examencommissie voor wordt ingesteld, de regelgeving over examinering in het voortgezet onderwijs en over de kwaliteit van examinering, zodat zij hun taken naar behoren kunnen uitvoeren. Het bevoegd gezag draag verantwoordelijkheid voor voldoende deskundig personeel

⁴⁵ VO-raad: Monitor Negen actielijnen november 2019.

en zal ook hiervoor criteria moeten (laten) formuleren en hierop toezien. Het bevoegd gezag hoort de overige leden van de examencommissie voorafgaand aan de benoeming.

Omwille van de onafhankelijkheid van de examencommissie kunnen leden van het bevoegd gezag en de directeur van een school niet worden benoemd tot lid van de examencommissie. Daarnaast kunnen ook leden van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad, leerlingen van de school en hun wettelijk vertegenwoordigers geen deel uit maken van de examencommissie. Wel kan, afhankelijk van de keuzes die de school maakt voor de invulling van de examencommissie, de examensecretaris deel uit maken van de examencommissie. In verband met de variëteit aan de wijze waarop scholen de examencommissie kunnen inrichten, blijft de examencommissie zelf verantwoordelijk voor het vaststellen van werkafspraken over de uitvoering van haar taken en bevoegdheden.

Het bevoegd gezag dient ervoor zorg te dragen dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende is gewaarborgd. Dit kan het bevoegd gezag doen door het ondersteunen van deskundigheidsbevordering voor de leden van de examencommissie, en daarnaast ook de nodige faciliteiten en tijd te gunnen. Daarnaast kan het bevoegd gezag het deskundig functioneren van de examencommissie ondersteunen door de commissie ook mee te nemen in het beleid rondom examinering op de school. Om haar werk goed uit te kunnen voeren is het van belang dat de examencommissie onafhankelijk van het bevoegd gezag en de directeur kan functioneren, zodat zij de kwaliteit van de schoolexaminering kan borgen zonder dwang of invloed, en hierover gevraagd en ongevraagd haar advies kan uitbrengen. Hierom is het niet toegestaan dat het bevoegd gezag dan wel de directeur plaats neemt in de examencommissie.

In de huidige wet- en regelgeving bestaat in het vavo al een examencommissie. Deze examencommissie vavo neemt de taken van de directeur en de examensecretaris op zich. Zij zijn daardoor automatisch verantwoordelijk voor de kwaliteitsborging van de schoolexaminering op hun instelling. Voorgaande is dan ook niet van toepassing op het vavo, omdat dit rolvermenging zou kunnen veroorzaken.

Artikel 2.60e. De taken en bevoegdheden van de examencommissie

Dit artikel is identiek aan artikel 35e van het Eindexamenbesluit VO van 1 augustus 2021 (Stb. PM). De examencommissie heeft als doel het borgen van de kwaliteit van de schoolexaminering.

De examencommissie heeft hiertoe ten eerste de taak om een voorstel voor een examenreglement en voor een pta op te stellen voor het bevoegd gezag.

Daarnaast heeft zij de taak om het afsluitend karakter en de kwaliteit van de onderdelen van het schoolexamen te waarborgen. In artikel 2.51 staat dat het bevoegd gezag de leerlingen van een school in de gelegenheid stelt ter afsluiting van de opleiding een eindexamen af te leggen. Het eindexamen bestaat uit het schoolexamen en een centraal examen; beide zijn onderdeel van het eindexamen en beide dienen ter afsluiting van de opleiding en hebben daarom een afsluitend karakter. Ook het schoolexamen toetst onderdelen van de examenprogramma's op eindniveau. Het afsluitende karakter kenmerkt zich door: summatie toetsen, dus geen voortgangs- en diagnostische toetsen, huiswerkopdrachten en beoordeling van aanwezigheid, te laat komen etc. en

een beperkt aantal toetsen per vak, dus geen stapeling van kleine tussentoetsen.

Verder krijgt de examencommissie de taak om richtlijnen en aanwijzingen voor beoordeling van het schoolexamen vast te stellen. Onder richtlijnen en aanwijzingen wordt verstaan dat dat er vooraf wordt vastgelegd welke kaders gelden met betrekking tot het komen tot een beoordeling. Daarbij kan onderscheid gemaakt worden tussen een voorgeschreven handelswijze of een voorkeurs handelswijze waarvoor zou kunnen gelden: pas toe of leg uit. Deze aanwijzingen en richtlijnen worden vastgesteld vanuit het perspectief van de kwaliteitsborging van het geheel van de schoolexamenorganisatie.

En tot slot heeft de examencommissie alle overige door het bevoegd gezag bepaalde taken en bevoegdheden. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan het adviseren van het bevoegd gezag en de directeur ten aanzien van de benodigde deskundigheid van examinatoren, het adviseren over het opleggen van maatregelen als bedoeld in artikel 5 van het Examenbesluit VO of het adviseren over de schoolvisie op examinering. Het staat de school vrij om meer taken bij de commissie te beleggen.

Daarnaast dient de examencommissie ten minste regels vast te stellen over haar werkwijze en jaarlijks een verslag op te stellen van haar werkzaamheden om transparantie over de uitvoering van de aan haar toebedeelde taken en bevoegdheden te garanderen.

Tevens evalueert de examencommissie ieder jaar de kwaliteit van de schoolexaminering, om op basis daarvan het bevoegd gezag en de directeur vanuit een onafhankelijke positie te adviseren over wat beter kan en moet ten aanzien van de kwaliteit van de schoolexaminering. De examencommissie evalueert het geheel van de kwaliteit van schoolexaminering binnen de school. Deze evaluatie is breder dan alleen de uitvoering van haar eigen werkzaamheden en ook breder dan alleen de organisatie van de schoolexaminering. Zij kijkt hierbij bijvoorbeeld naar de duidelijkheid en transparantie van de taak- en verantwoordelijkheidsverdeling binnen de examenorganisatie, het verloop van de examens, de kwaliteit van het pta en het examenreglement, de kwaliteit van de totstandkoming van de schoolexamantoetsen, het aantal en type maatregelen dat getroffen is etc. Naast het voldoen aan de wettelijke eisen is het aan het bevoegd gezag duidelijk te maken en verantwoorden welke kwaliteitseisen er daarnaast nog gesteld worden aan de kwaliteit van het examenproces. Aan de hand van de evaluatie adviseert de examencommissie het bevoegd gezag en de directeur ieder jaar over hetgeen beter kan en moet in het licht van de eisen die gesteld worden aan de kwaliteit van de examinering .

De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het verslag, de evaluatie en het advies aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris van een school voor voortgezet onderwijs. Het bevoegd gezag kan in het schoolplan opnemen wat er vervolgens met dit advies wordt gedaan. In het kader van horizontale verantwoording en transparantie zal het bevoegd gezag tevens al deze informatie (verslag, evaluatie en advies) moeten delen met de medezeggenschapsraad Immers, aan de medezeggenschapsraad dienen tijdig alle inlichtingen te worden verstrekt die nodig zijn voor een goede taakinfilling van deze raad (artikel 8 van de WMS).

J

(Wijziging van artikel 2.82 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

K

(Wijziging van artikel 2.107j van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

In de praktijk gebruikt men doorgaans de term «examensecretaris». Hier wordt bij aangesloten middels een technische wijziging waarmee wordt geregeld dat de examensecretaris in de Wvo 2020 wordt aangeduid als «examensecretaris.»'.

L

(Wijziging van artikel 4.2 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 64 Wvo.

M

(Wijziging van artikel 4.2a van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 64a Wvo.

N

(Wijziging van artikel 4.6 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van de artikelen 68 Wvo 124a Wvo BES.

O

(Wijziging van artikel 4.7 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

P

(Wijziging van artikel 4.14 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 73b Wvo.

Q

(Wijziging van artikel 4.24 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

R

(Wijziging van artikel 4.25 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 108, vierde lid, Wvo.

S

(Wijziging van artikel 5.15 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele verduidelijking.

T

(Wijziging van 7.14 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

U

(Wijziging van artikel 7.24 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

V

(Wijziging van artikel 7.29 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

W

(Wijziging van artikel 7.43 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze aanpassing betreft een tekstuele correctie.

X

(Wijziging van artikel 8.24 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Artikel 8.24, eerste lid, Wvo 2020 is gebaseerd op artikel 118h, vijfde lid, Wvo. Het doel van de Wvo 2020 is om geen inhoudelijke wijzigingen aan te brengen bij het wetstechnisch omzetten van de artikelen van de Wvo naar de Wvo 2020. Abusievelijk is bij het overzetten van de inhoud van artikel 118h, vijfde lid, Wvo, een deel van dit artikel niet terechtgekomen in artikel 8.24, eerste lid, Wvo 2020. Het gaat om het deel waarin de grondslag van de algemene maatregel van bestuur wordt geclausuleerd. Het ontbreken daarvan zou een inhoudelijke wijziging betekenen. Daarom wordt dit artikel 8.24 in lijn gebracht met het bepaalde in artikel 118h, vijfde lid, Wvo.

Y

(Wijziging van artikel 11.6 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

De bepalingen over de betrokkenheid van de medezeggenschapsraad bij het vaststellen van het examenreglement; het vaststellen of wijzigen van het pta dan wel de schriftelijke motivering of het afwijken van het voorstel van de examencommissie voor een pta, gelden niet voor de BES-eilanden.

Voor de BES-eilanden geldt immers een vereenvoudigd medezeggenschapsstelsel. De medezeggenschapsraad wordt op grond van artikel 11.36 ten minste twee maal per jaar in de gelegenheid gesteld om de algemene gang van zaken te bespreken.

Voor het vaststellen van het examenreglement en het pta verandert er – anders dan voor het Europese gedeelte van het Koninkrijk - met deze bepalingen niets in de rol van de medezeggenschap: wel is de aanbeveling dat de medezeggenschapsraad hierbij wordt betrokken.

Z

(Wijziging van artikel 12.42 van de Wet voortgezet onderwijs 2020)

Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 118ff Wvo.

ARTIKEL XXIV. WET VOORTGEZET ONDERWIJS BES

A

(Wijziging van artikel 124 van de Wet voortgezet onderwijs BES)
Abusievelijk wordt hier verwezen naar de Wet medezeggenschap op scholen. Deze wet is echter in de BES niet van toepassing. De regeling van de medezeggenschap is opgenomen in de Wet voortgezet onderwijs BES.

B

(Wijziging van artikel 124a van de Wet voortgezet onderwijs BES)
De toevoeging verduidelijkt dat het hier gaat om het gemiddelde van het aantal leerlingen van 12 jaar en van het aantal leerlingen van 13 jaar.

C

(Wijziging van artikel 125 van de Wet voortgezet onderwijs BES)
Deze wijziging is de tegenhanger van de wijziging van artikel 75 van de Wet op het primair onderwijs.

ARTIKEL XXV. SAMENLOOP 35625

A

(samenloop artikel 8.1.1c van de WEB (MBO-EV-1))
De wijziging van artikel I, onderdeel W, van de wet tot Wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs met het oog op de verbetering van de rechtsbescherming van mbo-studenten⁴⁶ stelt een extra voorwaarde aan de toelating, namelijk dat aspirant-studenten hun inschrijving ook bevestigen vóór 1 juli, wanneer de mbo-instelling hen daarom heeft verzocht. Dat wordt geregeld in het door die wet ingevoegde onderdeel d in het derde lid van artikel 8.1.1c. Regionale opleidingscentra moeten, wanneer dit voor kwalificatieplichtige studenten geldt, ook een alternatieve opleiding aanbieden. Daarom voegt deze wet ook dit onderdeel d toe aan het vierde lid. Vanwege de nieuwe vormgeving van het vierde lid, wordt met deze samenloopbepaling het betreffende wijzigingsonderdeel van die wet en van onderhavige wet opnieuw vastgesteld, afhankelijk van welke wet eerder in werking treedt.

B

(samenloop artikel 1.4.2, tweede lid, van de WEB BES (MBO-EH-1))
Met de wijziging van artikel III, onderdeel C, van de wet tot wijziging van onder meer de Wet educatie en beroepsonderwijs met het oog op de verbetering van de rechtsbescherming van mbo-studenten (35625) wordt ook een artikel uitgezonderd in artikel 1.4.2, derde lid, onderdeel b, van de WEB BES. Met deze samenloopbepaling wordt het betreffende wijzigingsonderdeel van die wet en dat van onderhavige wet opnieuw vastgesteld, afhankelijk van welke wet eerder in werking treedt.

ARTIKEL XXVI. SAMENLOOP WET BESTUURLIJKE HARMONISATIE BEROEPSONDERWIJS

(samenloop artikel 8.1.1c van de WEB)

---

⁴⁶ Kamerstukken 35625.

Met de Wet bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs worden agrarische opleidingscentra (aoc's) en vakinstellingen vervangen door beroepscolleges. Doordat in het voorgestelde vierde lid van artikel 8.1.1c WEB (wijziging van artikel 8.1.1c van de WEB) deze instellingen niet meer worden genoemd als uitzondering, maar direct wordt gesproken van «regionaal opleidingscentrum» – waar het lid wél op van toepassing is –, is de wijziging van de Wet bestuurlijke harmonisatie beroepsonderwijs niet meer nodig.

ARTIKEL XXVII. INWERKINGTREDING

(Toelichting ARTIKEL XXVII. INWERKINGTREDING)

In verband met de diverse invoerings- en samenloopbepalingen in de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020 is het van belang om ten tijde van de inwerkingtreding van dit wetsvoorstel nauwkeurig te kunnen bepalen op welk moment en in welke volgorde bepalingen in werking kunnen treden. Een voorbeeld is artikel XXIV, onderdeel E van deze Verzamelwet (wijziging van artikel 4.2a, eerste lid, Wvo 2020), dat in artikel LXXVI, eerste lid, van de Invoerings- en aanpassingswet WVO 2020 samenloopt met de wet Meer ruimte voor nieuwe scholen en met de WVO 2020. Eenzelfde opmerking geldt voor artikel XXIV, onderdeel Q van deze Verzamelwet (wijziging van artikel 12.42 van de WVO 2020).

In ieder geval zullen de wijzigingen van de artikelen 64a en 108 van de Wet op het voortgezet onderwijs, die in het inwerkingtredingsbesluit bij de Wet Meer ruimte voor nieuwe scholen van inwerkingtreding waren uitgezonderd (Stb. 2020, 336, artikel 3), ook worden meegenomen, nu deze artikelen door dit wetsvoorstel zullen worden aangepast.

De Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

Ingrid van Engelshoven

De Minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs en Media,

Arie Slob